

รายงานการวิจัย

เรื่อง สภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์  
ระดับปริญญาตรี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

The Condition and Needs of Library and Information Science Undergraduate  
Curriculum, Department of Library and Information Science  
Srinakharinwirot University

คณะผู้วิจัย

นางแววตา เตชาทวีวรรณ  
นางสาวศศิพิมล ประพินพงศกร

งานวิจัยนี้ได้รับทุนอุดหนุนการวิจัยจากงบประมาณรายได้  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ  
(เงินรายได้คณะมนุษยศาสตร์) ประจำปี 2548

## บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี โดยศึกษาเปรียบเทียบสภาพจำแนกตามระดับชั้นปีของนิสิตและบัณฑิต พื้นหลังการศึกษา และความต้องการประกอบอาชีพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นิสิตและบัณฑิต ระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาหรือจบการศึกษาหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 130 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป (SPSS/PC<sup>+</sup>) และทดสอบสมมุติฐานโดยใช้สถิติ t-test และ F-test

### ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. สถานภาพของนิสิตและบัณฑิต ผลการวิจัยพบว่านิสิตส่วนใหญ่มีพื้นหลังการศึกษามาจากระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญ สายศิลป์-คำนวณ และหลังจบการศึกษาหลักสูตรปริญญาตรีนิสิตและบัณฑิตส่วนใหญ่ต้องการประกอบอาชีพอื่นที่ไม่ใช่บรรณารักษ์ คือ ทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ

2. สภาพและความต้องการหลักสูตร พบว่านิสิตและบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมและความต้องการของหลักสูตรในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

2.2 โครงสร้างของหลักสูตร พบว่ามีความเหมาะสมในระดับมาก

2.3 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร พบว่ารายวิชาส่วนใหญ่มีความเหมาะสมในระดับมาก รายวิชาที่เห็นว่าเหมาะสมมากที่สุด ได้แก่ บส353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ บส451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น และ บส491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน รายวิชาที่มีความเหมาะสมในระดับปานกลาง ได้แก่ ปญ202 ตรรกวิทยา บส422 นิทานและการเล่านิทาน บส432 ห้องสมุดโรงเรียน และ บส441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก

3. เปรียบเทียบสภาพและความต้องการหลักสูตร จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต พื้นหลังการศึกษา และความต้องการประกอบอาชีพ ดังนี้

3.1 ระดับชั้นปีของนิสิตและบัณฑิต พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องเนื้อหาวิชา

3.2 พื้นหลังการศึกษาของนิสิตและบัณฑิต พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องวัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

3.3 ความต้องการประกอบอาชีพ พบว่ามีความคิดเห็นไม่แตกต่างกันในเรื่องโครงสร้างของหลักสูตร แต่มีความแตกต่างกันในเรื่องวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชา

## Abstract

The purpose of this research was to investigate the condition and needs of Library and Information Science undergraduate curriculum, Department of Library and Information Science, Srinakharinwirot University. This research compared the condition and needs of present students of each academic year, graduates with bachelor degree, their education background and occupation needs. The samples consisted of 130 undergraduate students and the graduates (B.A. Library and Information Science, Faculty of Humanities, Srinakharinwirot University) in the year 2004. Questionnaires were used for data gathering. The data were analyzed through SPSS/PC<sup>+</sup> and tested the hypothesis by t-test and F-test.

The results revealed that:

1. The most of students and graduates had the education background in the Art-Math from the secondary schools and wanted to work in the field of information technology, but not as librarians or information specialists in any libraries or the information centers.

2. The condition and needs of LIS curriculum of students and graduates in 3 topics were:

- 2.1 The aims of curriculum were appropriate in high level.

- 2.2 The structure of curriculum was also appropriate in high level.

- 2.3 The courses were appropriate in various levels while most of them were appropriate in high level. The courses in the highest level were LIS353 Computer in Information Services, LIS451 Introduction to Information Retrieval, and LIS491 Practicum. The medium level courses were PS202 Logics, LIS422 Story and Storytelling, LIS432 School Libraries, and LIS441 Children's Literature.

3. The condition and needs of LIS curriculum with three variables were compared and the results were:

- 3.1 The present students of each academic year and the graduates: there was no difference in the curriculum aims and curriculum structure, but differences in many courses.

- 3.2 The education background: there was no difference in the curriculum aims, curriculum structure and courses.

3.3 Occupation needs: there was no difference in the curriculum structure, but found differences in the curriculum aims and many courses.

## คำนำ

รายงานการวิจัยเรื่อง “สภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ” เป็นงานวิจัยสำรวจความคิดเห็นของนิสิตและบัณฑิตที่กำลังศึกษาและศึกษาจบหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เริ่มใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543 งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงได้ดีเพราะความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามของนิสิตและบัณฑิต ทำให้ได้ผลการวิจัยที่จะเป็นประโยชน์ในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรปริญญาตรีของภาควิชา ฯ ต่อไป

คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณคณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่ให้งบประมาณในการดำเนินการวิจัย และใคร่ขอขอบพระคุณรองศาสตราจารย์ธาดาศักดิ์ วชิรปรีชาพงศ์ ที่ช่วยอ่านและให้คำแนะนำแก้ไขข้อบกพร่องของงานวิจัยนี้ ตลอดจนคณาจารย์ผู้ร่วมงานในภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ที่ทำให้กำลังใจสนับสนุนคณะผู้วิจัยด้วยดีตลอดเวลาที่ทำกรวิจัย และขอขอบคุณนิสิตและบัณฑิตทุกคนที่ร่วมมือตอบแบบสอบถาม

คณะผู้วิจัย

แหวตา เตหาทวืวรรณ

ศศิพิมล ประพินพงศกร

# สารบัญ

| บทที่                                                | หน้า |
|------------------------------------------------------|------|
| 1    บทนำ                                            |      |
| ความสำคัญของปัญหา .....                              | 1    |
| ความมุ่งหมายของการวิจัย.....                         | 2    |
| ความสำคัญของการวิจัย .....                           | 2    |
| ขอบเขตของการวิจัย .....                              | 2    |
| ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .....                        | 3    |
| ตัวแปรที่ศึกษา .....                                 | 3    |
| นิยามศัพท์เฉพาะ .....                                | 3    |
| สมมุติฐานของการวิจัย .....                           | 4    |
| 2    เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....            | 5    |
| ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร .....                       | 5    |
| ความหมายของหลักสูตร .....                            | 5    |
| องค์ประกอบของหลักสูตร .....                          | 6    |
| รูปแบบของหลักสูตร .....                              | 7    |
| รูปแบบของหลักสูตรที่ดี .....                         | 8    |
| ดัชนีชี้วัดคุณภาพหลักสูตร .....                      | 9    |
| หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์.....        | 12   |
| หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัย |      |
| ศรีนครินทรวิโรฒ .....                                | 16   |
| ประวัติและพัฒนาการ .....                             | 16   |
| หลักสูตรวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์      |      |
| มศว. ปีการศึกษา 2547 .....                           | 18   |
| งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง .....                          | 21   |
| งานวิจัยในประเทศไทย .....                            | 21   |
| งานวิจัยในต่างประเทศ .....                           | 25   |

## สารบัญ (ต่อ)

| บทที่                                        | หน้า |
|----------------------------------------------|------|
| 3   วิธีดำเนินการวิจัย .....                 | 26   |
| การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง .....        | 26   |
| การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย .....     | 26   |
| การเก็บรวบรวมข้อมูล .....                    | 27   |
| การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล ..... | 28   |
| 4   ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....               | 30   |
| สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล .....    | 30   |
| การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....            | 30   |
| ผลการวิเคราะห์ข้อมูล .....                   | 30   |
| 5   สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ .....     | 98   |
| ความมุ่งหมายของการวิจัย .....                | 98   |
| สมมุติฐานการวิจัย .....                      | 98   |
| วิธีดำเนินการวิจัย .....                     | 98   |
| สรุปผลการวิจัย .....                         | 100  |
| อภิปรายผลการวิจัย .....                      | 105  |
| ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย .....                | 108  |
| บรรณานุกรม .....                             | 110  |
| ภาคผนวก .....                                | 113  |
| ประวัติย่อผู้วิจัย .....                     | 139  |

## บัญชีตาราง

| ตาราง |                                                                                                                     | หน้า     |
|-------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------|
| 1     | จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....                                                                     | 26       |
| 2     | แบบสอบถามที่ได้รับคืน .....                                                                                         | 27       |
| 3     | สถานภาพของนิสิตและบัณฑิต .....                                                                                      | 30       |
| 4     | ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร .....                                                    | 32       |
| 5     | ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร .....                                                       | 32       |
| 6     | ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร ...                                                    | 33       |
| 7     | ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร<br>จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....                         | 36       |
| 8     | เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ<br>หลักสูตร จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....             | 37       |
| 9     | ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร<br>จำแนกตามพื้นที่หลังการศึกษา .....                     | 38       |
| 10    | เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ<br>หลักสูตร จำแนกตามพื้นที่หลังการศึกษา .....         | 39       |
| 11    | ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร<br>จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....                  | 40       |
| 12    | เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ<br>หลักสูตร จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....      | 41       |
| 13    | เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของ<br>หลักสูตรข้อ 5 จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ ..... | 43       |
| 14    | ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร จำแนก<br>ตามชั้นปีและบัณฑิต .....                           | 44       |
| 15    | เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของ<br>หลักสูตร จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....                | 45<br>46 |
| 16    | ตาราง 16 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลัก<br>สูตร จำแนกตามพื้นที่หลังการศึกษา                    |          |

## บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง |                                                                                                             | หน้า |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 17    | เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของ<br>หลักสูตร จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ ..... | 47   |
| 18    | ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร<br>จำแนกตามความต้องการในการประกอบอาชีพ .....        | 48   |
| 19    | เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของ<br>หลักสูตรจำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....  | 49   |
| 20    | ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร<br>จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....               | 50   |
| 21    | เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับรายวิชาของ<br>หลักสูตร จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....          | 53   |
| 22    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา ปญ 202 ตรรกวิทยา<br>จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....                    | 60   |
| 23    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา ออก 221 หลักการอ่าน<br>จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....                 | 60   |
| 24    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น<br>จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....           | 61   |
| 25    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส 355 ภาษาคำสั่งงาน<br>คอมพิวเตอร์ จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....    | 61   |
| 26    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส 401 การอ่านในชีวิต<br>ประจำวัน จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....      | 62   |
| 27    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส 412 ธุรกิจการพิมพ์<br>จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต .....               | 62   |
| 28    | ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร<br>จำแนกตามพื้นที่หลังการศึกษา .....           | 63   |
| 29    | เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับรายวิชาของ<br>หลักสูตรจำแนกตามพื้นที่หลังการศึกษา .....       | 66   |

## บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง |                                                                                                                                           | หน้า |
|-------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 30    | ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตร<br>จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....                                         | 73   |
| 31    | เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของ<br>หลักสูตร จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....                             | 76   |
| 32    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา รัฐ270 ความรู้เบื้องต้นทาง<br>กฎหมาย จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....                          | 84   |
| 33    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส211 การพัฒนาทรัพยากร<br>สารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....                            | 85   |
| 34    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส311 การทำรายการ<br>ทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....                         | 86   |
| 35    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส312 การจัดหมวดหมู่<br>ระบบทศนิยมคิวอี้ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....                      | 87   |
| 36    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส313 การจัดหมวดหมู่ระบบ<br>หอสมุดรัฐสภาอเมริกัน จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....              | 88   |
| 37    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส314 การจัดการสื่อ<br>โสตทัศน์ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....                               | 89   |
| 38    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส353 คอมพิวเตอร์กับงาน<br>บริการสารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....                     | 90   |
| 39    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส355 ภาษาคำสั่งงาน<br>คอมพิวเตอร์ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....                            | 91   |
| 40    | เปรียบเทียบความต้องการของเกี่ยวกับรายวิชา บส411 การบำรุงรักษา<br>ทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์ จำแนกตามความต้องการประกอบ<br>อาชีพ .....     | 92   |
| 41    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส414 หลักสูตรและการสอน<br>การใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบ<br>อาชีพ ..... | 93   |

## บัญชีตาราง (ต่อ)

| ตาราง |                                                                                                                                         | หน้า |
|-------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------|
| 42    | เปรียบเทียบความต้องการของเกี่ยวกับรายวิชา บส421 บริการและ<br>กิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ จำแนกตามความต้องการ<br>ประกอบอาชีพ ..... | 94   |
| 43    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส431 การจัดการห้องสมุด<br>และศูนย์สารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ .....                 | 95   |
| 44    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส433 ห้องสมุดสถาบัน<br>อุดมศึกษา จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ.....                            | 96   |
| 45    | เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส434 ห้องสมุดเฉพาะ จำแนก<br>ตามความต้องการประกอบอาชีพ.....                                      | 97   |

# บทที่ 1

## บทนำ

### ความสำคัญของปัญหา

การพัฒนาคนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างหนึ่งของการพัฒนาประเทศ เพราะหากคนในประเทศเป็นคนที่มีการศึกษาและมีคุณภาพย่อมเป็นกำลังสำคัญในการที่จะขับเคลื่อนความเจริญก้าวหน้าของประเทศ การบริหารจัดการการศึกษาเป็นกระบวนการจัดการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามนโยบายที่วางไว้ และกลไกที่สำคัญของการบริหารจัดการศึกษาคือ หลักสูตร (กาญจนา คุณารักษ์. 2527: 1) เนื่องจากหลักสูตรเป็นเสมือนเครื่องชี้นำแนวทางในการจัดการการศึกษาว่าควรจะเป็นในแนวทางใด และโดยปกติหลักสูตรจำเป็นต้องมีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ทั้งนี้เพื่อให้ทันต่อความก้าวหน้าของวิทยาการและเทคโนโลยี ประกอบกับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน หลักสูตรจึงควรมีการทบทวนหรือประเมินเพื่อให้ทราบปัญหาและแนวทางปรับปรุง หลักสูตรที่ชัดเจนขึ้น การประเมินหลักสูตรเป็นเสมือนการพิจารณาคุณค่าของหลักสูตร และผลที่ได้ทำให้สามารถบ่งชี้ได้ว่าองค์ประกอบใดของหลักสูตรสมควรพิจารณาปรับปรุง แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลงเพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัย เหมาะสมกับสถานการณ์ ทันต่อความก้าวหน้าของวิทยาการต่าง ๆ และตอบสนองความต้องการของสังคมได้ ซึ่งส่งผลต่อผู้เรียนให้มีคุณภาพและ ประสิทธิภาพในอันที่จะพัฒนาตนและสังคม และมีผลต่อการจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมายตามที่วางไว้

คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้เปิดสอนหลักสูตรวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี เมื่อปีการศึกษา 2526 เดิมใช้ชื่อหลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียนและเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ระดับสูง และในปัจจุบันได้เปลี่ยนหลักสูตรเป็นหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2543

ในปีการศึกษา 2547 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ได้เปิดสอนหลักสูตร ศศ.บ.สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มาครบ 5 ปี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ได้ตระหนักและเห็นความจำเป็นในการเร่งทบทวนเพื่อปรับปรุงหลักสูตรอีกครั้งเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของสภาพสังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีผลกระทบต่อวิชาชีพบรรณารักษ์และนักสารสนเทศในปัจจุบัน ซึ่งแต่เดิมตลาดงานของบัณฑิตที่จบการศึกษาสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ส่วนใหญ่จะออกไปประกอบอาชีพบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ แต่ปัจจุบันบัณฑิตที่จบออกไปทำงาน

ในภาคเอกชนหรือประกอบอาชีพอิสระมากขึ้น หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ควรได้รับการปรับปรุงเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่สังคมว่า ผลผลิตทางการศึกษาของหลักสูตรเป็นผลผลิตที่มีคุณภาพ มีมาตรฐานและตอบสนองความต้องการของสังคมและผู้เรียนอย่างแท้จริง ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ขึ้น (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์. 2547) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประเมินและปรับปรุงโครงสร้างหลักสูตรและเนื้อหารายวิชาหลักสูตรดังกล่าว ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาสภาพและความต้องการหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของสังคมและผู้เรียนยิ่งขึ้น

### ความมุ่งหมายของการวิจัย

ความมุ่งหมายของการวิจัยมี ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและความต้องการของนิสิตและบัณฑิตจำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและความต้องการของนิสิตและบัณฑิตจำแนกตามพื้นที่หลังการศึกษา
4. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและความต้องการของนิสิตและบัณฑิตจำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

### ความสำคัญของการวิจัย

การวิจัยนี้จะอำนวยความสะดวกในการพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ในระดับปริญญาตรี ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ และภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของมหาวิทยาลัยอื่น

### ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดขอบเขตของการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตและบัณฑิตระดับปริญญาตรีที่กำลังการศึกษาหรือจบศึกษาหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งเป็นหลักสูตรปรับปรุง

ครั้งล่าสุดเริ่มใช้เมื่อปีการศึกษา 2543 ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1-4 และบัณฑิต ปีการศึกษา 2547 จำแนกเป็นนิสิตชั้นปีที่ 1 จำนวน 33 คน นิสิตชั้นปีที่ 2 จำนวน 30 คน นิสิตชั้นปีที่ 3 จำนวน 22 คน นิสิตชั้นปีที่ 4 จำนวน 25 คน และบัณฑิตที่จบปีการศึกษา 2547 จำนวน 20 คน รวมทั้งสิ้น 130 คน

## 2. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

### 2.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

#### 2.1.1 ระดับชั้นปีและบัณฑิต

#### 2.1.2 พื้นหลังการศึกษา

#### 2.1.3 ความต้องการประกอบอาชีพ

### 2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

#### 2.2.1 สภาพและความต้องการของนิสิตและบัณฑิต

#### 2.2.2 รูปแบบของหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร

## นิยามศัพท์เฉพาะ

**สภาพและความต้องการหลักสูตร** หมายถึง ความคิดเห็นของนิสิตและบัณฑิตปีการศึกษา 2547 เกี่ยวกับหลักสูตรวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี (ศศ.บ.) ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ซึ่งประกอบด้วย วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร

**วัตถุประสงค์ของหลักสูตร** หมายถึง วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ศศ. บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ตามที่ระบุไว้ในคู่มือการศึกษา ปีการศึกษา 2547

**โครงสร้างของหลักสูตร** หมายถึง การจัดแบ่งจำนวนหน่วยกิตการศึกษา และระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา โดยแบ่งเป็นวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาพื้นฐานเฉพาะวิชา วิชาเอกบังคับ และวิชาเอกเลือก ตามที่ระบุไว้ในคู่มือการศึกษา ปีการศึกษา 2547

**เนื้อหาวิชาของหลักสูตร** หมายถึง รายวิชาพร้อมคำอธิบายที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนเรียนในรายวิชาพื้นฐานเฉพาะวิชา วิชาเอกบังคับและวิชาเอกเลือก ตามที่ระบุไว้ในคู่มือการศึกษา ปีการศึกษา 2547

**นิสิต** หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2547 หลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์) ตามหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ ปี 2543

**ชั้นปีของนิสิต** หมายถึง ระดับชั้นปีที่นิสิตปีการศึกษา 2547 กำลังศึกษาอยู่ หลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ระดับปริญญาตรี ตามหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ ปี 2543

**บันทึก** หมายถึง ผู้ที่จบการศึกษาระดับปริญญาตรีในปีการศึกษา 2547 หลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ตามหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่ ปี 2543

**พื้นหลังการศึกษา** หมายถึง การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญหรือสายอาชีพที่นิสิตจบก่อนศึกษาต่อในหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์)

**ความต้องการประกอบอาชีพ** หมายถึง ความคาดหวังในการทำงานประกอบอาชีพของนิสิตเมื่อจบการศึกษหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์)

### **สมมุติฐานของการวิจัย**

1. สภาพและความต้องการหลักสูตรมีความแตกต่างกันในระดับชั้นปีและบันทึก
2. สภาพและความต้องการหลักสูตรมีความแตกต่างกันตามพื้นหลังการศึกษา
3. สภาพและความต้องการหลักสูตรมีความแตกต่างกันตามความต้องการประกอบอาชีพ

## บทที่ 2

### เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยสภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาตำรา เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งหมด 4 หัวข้อ ดังนี้

1. ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร
2. หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศไทย
3. หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
4. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

### ความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร

#### ความหมายของหลักสูตร

หลักสูตรในความหมายดั้งเดิมหรือคำว่า Curriculum หมายถึง Racecourse หรือสนามแข่ง เพราะแต่เดิมคนส่วนใหญ่คิดว่ามีลักษณะเป็นสนามแข่งจริงๆ กล่าวคือนักศึกษาต้องแข่งขันกันเรียนให้จบเพื่อที่จะได้รับปริญญา (ชมพันธุ์ ฤๅญชร ณ อยุธยา. 2530: 1) แต่ในความหมายปัจจุบันมีผู้นิยามความหมายต่าง ๆ กันดังนี้

สุมิตร คุณานุกูล (2523: 2) กล่าวว่าหลักสูตรคือโครงการให้การศึกษเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะที่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2525: 2) กล่าวว่า หลักสูตร คือ ประสบการณ์ทั้งหลายที่โรงเรียนจัดให้แก่ นักเรียน ให้นักเรียนได้เรียนรู้และพัฒนาตนเองไปในทิศทางที่โรงเรียนปรารถนา และหลักสูตรที่ดีนั้นควรจะต้องตอบสนองต่อความต้องการ และความสนใจของผู้เรียนอันสอดคล้องกับความต้องการของชีวิตที่เหมาะสมที่สุด

สัจด์ อุทรานันท์ (2532: 5-8) กล่าวถึงความหมายของหลักสูตรซึ่งมีขอบเขตอยู่ 3 ความหมาย ดังนี้

1. ขอบเขตของศาสตร์สาขาวิชาใดวิชาหนึ่ง ซึ่งหมายถึง สาขาวิชาหลักสูตรที่ต้องศึกษาถึงกระบวนการพัฒนาหลักสูตรและวิธีใช้หลักสูตร
2. ขอบเขตของข้อกำหนดเกี่ยวกับการเรียนการสอนที่เขียนขึ้นอย่างเป็นทางการ โดยหลักสูตรจะหมายถึง เอกสารหลักสูตรที่กล่าวถึงสาระของหลักสูตรในด้านจุดประสงค์ หลักการ โครงสร้าง และเนื้อหาสาระที่จัดไว้ในหลักสูตร รวมถึงเอกสารประกอบหลักสูตร ซึ่งได้แก่ คู่มือครู คู่มือหลักสูตร แผนการสอนกลุ่มวิชาต่าง ๆ คู่มือประเมินผลการเรียน เป็นต้น

3. ขอบเขตของระบบการทำงานที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร ซึ่งหมายถึง กิจกรรมที่เกี่ยวข้องทั้งหมดของหลักสูตร กระบวนการประเมินผลหลักสูตร ตลอดจนผลิตผลต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากหลักสูตร

บิวแชมป์ (Beauchamp. 1981: 206) ให้ความหมายของคำว่าหลักสูตรว่า หมายถึง แผนที่เขียนไว้เพื่ออธิบายถึงขอบเขตและการจัดเตรียมของโปรแกรมการศึกษา ในแผนอาจประกอบด้วย โครงสร้าง วัตถุประสงค์ เนื้อหา และกระบวนการที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการประเมินหลักสูตร

กล่าวโดยสรุป หลักสูตร คือ แผนประมวลความรู้และประสบการณ์ที่ทางสถาบันจัดให้ไว้สำหรับผู้เรียน ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ โครงสร้าง เนื้อหา กิจกรรม การวัดและประเมินผล ตลอดจนคู่มือต่าง ๆ และสิ่งอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การเรียนการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายที่กำหนด

หลักสูตรควรประกอบด้วยส่วนสำคัญ 5 ประการ คือ (นิภา แนวนุญเนียร. 2521: 4)

1. วัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือความมุ่งหมายของหลักสูตร ต้องระบุอย่างชัดเจนและมีความเป็นไปได้เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2. โครงสร้างของหลักสูตร จะระบุว่ามีการจัดแบ่งจำนวนหน่วยกิตการศึกษาอย่างไร และระยะเวลาในการศึกษานานเท่าไร

3. เนื้อหาของหลักสูตร บอกถึงรายละเอียดของสิ่งที่จัดให้มีการเรียนการสอนในหลักสูตรซึ่งนับว่าเป็นส่วนสำคัญของหลักสูตร มีการจัดลำดับเนื้อหาให้เหมาะสมและครอบคลุมตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

4. วัสดุประกอบหลักสูตร ได้แก่อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอนที่สำคัญในอันที่ช่วยให้การเรียนการสอนมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น เช่น ตำราเรียน เอกสารประกอบการเรียน สื่อทัศนูปกรณ์ เป็นต้น

5. กระบวนการเรียนการสอน ได้แก่กิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจในเนื้อหาการเรียนการสอน รวมทั้งการประเมินและวัดผลการศึกษาของหลักสูตรนั้น ๆ

### องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตร เป็นเครื่องชี้แนวทางของหลักสูตรที่สำคัญเพื่อให้การเรียนการสอนบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้ นักการศึกษาได้เสนอความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบของหลักสูตรอย่างหลากหลาย โดยรวมแล้วองค์ประกอบของหลักสูตรประกอบด้วยเนื้อหา การสอน และการประเมินผลเป็นสำคัญ (Beauchamp. 1981: 197) รายละเอียดขององค์ประกอบของหลักสูตร มีดังนี้ (ถาวร บัวศรี. 2532: 8)

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Curriculum Aims) หมายถึง ผลส่วนรวมที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียนหลังที่เรียนจบหลักสูตรไปแล้ว

2. จุดประสงค์ของการเรียนการสอน (Instructional Objectives) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หลังจากที่ยืนยันเนื้อหาสาระในรายวิชาที่กำหนดไว้
3. เนื้อหาสาระและประสบการณ์ (Content and Experiences) หมายถึง สิ่งที่ต้องการให้ผู้เรียนได้เรียนรู้และประสบการณ์ที่ต้องการให้ผู้เรียนได้รับ
4. ยุทธศาสตร์การเรียนการสอน (Instructional Strategies) หมายถึง กระบวนการและวิธีการในการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งกิจกรรมการเรียนการสอนเพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการทางความรู้และอื่น ๆ ตามจุดประสงค์และจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้
5. วัสดุอุปกรณ์และสื่อการเรียนการสอน (Instructional Media and Materials) หมายถึง เครื่องมือ เครื่องใช้และวัสดุต่าง ๆ รวมทั้งอุปกรณ์โสตทัศนศึกษาที่ช่วยส่งเสริมคุณภาพและประสิทธิภาพการเรียนการสอน
6. การประเมินผล (Evaluation) หมายถึง การประเมินผลหลักสูตร และการประเมินผล การเรียนการสอน

### รูปแบบของหลักสูตร

รูปแบบของหลักสูตรประเภทต่าง ๆ เกิดขึ้นตามการเปลี่ยนแปลงทางความคิด ทฤษฎีทางการศึกษา ปรัชญาการศึกษา จิตวิทยาทางการศึกษา การเปลี่ยนแปลงทางสังคม และนวัตกรรมทางการศึกษา ตลอดจนเทคโนโลยีต่าง ๆ มีผลต่อการจัดรูปแบบของหลักสูตร ซึ่งโดยทั่วไปรูปแบบของหลักสูตร มี 6 ประเภท ดังนี้ (ปรีป เมธาคูณวุฒิ. 2532: 5-9)

1. **หลักสูตรเนื้อหาวิชา** (Discipline of Subject Matter Curriculum) หลักสูตรประเภทนี้เน้นเนื้อหาวิชาเป็นสำคัญ มีการเรียบเรียงความรู้และเนื้อหาวิชาอย่างเป็นลำดับและมีระบบโดยผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชานั้น

2. **หลักสูตรสหสัมพันธ์** (Correlation or Correlated Curriculum) เป็นหลักสูตรที่มีความสัมพันธ์กันระหว่างวิชา ตั้งแต่ 2 วิชาขึ้นไป แต่ยังคงสภาพเนื้อหาวิชาเดิมอยู่ เช่น วิชาประวัติศาสตร์ ศึกษาวรรณคดี โดยผู้สอนให้ผู้เรียนศึกษาวรรณคดีที่เกี่ยวข้องกับประวัติศาสตร์ในช่วงนั้น เป็นต้น

3. **หลักสูตรหมวดวิชา** (Fusion or Fused Curriculum) หลักสูตรนี้พัฒนามาจากหลักสูตรเนื้อหาวิชา โดยการรวมเอาวิชาที่มีลักษณะใกล้เคียงกันมารวมกันเป็นหมวดวิชา เช่น วิชา Earth Science เกิดจากการรวมเนื้อหาวิชา Physical Science กับ Geography เป็นต้น

4. **หลักสูตรหมวดวิชากว้าง** (Broad-Field Curriculum) เป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาความเป็นกลุ่มก้อนของสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น วิชา Ecology เป็นวิชาที่สังเคราะห์เนื้อหาจากวิชาหลายวิชา ได้แก่ Biological Science, Physical Science, และ Social Science เข้ากับวิชา Agriculture โดยใช้รูปแบบของสหวิชา (Interdisciplinary framework)

5. **หลักสูตรแกนกลาง** (Core Curriculum) เป็นหลักสูตรที่ผสมผสานเนื้อหาวิชาต่าง ๆ เข้าด้วยกันโดยจัดเป็นสหวิชา (Interdisciplinary courses) ยึดหลักการศึกษิตตามสภาพปัญหาของสังคมและตัวบุคคล (Personal-social Problems Approach) จากการสำรวจของ Carnegie-Survey เมื่อ ค.ศ. 1975-1976 พบว่า 10% ของสถาบันอุดมศึกษาจัด หลักสูตรการศึกษาทั่วไปแบบแกนกลาง และ 47% ของผู้สอนพอใจกับการสอนวิชาการศึกษาทั่วไปที่จัดแบบนี้

6. **หลักสูตรประสบการณ์** (Experience Curriculum or Activity Curriculum) หลักสูตรนี้เกิดจากแนวคิดของนักมานุษยนิยม (Humanists) ที่ถือว่าผู้เรียนเป็นบุคคลสำคัญที่สุด ผู้เรียนจะต้องมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และจัดการเรียนการสอนเพื่อสนองความต้องการของผู้เรียน

### รูปแบบของหลักสูตรที่ดี

หลักสูตรเป็นองค์ประกอบที่สำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการศึกษา เนื่องจากหลักสูตรเป็นหัวใจสำคัญของการจัดการศึกษา หลักสูตรจึงเป็นตัวกำหนดปรัชญา วัตถุประสงค์ เป้าหมาย แนวทางการเรียนการสอน เนื้อหาสาระและประสบการณ์ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน ดังนั้นหากมีหลักสูตรที่ดีก็สามารถจัดการศึกษาให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและสังคมได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้หลักสูตรเป็นเสมือนทิศทางของแหล่งวิทยาการที่ผู้สอนต้องการให้ผู้เรียนมีความรู้ มีทักษะ และทัศนคติที่พึงประสงค์ การจัดหัวข้อเรื่องต่าง ๆ ในหลักสูตรต้องสามารถมองเห็นภาพผู้เรียนและผู้ที่จะจบหลักสูตรออกไปทำงานรับใช้สังคมได้ชัดเจนทั้งด้านความรู้และการปฏิบัติ หลักสูตรที่ดีจะเป็นแนวทางให้กับผู้ที่เกี่ยวข้องกับการใช้หลักสูตร ดังนี้ (ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. 2545: 39)

1. ผู้บริหารสถานศึกษาจะจัดและบริหารหลักสูตรอย่างไรจึงจะเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย
2. ผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตร โดยหลักสูตรได้บอกไว้ว่า ควรจะจัดประสบการณ์อย่างไร จะสอนอย่างไร ทำไมจึงต้องสอนวิธีนั้น การเรียนจะได้ผลอย่างไร รวมทั้งจะประเมินผลและวัดผลอย่างไร
3. ผู้เรียนควรเรียนอะไรและคาดหวังผลจากการเรียนอะไรบ้าง ผลผลิตคือผู้ที่สำเร็จการศึกษาควรมีคุณภาพอย่างไรที่สังคมต้องการ

นักการศึกษาหลายคนได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตรที่ดี ดังนี้

อมรวิชช์ นาครทรรพ (2530: 106-116) ให้ความเห็นว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตรจะต้องสามารถกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตที่จะเป็นผู้ที่เป็นแหล่งความรู้ สามารถชี้ทางแก้ปัญหาให้กับผู้อื่นได้ และเป็นผู้มีความรู้กว้างขวาง สามารถปรับตัวเข้ากับตลาดงานที่หลากหลายได้ นอกจากนี้เห็นว่าหลักสูตรที่ดีควรต้องส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าทางจริยธรรมด้วย

สุบิน ปิ่นขยัน (2530: 5-7) ให้ความเห็นว่า หลักสูตรที่ดีต้องมีลักษณะที่เป็นกระบวนการจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะของผู้เรียน สามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของบุคคลตามความพึงประสงค์ของสังคมได้ หลักสูตรที่ดีควรมีความยืดหยุ่น สามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงได้ง่าย อีกทั้งเป็นกระบวนการบูรณาการในด้านการพัฒนาความคิด ความเชื่อ ค่านิยม เจตคติ การสร้างสรรค์ และมีความรู้ในการประยุกต์ใช้งานได้หลาย ๆ ด้านในลักษณะที่เป็นสหวิทยาการ (Multidisciplinary Approach)

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2530: 43-54) ให้ความเห็นว่า ลักษณะของหลักสูตรที่ดีต้องสอดคล้องกับสภาพและความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วของเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม ประชากร วิทยาการต่าง ๆ ตลอดจนเทคโนโลยี

### ดัชนีชี้วัดคุณภาพหลักสูตร

สถาบันอุดมศึกษาในปัจจุบันมีการประกันคุณภาพเพื่อยกระดับมหาวิทยาลัยให้ได้มาตรฐานเป็นที่ยอมรับของสังคม เพื่อประกันคุณภาพการศึกษาควรมีการวัดคุณภาพของทุกหลักสูตร ไม่ว่าจะเป็นหลักสูตรเฉพาะวิชาเอกหรือภาพรวมของหลักสูตรทั้งหมด เพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นว่าหลักสูตรที่ได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด งานวิจัยเกี่ยวกับดัชนีชี้วัดคุณภาพหลักสูตรมีหลายเรื่อง ได้แก่

ดัชนีชี้วัดคุณภาพมาตรฐานหลักสูตร ตามแนว พ.ร.บ. การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 จากผลการศึกษาของเสริมศรี ไชยศรี และคณะ (2543: 63-66) ซึ่งให้ประเมินใน 4 ระดับคือ ต้องปรับปรุง พอใช้ ดี และดีมาก มีรายการที่ต้องประเมิน ดังนี้

1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตร
  - 1.1 สอดคล้องกับปรัชญาและปณิธานของสถาบัน
  - 1.2 มุ่งพัฒนาความเป็นมนุษย์และความสามารถทางวิชาชีพที่สอดคล้องกับความจำเป็นของสังคม
  - 1.3 มุ่งเตรียมความพร้อมให้ผู้เรียนสามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสมท่ามกลางความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ
  - 1.4 มุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ การสื่อสาร และการทำงาน
  - 1.5 มุ่งปลูกฝังจิตสำนึกด้านคุณธรรม วัฒนธรรม และภูมิปัญญาท้องถิ่น
  - 1.6 มุ่งเสริมสร้างความเข้าใจในภูมิปัญญาสากล เพื่อให้ก้าวทันและเข้าสู่เครือข่ายการเรียนรู้และการพัฒนาสังคมโลก
2. โครงสร้างหลักสูตร
  - 2.1 ทุกส่วนของโครงสร้างหลักสูตรมีการสอดแทรกคุณธรรมและทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตและสังคม

- 2.2 วิชาแกนบังคับทั่วไปหรือการศึกษาทั่วไปประกอบด้วยเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่เน้นทักษะที่จำเป็นสำหรับชีวิตและสังคมเป็นหลัก
- 2.3 วิชาแกนบังคับทั่วไปหรือการศึกษาทั่วไปส่งเสริมให้ผู้เรียนต่างวิชาเอกได้วิเคราะห์ปัญหาหรือศึกษาค้นคว้าร่วมกัน
- 2.4 วิชาแกนบังคับทั่วไปหรือการศึกษาทั่วไป มีทั้งประสบการณ์ที่เป็นระดับพื้นฐานเบื้องต้นและประสบการณ์ที่ต้องการวุฒิภาวะขั้นสูง
- 2.5 วิชาแกนบังคับทั่วไปหรือการศึกษาทั่วไปและวิชาเฉพาะด้าน มีการจัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมความเข้าใจและทักษะแบบองค์รวม
- 2.6 จัดส่วนโครงสร้างหลักสูตรที่เป็นวิชาเลือกให้ผู้เรียนได้เลือกตามความสนใจอย่างแท้จริง
3. เนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอน
  - 3.1 เนื้อหาสาระครอบคลุมมาตรฐานจุดมุ่งหมายของหลักสูตร
  - 3.2 เนื้อหาสาระทันสมัย เหมาะกับกาลเวลา
  - 3.3 เปิดโอกาสให้เลือกเรียนเนื้อหาสาระได้ตามความสนใจและความจำเป็น
  - 3.4 มีโอกาสศึกษาเชื่อมโยงวิชาความรู้กับประสบการณ์จริงในชีวิต
  - 3.5 ใช้วิธีการจัดการเรียนการสอนหลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เรียนและใช้เทคโนโลยีเพื่อโอกาสการเรียนรู้ให้กว้างขวางขึ้น
  - 3.6 สอนให้คิดวิเคราะห์ ตัดสิน แก้ปัญหาและแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง
  - 3.7 เน้นการมีประสบการณ์ตรงทั้งเชิงทฤษฎีและปฏิบัติในห้องเรียนและนอกห้องเรียน
  - 3.8 ส่งเสริมการคิดและการทำงานร่วมกันอย่างเป็นอิสระ
  - 3.9 จัดประสบการณ์ที่ฝึกพฤติกรรมและความคิดแบบประชาธิปไตย การเรียนในวิชาเฉพาะด้านมีส่วนที่ส่งเสริมการวิเคราะห์จากต่างสาขาวิชา
  - 3.10 ประเมินการเรียนการสอนด้วยวิธีหลากหลายและตรงสภาพจริง
4. การประเมินและการปรับปรุงหลักสูตร
  - 4.1 การประเมินและปรับปรุงหลักสูตรเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ
5. รูปแบบการจัดหลักสูตร
  - 5.1 สถาบันจัดการศึกษาทางเลือกสำหรับผู้เรียนบางส่วน เพื่อส่งเสริมการศึกษาตลอดชีวิต บางรายวิชาของหลักสูตรเปิดโอกาสให้นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาหรือประชาชนได้เข้ามาเรียนได้
  - 5.2 มีการเทียบโอนหน่วยกิตที่เรียนจากโอกาสการศึกษารูปแบบต่าง ๆ

5.3 มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้แบบระบบออนไลน์

5.4 มีหลักสูตรที่เป็นความร่วมมือกับต่างชาติ

5.5 มีการจัดประสบการณ์การเรียนรู้บางส่วนหรือบางโปรแกรมโดยใช้ภาษาสากลเป็นสื่อ

## 6. กิจกรรมเสริมหลักสูตร

6.1 ผู้เรียนได้รับการส่งเสริมให้ร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตรต่าง ๆ เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคม

6.2 มีการติดตามประเมินผลกิจกรรมต่าง ๆ อย่างใกล้ชิด

นางลักษณ์ วิรัชชัยและสุวิมล ว่องวานิช (2541) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศต่าง ๆ ในเอเชียโดยรวบรวมดัชนีที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดลำดับคุณภาพการศึกษาของนิตยสาร Asiaweek และของสถาบันจัดลำดับอื่น ๆ และให้ผู้เชี่ยวชาญทั้งในและต่างประเทศจำนวน 26 คน พิจารณาความตรง (Validity) ความเหมาะสม (Appropriateness) และความเป็นไปได้ในการนำไปใช้จริง (Practicality) พบว่ามีองค์ประกอบ 8 องค์ประกอบและ 29 ดัชนีที่ถูกนำมาใช้เป็นเกณฑ์ในการจัดลำดับ ซึ่งในองค์ประกอบเหล่านั้นมีหลักสูตรเป็นองค์ประกอบหนึ่ง ซึ่งประกอบด้วย จำนวนหลักสูตรที่เปิดสอน เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร และจำนวนรายวิชาในหลักสูตร โดยมีดัชนีชี้คุณภาพของหลักสูตร ได้แก่

- การจัดทำและพัฒนาหลักสูตร มีการศึกษาและวิเคราะห์ข้อมูลความต้องการของท้องถิ่นและสังคม

- หลักสูตรมีเนื้อหาสาระสอดคล้องกับความต้องการของชุมชนในสังคม

- รายวิชาในหลักสูตรสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

- เนื้อหาและรายวิชาสอดคล้องกับความก้าวหน้าทางวิทยาการและเทคโนโลยี

- มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างสม่ำเสมอ

- ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอกมีส่วนร่วมในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตร

- มีการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

- มีการนำข้อมูลการติดตามผลมาใช้ในการปรับปรุงหลักสูตร

- หลักสูตรมีความทันสมัยและเป็นสากล

เสริมศรี ไชยสร และคณะ (2543: 60-62) วิจัยเรื่องหลักเกณฑ์และรูปแบบการพัฒนาหลักสูตรที่พึงประสงค์ในระดับปริญญาตรี ได้สรุปแนวคิดในการพัฒนารูปแบบของหลักสูตร ดังนี้

### 1. รูปแบบการจัดเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ควรมีการจัดเนื้อหารายวิชาแต่ละรายวิชาเป็นแบบเน้นเฉพาะสาขาวิชาเดียว (Discipline-based curriculum) และขณะเดียวกันควรมีการพัฒนาหลักสูตรที่มีลักษณะสหวิทยาการหรือบูรณาการ (Interdisciplinary หรือ Integrated curriculum) เพิ่มขึ้นในทุกส่วนของโครงสร้างหลักสูตร ซึ่งอาจจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือของคณาจารย์ที่จะจัดทำหลักสูตรในระดับต่าง ๆ กัน เช่น พัฒนาขึ้นมาเป็นหน่วยสหวิทยาการสำหรับการสอนเรื่องใดเรื่องหนึ่ง หรือพัฒนาเป็นรายวิชาสหวิทยาการ หรือโปรแกรมวิชาเอกสหวิทยาการ ก็ได้ ทั้งนี้เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีประสบการณ์แบบองค์รวม ประยุกต์ใช้ หรือเห็นความสัมพันธ์ของความรู้จากหลากหลายวิชาได้ นอกจากนี้หลักสูตรควรก่อให้เกิดการเรียนรู้แบบยืดหยุ่น (Flexible learning) ซึ่งอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น การจัดเนื้อหาวิชาต่าง ๆ ให้เป็นหน่วยย่อย ๆ (Units หรือ Modules) เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสเลือกเรียนตามความสนใจและความสะดวกในการใช้ระยะเวลาเรียนมากขึ้น

## 2. รูปแบบการบริหารหลักสูตร

การจัดหลักสูตรระดับปริญญาตรีสำหรับสังคมยุคใหม่ ควรต้องจัดให้ยืดหยุ่นสนองความต้องการของผู้เรียนที่หลากหลาย เหมาะสมกับหลักการศึกษทั้งในระบบและนอกระบบ ตามอัธยาศัย และการศึกษาตลอดชีวิต เช่น

2.1 จัดให้มีการศึกษาแบบเต็มเวลา (Full-time) และการศึกษาแบบไม่เต็มเวลา (Part-time) ในสถาบันการศึกษา โดยเฉพาะวิชาเอกที่เป็นที่ต้องการของสังคม ซึ่งเป็นการเปิดโอกาสให้บุคคลจำนวนมากที่ต้องการกลับเข้ามาศึกษาหาความรู้หรือความชำนาญ เฉพาะทางได้ใช้เวลาบางส่วนระหว่างสัปดาห์เข้ามาศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา ทำให้เกิดการศึกษาแบบต่อเนื่อง (Continuing education) อันเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต

2.2 หลักสูตรมีความยืดหยุ่น เปิดให้มีการเทียบโอนหน่วยกิตหรือวิชาเรียนระหว่างสถาบัน ซึ่งเป็นแนวทางส่งเสริมการศึกษาต่อเนื่อง และการศึกษาตลอดชีวิต

2.3 การใช้ระบบเทคโนโลยีการสอนแบบใหม่ จะช่วยให้หลักสูตรการเรียนการสอนสนองต่อความต้องการและความจำเป็นของผู้เรียนที่หลากหลายมากขึ้น ทำให้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง การศึกษาที่ยืดหยุ่นเกิดขึ้นได้หลายสถานที่และหลายวิธีการรวมถึงการศึกษาทางไกลด้วย

## หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในประเทศไทย

ความเจริญก้าวหน้าทางวิชาการและเทคโนโลยีต่าง ๆ ในปัจจุบันมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม ที่เรียกกันว่าสังคมแห่งสารสนเทศหรือข้อมูลข่าวสาร (Information society) ที่พัฒนามาในปัจจุบันเป็นสังคมแห่งความรู้ (Knowledge society) ครอบคลุมข้อมูลข่าวสารที่เปิดเผยหรือจำเป็นต้องได้ หรือที่เรียกแตกต่างกัน เช่น สารสนเทศ หรือสารสนเทศ (Information) เป็นต้น จนถึงองค์ความรู้ (Knowledge) ที่ซ่อนเร้นอยู่ในแหล่งสารสนเทศต่าง ๆ การดำเนินการจัดการหรือให้บริการสารสนเทศ

หรือความรู้ต่าง ๆ ที่มีอยู่มากมายและเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุก ๆ วันนั้นเกี่ยวข้องกับวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์โดยตรง สถาบันอุดมศึกษาหลายแห่งในประเทศไทยเปิดให้มีการเรียนการสอนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ (Library Science) โดยมุ่งเน้นที่จะผลิตบัณฑิตเพื่อทำงานในห้องสมุดเป็นหลัก และต่อมาเมื่อสภาพสังคมเปลี่ยนไป สถาบันการศึกษาเหล่านั้นได้ยอมรับว่าเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่องานห้องสมุดมากขึ้น ตลาดงานวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ได้ขยายไปสู่หน่วยงานหรือองค์กรทั้งในภาครัฐและภาคเอกชนซึ่งไม่ได้จำกัดเฉพาะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับงานด้านวิชาการแต่รวมไปถึงหน่วยงานด้านธุรกิจด้วย ประกอบกับความสนใจของผู้เรียนมุ่งเน้นไปที่เทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่าด้านบรรณารักษศาสตร์ และตลาดงานก็ต้องการผู้ที่จบด้านสารสนเทศศาสตร์มากกว่าบรรณารักษศาสตร์ หลายสถาบันการศึกษาจึงมีการปรับปรุงหลักสูตรเพื่อให้สามารถผลิตบัณฑิตไปประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเพิ่มโอกาสในการหางานทำของบัณฑิตมากขึ้น จะเห็นได้จากหลายสถาบันเปลี่ยนแปลงชื่อหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ เป็นหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ (Library and Information Science) อีกทั้งมีการจัดประชุมสัมมนาเพื่อปรับปรุงหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ทั้งในระดับสถาบันและระดับชาติหลายครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์ตรงกันในการที่จะจัดหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ให้สอดคล้องกับความต้องการทางวิชาชีพ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแนวโน้มของตลาดแรงงาน

การพัฒนาหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย มีการดำเนินการการกันทั้งในระดับสถาบันและในระดับชาติ รวมถึงการร่วมมือกันระหว่างสถาบันที่เกี่ยวข้องทั้งโดยตรงและทางอ้อมในอันที่จะเพื่อพัฒนาหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ โดยครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. 2524 (ชุติมา สัจจานันท์, 2539: 44) และหลังจากนั้นก็มาอย่างต่อเนื่อง การจัดการประชุมสัมมนาเพื่อร่วมมือกันพัฒนาหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย มีดังนี้

ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2524 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดการประชุมทางวิชาการเพื่อพิจารณาหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ ระหว่างวันที่ 15-17 มกราคม 2524 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับผลงานและประสบการณ์ในอดีต รวมทั้งข้อคิดเห็นของ กลุ่มผู้บริหารห้องสมุดและบัณฑิตของภาควิชาฯ ผลการประชุมได้สรุปเน้นถึงความร่วมมือระหว่างสถาบันการศึกษาในการจัดการเรียนการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ เช่น การลงทะเบียนเรียนระหว่างมหาวิทยาลัย การผลิตตำรา วารสารทางวิชาการ เป็นต้น ตลอดจนการรวมกลุ่มผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ซึ่งภายหลังได้จัดตั้งเป็นชมรมการเรียนการสอนบรรณารักษศาสตร์ (ชสบ.)

ครั้งที่ 2 พ.ศ. 2525 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง ได้จัดการสัมมนาทางวิชาการเรื่อง แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ เมื่อวันที่ 2-3

กุมภาพันธ์ 2525 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้มวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ในด้านต่าง ๆ ได้แก่ การบริหารงานและการให้บริการของห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ตลาดงาน และการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีในห้องสมุด รวมทั้งการแลกเปลี่ยนแนวคิดและปัญหาในหมู่นักวิชาการและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ได้ข้อมูลนำมาพิจารณาในการขยาย ปรับปรุงและเปลี่ยนแปลงหลักสูตรระดับปริญญาตรีของภาควิชาฯ ทั้งด้านวิชาพื้นฐาน วิชาเลือก และวิชาความรู้ใหม่ ๆ โดยเฉพาะด้านเทคโนโลยี ตลอดจนการกำหนดคุณลักษณะของบัณฑิตบรรณารักษศาสตร์ที่ต้องการ

ครั้งที่ 3 พ.ศ. 2527 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้จัดให้มีการประชุมพัฒนาหลักสูตร โดยมีข้อสรุปที่ชัดเจนว่า ในปัจจุบันหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ของทุกสถาบันสนองต่อการจัดการศึกษาของมหาวิทยาลัย การผลิตบัณฑิตควรเน้นความรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีใหม่ ๆ และเน้นการผลิตบุคลากรเพื่อธุรกิจเอกชนมากขึ้น พร้อมทั้งมีการเสนอให้ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ร่วมมือกันสำรวจตลาดแรงงานสำหรับวิชาชีพมากขึ้น

ครั้งที่ 4 พ.ศ. 2529 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดการสัมมนาเรื่อง แนวโน้มการผลิตบัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เมื่อ พ.ศ. 2529 ได้สรุปการคาดหวังของบรรณารักษ์และนักสารสนเทศ ดังนี้

- (1) ต้องมีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ สามารถใช้เครื่องคอมพิวเตอร์ เครื่องใช้สำนักงาน ระบบใหม่ได้
- (2) ควรมีความรู้เรื่องการจัดการ
- (3) มีความรู้วิชาเฉพาะสาขาวิชา เช่น วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ธุรกิจ เพื่อเป็นผู้ชำนาญเฉพาะสาขาวิชา
- (4) มีความรู้เรื่องการตลาด เนื่องจากมองภาพการบริการสารสนเทศเป็นการจัดการตลาดอย่างหนึ่ง
- (5) นอกเหนือจากภาษาอังกฤษควรรู้ภาษาจีน ญี่ปุ่น ฝรั่งเศส
- (6) สามารถวิจัยและประเมินผลเพื่อนำมาพัฒนางานในห้องสมุดได้

ใน พ.ศ. 2533 ทบวงมหาวิทยาลัยได้มีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาวิชาการด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ตามคำสั่งที่ ทม 23 /2533 ลงวันที่ 26 เมษายน 2533 เพื่อทำหน้าที่ประสานงานด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับข้อมูล โครงการและแนวทางเพื่อให้เกิดความร่วมมือเพื่อพัฒนาวิชาการดังกล่าว (จารุวรรณ สันตุโสภณ. 2533: 25)

ครั้งที่ 5 พ.ศ. 2538 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้จัดการสัมมนาเรื่อง การสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในยุคโลกาภิวัตน์ ณ ห้องสันป่าตอง โรงแรมปางสวนแก้ว จังหวัดเชียงใหม่ วันที่ 12-13 มกราคม 2538 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

ทราบความต้องการบุคลากรสารสนเทศของสถาบันหรือหน่วยงานที่ดำเนินงานเกี่ยวกับสารสนเทศ และเพื่อให้ผู้เข้าร่วมการสัมมนาทราบถึงแนวทางการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ รวมทั้งเพื่อให้หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ที่เปิดสอนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงานสารสนเทศ ผู้ร่วมการสัมมนาในครั้งนี้ ได้แก่ หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์หรือผู้แทนจากสถาบันการศึกษาทั้งภาครัฐและเอกชนที่เปิดสอนในระดับปริญญาตรี

ครั้งที่ 6 พ.ศ. 2541 สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา สำนักงานปลัด ทบวงมหาวิทยาลัย ร่วมกับ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้จัดการสัมมนาทางวิชาการ เรื่อง การพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ ณ ห้องกมลทิพย์ โรงแรมสยามซิตี้ กรุงเทพฯ วันที่ 24 กรกฎาคม 2541 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำมาเสนอกรอบแนวความคิดหลักสูตรด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ทั้งระดับปริญญาตรี และบัณฑิตศึกษา ตามข้อกำหนดทางวิชาการและทักษะทางด้านเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับระดับการศึกษา และเพื่อให้การผลิตบัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มีมาตรฐานใกล้เคียงกันไม่ว่าจะศึกษาจากสถาบันการศึกษาที่สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยหรือกระทรวงศึกษาธิการ ผู้เข้าร่วมประชุมได้แก่ หัวหน้าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์หรือผู้แทนจากสถาบันการศึกษาสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกระทรวงศึกษาธิการ และผู้บริหารและเจ้าหน้าที่จากทบวงมหาวิทยาลัย ในการสัมมนาได้มีการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับหลักสูตร การวิจัยและปัญหาด้านการเรียนการสอนบรรณารักษศาสตร์ของสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและต่างประเทศ ตลอดจนการใช้แบบสอบถามสำรวจความคิดเห็นของผู้ร่วมการสัมมนา ซึ่งส่วนใหญ่เห็นว่า การปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ควรมีทุกปี เนื่องจากวิชาชีพมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และเสนอคุณสมบัติของผู้ที่ทำหน้าที่เป็นกรรมการตรวจสอบหลักสูตรควรเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ทันต่อสถานการณ์และโลกยุคใหม่ เพื่อช่วยให้ร่างหลักสูตรที่ปรับเข้ากับโลกยุคใหม่มีความเป็นไปได้

ครั้งที่ 7 พ.ศ. 2547 ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จัดให้มีการสัมมนาวิชาการระดับชาติสาขาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เรื่อง บัณฑิตสารสนเทศสำหรับสังคมฐานความรู้ : ความต้องการ คุณภาพ และความคาดหวัง ณ ห้องประชุม ศาสตราจารย์ ดร. ม.ล. ตูย์ ชุมสาย คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เมื่อวันที่ 18-19 มีนาคม 2547 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษามีแนวทางที่ชัดเจนในการปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ให้สอดคล้องกับสังคมฐานความรู้ ผู้ร่วมการสัมมนาได้แก่ คณาจารย์ นักวิชาการ บรรณารักษ์ นักวิชาชีพสารสนเทศ นักศึกษา และผู้สนใจทั่วไป ผลการสัมมนาสรุปแนวทางการพัฒนาหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ได้ว่า ควรมีการพัฒนา

ความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ยังคงพินความรู้ในการจัดการสารสนเทศหรือบรรณารักษศาสตร์ เนื่องจากเป็นวิชาชีพที่ที่สามารถจัดหมวดหมู่ ทำดัชนี และการค้นคืนสารสนเทศในอันที่จะช่วยให้ผู้อื่นเข้าถึงหรือใช้ประโยชน์จากสารสนเทศได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งเป็นพื้นฐานที่ดีของสังคมฐานความรู้ที่จะช่วยให้ประชาชนสามารถเข้าถึง วิเคราะห์ ใช้ และประเมินข้อมูลข่าวสารที่มีเป็นจำนวนมากมหาศาลเช่นปัจจุบัน

## หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประวัติและพัฒนาการ

การเรียนการสอนบรรณารักษศาสตร์ในระยะเริ่มแรกของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จะเป็นแบบไม่เป็นทางการ โดยเปิดสอนเป็นวิชา Know Your Library ให้กับชั้นเรียน หรือกลุ่มนิสิตที่ประสงค์จะเรียนรู้เกี่ยวกับการใช้ห้องสมุด การสอนส่วนใหญ่จะเกี่ยวกับแนะนำการใช้ บัตรรายการ และวิธีการค้นหาหนังสือในห้องสมุด ต่อมา พ.ศ. 2500 ได้กลายเป็นวิชาบังคับพื้นฐาน สำหรับนิสิตปริญญาตรีทุกคน เรียกว่าวิชา L.Sc. 101 Know Your Library หรือวิชาการใช้ห้องสมุด โดยมีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนตระหนักถึงความสำคัญของห้องสมุดและมีทักษะการใช้ห้องสมุด สามารถศึกษาค้นคว้าความรู้ได้อย่างถูกวิธีและเขียนบทนิพนธ์ได้ ในปีเดียวกันมหาวิทยาลัยได้จัดสอนโปรแกรม Library Under Studies ให้แก่นิสิตที่ตั้งใจจะประกอบอาชีพบรรณารักษ์ห้องสมุดโรงเรียน โดยจัดสอนนิสิตชั้นปีที่ 4 แทนการออกไปฝึกสอน เป็นการใช้เวลาเรียนและฝึกงานในห้องสมุด 1 ภาคการศึกษา วิชาที่เปิดสอน ได้แก่ งานเทคนิคในห้องสมุด บริการตอบคำถาม บรรณานุกรมและการบริหารงานห้องสมุด ใช้เวลาเรียนสัปดาห์ละ 9 ชั่วโมง และฝึกงานในห้องสมุดสัปดาห์ละ 21 ชั่วโมง (Maria Laosunthorn. 1965: 73) และเนื่องจากขณะนั้นยังไม่มีภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ ผู้ที่ทำหน้าที่สอนก็คือ บรรณารักษ์ที่ทำงานในห้องสมุด โดยมี ดร. มาเรีย เหล่าสุนทร เป็นกำลังสำคัญในการจัดการหลักสูตรและการสอน และผู้เรียนนอกจากจะเป็นนิสิตชั้นปีที่ 4 ซึ่งตั้งใจจะออกไปทำงานห้องสมุดโรงเรียนแล้วยังจัดบริการสำหรับครูประจำการที่ทำงานห้องสมุดโรงเรียนด้วย พ.ศ. 2506 ได้เปิดสอนเป็นหลักสูตรประกาศนียบัตรชั้นสูงวิชาเฉพาะ (บรรณารักษศาสตร์) ซึ่งเป็นวิชาบรรณารักษศาสตร์ในระดับสูงกว่าปริญญาตรี และเป็นไปตามข้อเสนอแนะของมอริส เอ. เกลเฟนด์ ซึ่งได้เข้ามาสำรวจสภาพการสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ในประเทศไทย และได้ให้ความเห็นว่ามหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีความเหมาะสมที่จะเปิดสอนทางบรรณารักษศาสตร์ เพราะมีความพร้อมทุกด้านและเพื่อไปช่วยยกระดับปริญญาตรีในสถาบันอื่นโดยเฉพาะวิทยาลัยครู ทางมหาวิทยาลัยก็มีความเห็นชอบด้วยจึงได้จัดทำร่างหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ขึ้น หลักสูตรแรกคือ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะ

บรรณารักษศาสตร์ เป็นหลักสูตรที่ศึกษาต่อจากปริญญาตรีอีก 1 ปี หลักสูตรดังกล่าวมีวิชาที่เรียนแบ่งได้เป็น 3 หมวดวิชาใหญ่ ๆ ได้แก่ (สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. 2547: 33)

1. การสำรวจทางบรรณารักษศาสตร์ (Surveys of Library Science) เป็นวิชาพื้นฐานทางบรรณารักษศาสตร์
2. ทฤษฎีและกรรมวิธีทางเทคนิค (Theory and Technical Process) เป็นวิชาที่เกี่ยวกับงานเทคนิคของห้องสมุด
3. การฝึกปฏิบัติในห้องสมุด (Practicum in Library Service) เป็นการฝึกภาคปฏิบัติเกี่ยวกับงานห้องสมุด

หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาเฉพาะบรรณารักษศาสตร์เปิดสอนได้ 3 รุ่นทางสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือนได้ยุบหลักสูตรนี้ เนื่องจากมีปัญหายุ่งยากในการกำหนดอัตราเงินเดือนสำหรับผู้ที่มีวุฒิปริญญานี้ จึงได้เปิดเป็นหลักสูตรปริญญาโทสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์แทน (วิบูลย์ ทับเที่ยง, สัมภาษณ์. 2537: 16-17) ใน พ.ศ. 2510 เรียกว่าหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์

สำหรับหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขามหาบัณฑิตนั้น ได้เปิดสอนครั้งแรกใน พ.ศ. 2517 โดยเปิดสอนเป็นวิชาโท จวบจน พ.ศ. 2526 จึงปรับขยายขึ้นเป็นวิชาเอกในหลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อผลิตบรรณารักษ์ห้องสมุด โรงเรียน และเป็นพื้นฐานในการศึกษาวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์ระดับสูง

หลักสูตรการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.บ.) วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์นี้ได้มีการปรับปรุงหลายครั้ง และเมื่อครั้ง พ.ศ. 2536 มีการปรับปรุงเพิ่มรายวิชาเอกเลือกซึ่งไม่อยู่ในกลุ่มสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ เช่น การตลาดเบื้องต้น พฤติกรรมผู้บริโภค โปรแกรมคอมพิวเตอร์ทางธุรกิจ การบริหารงานบุคคล เป็นต้น ทั้งนี้เพื่อให้ได้หลักสูตรที่สมบูรณ์สอดคล้องกับความต้องการของสังคมและหน่วยงานทั่วไป

ต่อมาสภาพของสังคมเปลี่ยนไป เทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามามีบทบาทต่อการดำเนินงานของห้องสมุดมากขึ้น ประกอบกับความสนใจของผู้เรียนมุ่งเน้นไปที่เทคโนโลยีสารสนเทศมากกว่าด้านบรรณารักษศาสตร์ นอกจากนี้ตลาดงานก็ต้องการผู้จบด้านสารสนเทศศาสตร์มากกว่าบรรณารักษศาสตร์เช่นกัน ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์จึงได้พิจารณาปรับปรุงหลักสูตร กศ.บ. วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์อีกครั้งใน พ.ศ. 2539 และได้เปลี่ยนหลักสูตรเป็นหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) วิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์แทน โดยเน้นรายวิชา ทั้งด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ หลักสูตรนี้ได้รับการอนุมัติจากมหาวิทยาลัย พ.ศ. 2541 และเปิดรับนิสิตเข้าศึกษาได้ในปีการศึกษา 2543 โดยมีวัตถุประสงค์ของหลักสูตรใหม่ ดังนี้

1. เพื่อผลิตบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศตามความต้องการของกำลังคนของประเทศ
2. เพื่อผลิตบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศสำหรับห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศทั้งภาครัฐและเอกชน
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ มีจรรยาบรรณ และสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ

โดยมีการเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในส่วนของวิชาพื้นฐานเฉพาะด้านของวิชาเอก ซึ่งกำหนดให้เรียนในรายวิชาอื่นที่ไม่เกี่ยวข้องกับวิชาด้านบรรณารักษศาสตร์ด้วย ได้แก่ วิชา ทย 211 การอ่าน ทย 311 การเขียน ทร 251 ธุรกิจและสิ่งแวดล้อม ปญ 202 ตรรกวิทยา รฐ 270 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย และ อก 221 หลักการอ่าน และเพิ่มวิชาพื้นฐานทางบรรณารักษศาสตร์อีก 2 รายวิชา คือ บส 201 ความรู้พื้นฐานทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และ บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

หลักสูตรสาขาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารเทศศาสตร์ มศว. ปีการศึกษา 2547

หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารเทศศาสตร์ ภาควิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 มีวัตถุประสงค์ดังนี้ (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. 2547: 68-87)

1. เพื่อผลิตบรรณารักษ์ หรือนักสารสนเทศ ตามความต้องการกำลังคนของประเทศ
2. เพื่อผลิตบรรณารักษ์ หรือนักสารสนเทศ สำหรับห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชน
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ มีจรรยาบรรณ และสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุด หรือศูนย์สารสนเทศ

โครงสร้างของหลักสูตรสาขาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารเทศศาสตร์ มีดังนี้

1. วิชาศึกษาทั่วไป ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต
2. วิชาเอกและวิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน ไม่น้อยกว่า 90 หน่วยกิต โดยแบ่งเป็น
  - วิชาเอก 69 หน่วยกิต  
(บังคับ 36 หน่วยกิต และเลือก 27 หน่วยกิต)
  - วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน 21 หน่วยกิต
3. วิชาเลือกเสรี ไม่น้อยกว่า 12 หน่วยกิต  
ทั้งหมดรวมแล้วไม่น้อยกว่า 132 หน่วยกิต

รายวิชาของของหลักสูตรสาขาวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มีดังนี้

1. วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน 21 หน่วยกิต จากรายวิชาดังต่อไปนี้

|                     |                                                     |        |
|---------------------|-----------------------------------------------------|--------|
| ทย 211 <sup>1</sup> | การอ่าน                                             | 2(2-0) |
| ทย 311              | การเขียน                                            | 2(2-0) |
| ธร 251              | ธุรกิจและสิ่งแวดล้อม                                | 3(3-0) |
| บส 201              | ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ | 3(3-0) |
| บส 202              | การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์          | 3(3-0) |
| ปญ 202              | ตรรกวิทยา                                           | 2(2-0) |
| รัฐ 270             | ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย                     | 3(3-0) |
| อก 221              | หลักการอ่าน                                         | 3(3-0) |

3. วิชาเอกบังคับ 36 หน่วยกิต จากรายวิชาต่อไปนี้

|        |                                            |        |
|--------|--------------------------------------------|--------|
| บส 211 | การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ                   | 3(0-3) |
| บส 302 | จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ       | 3(0-3) |
| บส 311 | การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ                | 3(0-3) |
| บส 312 | การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้             | 3(0-3) |
| บส 314 | การจัดการสื่อโสตทัศน์                      | 3(0-3) |
| บส 321 | บริการอ้างอิง                              | 3(0-3) |
| บส 351 | ฐานข้อมูลเบื้องต้น                         | 3(0-3) |
| บส 353 | คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ            | 3(0-3) |
| บส 421 | บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ | 3(0-3) |
| บส 431 | การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ          | 3(0-3) |
| บส 451 | เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น           | 3(0-3) |
| บส 471 | สัมมนา                                     | 3(0-3) |

---

<sup>1</sup> ความหมายของรหัสวิชา ได้แก่ เลขรหัสตัวแรก หมายถึง ชั้นปีที่เปิดสอน เลขรหัสตัวกลาง หมายถึง หมวดวิชาดังนี้

|                                     |                                                               |
|-------------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| เลข 0 หมายถึง พื้นฐาน               | เลข 1 หมายถึง เทคนิค                                          |
| เลข 2 หมายถึง กิจกรรมและบริการ      | เลข 3 หมายถึง บริหาร                                          |
| เลข 4 หมายถึง สารสนเทศและบรรณานุกรม | เลข 5 หมายถึง คอมพิวเตอร์                                     |
| เลข 7 หมายถึง สัมมนา                | เลข 8 หมายถึง การศึกษาอิสระ                                   |
| เลข 9 หมายถึง การฝึกงาน             | เลขรหัสตัวสุดท้าย หมายถึง ลำดับรายวิชาในหมวดวิชาของเลขตัวกลาง |

4. วิชาเอกเลือก ไม่น้อยกว่า 27 หน่วยกิต จากรายวิชาดังต่อไปนี้

|        |                                                  |         |
|--------|--------------------------------------------------|---------|
| บส 313 | การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน           | 3(0-3)  |
| บส 341 | บรรณานุกรมและบรรณานุกรม                          | 3(0-3)  |
| บส 342 | แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์        | 3(0-3)  |
| บส 343 | แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี          | 3(0-3)  |
| บส 344 | แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม              | 3(0-3)  |
| บส 345 | วารสารและหนังสือพิมพ์                            | 3(0-3)  |
| บส 352 | เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล                        | 3(0-3)  |
| บส 354 | ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ                       | 3(0-3)  |
| บส 355 | ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์                         | 3(0-3)  |
| บส 401 | การอ่านในชีวิตประจำวัน                           | 3(0-3)  |
| บส 411 | การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์         | 3(0-3)  |
| บส 412 | ธุรกิจการพิมพ์                                   | 3(0-3)  |
| บส 413 | การวิจัยเบื้องต้นในงานบริการสารสนเทศ             | 3(0-3)  |
| บส 414 | หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ  | 3(0-3)  |
| บส 422 | นิทานและการเล่านิทาน                             | 3(0-3)  |
| บส 423 | บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์                        | 3(0-3)  |
| บส 432 | ห้องสมุดโรงเรียน                                 | 3(0-3)  |
| บส 433 | ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา                          | 3(0-3)  |
| บส 434 | ห้องสมุดเฉพาะ                                    | 3(0-3)  |
| บส 435 | ห้องสมุดประชาชน                                  | 3(0-3)  |
| บส 441 | วรรณกรรมสำหรับเด็ก                               | 3(0-3)  |
| บส 442 | จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล                     | 3(0-3)  |
| บส 452 | ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ  | 3(0-3)  |
| บส 453 | ระบบห้องสมุดดิจิทัล                              | 3(0-3)  |
| บส 481 | การศึกษาอิสระทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ | 3(0-3)  |
| บส 491 | การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน                          | 6(0-12) |

## งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

### งานวิจัยในประเทศ

ละอองกาญจน์ เหล่าไพบูลย์ ภรณ์ ศิริโชค และกุลธิดา ท้วมสุข (2528: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาถึงประสิทธิผลของหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิต มหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2521-2526 โดยศึกษาถึงความเหมาะสมของวัตถุประสงค์หลักสูตร เนื้อหาวิชา จำนวนวิชา จำนวนหน่วยกิตของแต่ละวิชาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ตลอดจนการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานของนิสิต และความคิดเห็นและแนวโน้มความสนใจของบัณฑิตที่มีต่อวิชาบรรณารักษศาสตร์ โดยวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามบัณฑิต คณะบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น จำนวน 89 ฉบับ ผลการวิจัยสรุปได้ว่า บัณฑิตส่วนใหญ่มีอาชีพเป็นบรรณารักษ์และอาจารย์สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์ ทั้งนี้เพราะว่าบัณฑิตมีความถนัดและพึงพอใจในอาชีพนี้มากที่สุด และบัณฑิตที่ได้งานทำแล้วส่วนใหญ่ไม่เคยเปลี่ยนงาน สำหรับคนที่เปลี่ยนงานส่วนมากเปลี่ยนเพียง 1 ครั้ง นอกจากนี้บัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามกลุ่มอาชีพบรรณารักษ์ เป็นบรรณารักษ์จากห้องสมุดทุกประเภทโดยเฉพาะห้องสมุดมหาวิทยาลัยจำนวนมากที่สุด และบัณฑิตส่วนใหญ่ไม่ค่อยประสบปัญหาเกี่ยวกับสภาพห้องสมุด ที่ทำงาน และสภาพการทำงานหนักมาก

นิรันดร์ กุลทอานนท์ (2532: บทคัดย่อ) ได้ศึกษาความคิดเห็นและความแตกต่างระหว่างความคิดเห็นของอาจารย์ บัณฑิต และนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรวิชาเอกบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรี ของวิทยาลัยครู (ค.บ. 4 ปี) กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยอาจารย์ บัณฑิต และนักศึกษา จำนวน 214 คน ของวิทยาลัยครูจันทระเกษม วิทยาลัยครูธนบุรี วิทยาลัยครูบ้านสมเด็จเจ้าพระยา วิทยาลัยครูพระนคร และวิทยาลัยครูสวนสุนันทา ปีการศึกษา 2530 โดยใช้แบบสอบถามถามความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตร 6 ด้าน ได้แก่ จุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างของหลักสูตร เนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการสอน และการวัดผลและการประเมินผล ผลการศึกษาพบว่า อาจารย์ บัณฑิต และนักศึกษา มีความคิดเห็นต่อหลักสูตรในทางที่พึงปรารถนาในด้านจุดมุ่งหมายของหลักสูตร โครงสร้างหลักสูตร และการวัดผลและการประเมินผลในระดับมาก และมีความคิดเห็นในด้านเนื้อหาวิชา กิจกรรมการเรียนการสอน และสื่อการสอนในระดับปานกลาง นอกจากนี้ผลการวิจัยยังพบว่า อาจารย์ บัณฑิต และนักศึกษามีความคิดเห็นในทางที่พึงปรารถนาต่อหลักสูตรในแต่ละด้านแตกต่างกันทุกด้าน

สุชุม เฉลยทรัพย์ (2533: บทคัดย่อ) ศึกษาบทบาทและความสามารถของนักสารนิเทศ และศึกษาหลักสูตรสารนิเทศ ระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยครู ใน พ.ศ. 2540 เฉพาะด้านความมุ่งหมาย โครงสร้าง และรายวิชา ผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักสารนิเทศใน พ.ศ. 2540 จะมีบทบาทและความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารนิเทศ การจัดการทรัพยากรสารนิเทศ การให้บริการและเผยแพร่สาร

นิเทศ และการวิจัยเป็นสำคัญ ในด้านหลักสูตรสารนิเทศ ของวิทยาลัยครู ใน พ.ศ. 2540 จะมีความมุ่งหมายเพื่อผลิตบรรณารักษ์ นักเอกสารสนเทศ นักสารนิเทศ และบุคลากรทางวิชาชีพสารนิเทศขั้นต้น โดยมีความรู้ความสามารถที่ตรงกับความต้องการของสังคม มีคุณธรรม และความคิดสร้างสรรค์ โครงสร้างของหลักสูตรจะมีหน่วยกิตรวมระหว่าง 120 – 150 หน่วยกิต ในส่วนวิชาเอกสารนิเทศศาสตร์ จะแบ่งเป็น 3 กลุ่มวิชา คือ กลุ่มวิชาการจัดการสารนิเทศ 20-25 หน่วยกิต กลุ่มวิชาการบริการสารนิเทศ 15-20 หน่วยกิต และกลุ่มวิชาเทคโนโลยีสารนิเทศ 15-20 หน่วยกิต รายวิชาสารนิเทศศาสตร์จะจำแนกเป็นกลุ่มวิชาดังนี้ คือ กลุ่มวิชาพื้นฐานสนับสนุนวิชาเอก กลุ่มวิชาพื้นฐานที่สำคัญของสารนิเทศ กลุ่มวิชาการจัดการสารนิเทศ กลุ่มวิชาการบริการสารนิเทศ กลุ่มวิชาเทคโนโลยีสารนิเทศ และรายวิชาการฝึกงานสารนิเทศ โดยรายวิชาที่กำหนดในแต่ละกลุ่มวิชา ควรมีจำนวนหน่วยกิตรายวิชาละ 3 หน่วยกิต

อุมาวดี โกศล (2534: บทคัดย่อ) ศึกษาศักยภาพในการขยายการศึกษาด้านสารนิเทศ ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร โดยได้ศึกษาพัฒนาการและการเปลี่ยนแปลงของหลักสูตรการศึกษาศาสาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ระดับปริญญาในประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2521-2531 และศักยภาพของภาควิชาโดยการสำรวจจากเอกสารชั้นปฐมภูมิและทุติยภูมิ และการสัมภาษณ์ผู้บริหารมหาวิทยาลัย ซึ่งผู้วิจัยพบว่าภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒเน้นที่ระดับความสามารถสูงสุดของบุคคลในการปฏิบัติหน้าที่เป็นสื่อกลางระหว่างสารสนเทศกับผู้ใช้สารสนเทศ เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการบุคลากรในปัจจุบัน ทิศทางและแนวโน้มในการจัดหลักสูตรจะมีการเปลี่ยนแปลงไปใน 3 แนวทาง คือ แนวทางแรกคือการขยายเวลาการเรียนการสอนในหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาวิชาอื่นนอกเหนือจากวิชาบรรณารักษศาสตร์ โดยส่วนใหญ่จะมุ่งให้นักศึกษาได้ฝึกหัดการใช้คอมพิวเตอร์แบบเข้มข้น เพื่อให้เกิดความชำนาญเฉพาะด้าน แนวทางที่สองคือ จัดโปรแกรมวิชาบรรณารักษศาสตร์ร่วมกับโปรแกรมสาขาวิชาอื่น นักศึกษาที่สำเร็จการศึกษาจะได้รับ 2 ปริญญาจากโปรแกรมร่วม (Joint-degree program) โดยโปรแกรมวิชาที่ต้องการเข้าร่วมมากที่สุด ได้แก่ การศึกษาประวัติศาสตร์ และกฎหมาย แนวทางที่สามคือ การจัดหลักสูตรการศึกษาเพื่อผลิตผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน โดยเน้นหนักในประเภทของรายวิชาให้เหมาะสมกับกิจกรรมและสถานการณ์ของแต่ละประเภท ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศที่นิสิตจะไปปฏิบัติงาน สำหรับกลุ่มวิชาแกนของภาควิชาพบว่ามีความต้องการวิชาในกลุ่มงานเทคนิคของห้องสมุด ได้แก่ งานบริการและงานวิเคราะห์และจัดหมวดหมู่ สำหรับรายวิชาที่ได้รับการเสนอแนะให้บรรจุไว้ในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ตามลำดับความถี่ ได้แก่ การจัดการทรัพยากรสารสนเทศและองค์กร การบริหาร/การจัดการ/บัญชี ผู้ใช้และบริการอ้างอิง และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีกับงานห้องสมุดซึ่งได้มีการเสนอแนะวิชาการออกแบบและจัดการฐานข้อมูล

การสื่อสาร การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ สารสนเทศศาสตร์ ปรัชญาและสังคมวิทยาเกี่ยวกับสารสนเทศ ความสามารถในการดำเนินการจัดหลักสูตรปัจจุบันพบว่าจัดได้เพียงพอ แต่การขยายหลักสูตรใหม่จำเป็นต้องเพิ่มอาจารย์ที่มีความเชี่ยวชาญใน สาขาวิชาทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

สุรินทร์ ดินสกุล (2536: บทคัดย่อ) ศึกษาแนวโน้มของหลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับมหาวิทยาลัยในประเทศไทย และผลกระทบที่ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการของหลักสูตรใน 10 ปีข้างหน้า ผลการวิจัยปรากฏแนวโน้มว่า จุดมุ่งหมายของหลักสูตร ควรสอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อผลิตมหาบัณฑิตให้เป็นบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศหรือนักวิชาการระดับสูง ที่สามารถทำงานได้ทั้งภาครัฐและเอกชน มีความสามารถด้านการจัดการทรัพยากรสารสนเทศ มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์เกี่ยวกับเทคโนโลยีสมัยใหม่ และสามารถนำเทคโนโลยีเหล่านั้นมาจัดการกับการบริการสารสนเทศ ในรูปแบบต่าง ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โครงสร้างของหลักสูตรควรมีความยืดหยุ่นสามารถปรับเปลี่ยนเพื่อให้ทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี หน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรควรอยู่ระหว่าง 36-40 หน่วยกิต จำนวนหน่วยกิตในรายวิชาบังคับควรอยู่ระหว่าง 9-13 หน่วยกิต และวิชาเลือกควรอยู่ระหว่าง 15-21 หน่วยกิต นอกจากนี้วิทยานิพนธ์ควรอยู่ระหว่าง 6-9 หน่วยกิต สำหรับเนื้อหาวิชา ควรประกอบด้วยรายวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ผสมผสานกัน รายวิชาบังคับที่มีระดับ ความเป็นไปได้มากที่สุด คือ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ: ทฤษฎีและการประยุกต์ และวิชาการจัดการและการบริการของศูนย์สารสนเทศ รายวิชาเลือกประกอบด้วยรายวิชาในกลุ่มการจัดเก็บและค้นคืนและการบริการสารสนเทศ กลุ่มวิชาด้านการบริหารและการจัดการสารสนเทศ กลุ่มวิชาด้านเทคโนโลยี กลุ่มวิชาด้านการตลาด การประชาสัมพันธ์ และการสื่อสาร และกลุ่มวิชาด้านแหล่งสารสนเทศและสารสนเทศเฉพาะด้าน รายวิชาในศาสตร์สาขาอื่นที่ควรจัดให้มีในรายวิชาเลือกคือ วิชาสถิติ และในแต่ละรายวิชาควรมีจำนวนหน่วยกิต 3 หน่วยกิต ซึ่งรูปแบบหลักสูตรดังกล่าวเป็นแนวทางปฏิบัติเพื่อสนองความต้องการของสังคม ก้าวทันเทคโนโลยี และตลาดงาน และสามารถขยายโอกาสทางการศึกษาไปสู่สังคมมากขึ้น

ชุติมา สัจจานันท์ (2539: 105-112) ได้ศึกษาพัฒนาการของการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย ครอบคลุมสถาบันการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ที่เปิดสอนในระดับบัณฑิตศึกษา ในพ.ศ. 2538 ซึ่งมีจำนวน 8 แห่ง วิธีดำเนินการวิจัยใช้วิธีการค้นคว้าจากเอกสาร การสัมภาษณ์ การสำรวจ และการจัดประชุมสัมมนา ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับหลักสูตรพบว่าปัจจัยที่มีบทบาทและผลกระทบต่อพัฒนาการวิชา

บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์มีหลายอย่าง ได้แก่ ความช่วยเหลือจากต่างประเทศ วิทยาลัยของผู้บริหาร มาตรฐานการศึกษา แผนพัฒนาประเทศ นโยบายของรัฐและระเบียบที่เกี่ยวข้อง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารนิเทศ และตลาดงาน แต่ปัจจัยความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีสารนิเทศมีบทบาทโดยตรงกับงานด้านสารนิเทศ ทำให้สถาบันศึกษาหลายแห่งมีความตื่นตัวในเรื่องนี้ อย่างไม่หยุดยั้ง จะเห็นได้จากการจัดประชุมสัมมนาเพื่อหาแนวทางจัดการศึกษา รวมทั้งด้านหลักสูตร ที่มีการเพิ่มรายวิชาใหม่ ๆ ทางด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และวิทยาการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง และถึงแม้ว่าสถาบันการศึกษาต่าง ๆ พยายามปรับปรุงหลักสูตรและการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและมาตรฐาน เพื่อสนองความต้องการของตลาดได้อย่างทันเหตุการณ์ แต่พบว่าหลักสูตรของสถาบันต่าง ๆ มักจะเปลี่ยนแปลงอย่างเชื่องช้า หลักสูตรของแต่ละสถาบันมักใช้กันนานกว่า 5 ปี และได้เสนอแนะให้หลักสูตรวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ควรมีลักษณะเป็นสหวิทยาการ สามารถบูรณาการกับศาสตร์อื่น ๆ ได้ การเรียนการสอนต้องตระหนักถึงปรัชญาการศึกษาและวิชาชีพ และต้องมีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่องและทันเวลา

ฐานฉัตร สุขศรี (2544: บทคัดย่อ) วิจัยเรื่องการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ระดับมหาบัณฑิตในมหาวิทยาลัยของรัฐในประเทศไทย จำนวน 9 แห่ง และมหาวิทยาลัยชั้นนำในประเทศสหรัฐอเมริกา จำนวน 5 แห่ง โดยแบ่งการศึกษาเป็น 2 ส่วน ส่วนแรกศึกษาจากเอกสารและข้อมูลโครงสร้างหลักสูตร ผลการศึกษาพบว่ามหาวิทยาลัยในประเทศสหรัฐอเมริกาทั้ง 5 แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัยชิเคโกส์ มหาวิทยาลัยอิลลินอยส์ เมืองเออร์บานาแชมเปญ มหาวิทยาลัยนอร์ทแคลิฟอร์เนีย เมืองแซฟเฟิลฮิลล์ มหาวิทยาลัยพิตส์เบิร์ก และมหาวิทยาลัยเท็กซัส เมืองออสติน กำหนดให้รายวิชาการจัดการสารสนเทศ การบริหารจัดการห้องสมุดและองค์การด้านสารสนเทศ เทคนิคและวิธีวิจัย และทรัพยากรสารสนเทศและบริการ เป็นรายวิชาบังคับในหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ นอกจากนี้ยังจัดให้มีการเรียนการสอนรายวิชาการบริหารจัดการทรัพยากรสารสนเทศ นโยบายสารสนเทศและสิ่งแวดล้อม รายวิชาบังคับเกี่ยวกับการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ได้แก่ รายวิชาการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ ระบบสารสนเทศ การจัดการฐานข้อมูล การวิเคราะห์ระบบ ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ และระบบเครือข่ายสารสนเทศ ส่วนที่สองศึกษาเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการจัดการเรียนการสอนในรายวิชาของมหาวิทยาลัยในประเทศไทย โดยใช้แบบสอบถาม ผลการวิจัยในส่วนนี้พบว่าคณาจารย์ส่วนใหญ่เห็นควรให้มีการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการเรียนการสอนในระดับมากที่สุด ใน 3 รายวิชา ได้แก่ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ วิชาการประมวลผลข้อมูลสำหรับงานห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ และวิชาการจัดเก็บและค้นคืนสารสนเทศ โดยมีสัดส่วนเวลาที่ใช้ในการสอนภาคปฏิบัติมากกว่าร้อยละ 36 แต่ไม่เกินร้อยละ 70 ในแต่ละรายวิชา ส่วนปัญหาที่พบมากที่สุดในการจัดการ

เรียนการสอนที่ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ความขาดแคลนอุปกรณ์คอมพิวเตอร์และโทรคมนาคม รองลงมาคือ ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ที่มีความรู้ความชำนาญด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นักศึกษาขาดพื้นฐานความรู้ด้านบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ และภาษาอังกฤษ

งานวิจัยในประเทศไทยเกี่ยวกับหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มีความต่อเนื่องในช่วง 10 กว่าปีที่ผ่านมาและขาดช่วงไปเป็นระยะเวลานาน งานวิจัยส่วนใหญ่เป็นการศึกษาคุณภาพของหลักสูตร แนวโน้มของหลักสูตร และการทำงานของบัณฑิต เพื่อเป็นข้อมูลในการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและความก้าวหน้าทางวิทยาการ นอกจากนี้มีการสรุปผลที่ตรงกันในเรื่องความสำคัญของเทคโนโลยีสารสนเทศที่มีบทบาทมากกับวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์

### งานวิจัยในต่างประเทศ

แยตส์ (Yates. 1992) ได้ประเมินแนวโน้มและปัจจัยที่มีผลต่ออนาคตการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ โดยศึกษาจากคู่มือหลักสูตรของโรงเรียนบรรณารักษศาสตร์ที่ผ่านการรับรองจากสมาคมห้องสมุดอเมริกัน (ALA) และจากโฆษณารับสมัครงานบรรณารักษศาสตร์ของหน่วยงานต่าง ๆ พบว่าแนวโน้มของการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ได้แก่ ตลาดงานปัจจุบันต้องการบัณฑิตที่มีทักษะทางคอมพิวเตอร์ในด้านการสืบค้นฐานข้อมูลออนไลน์และการใช้ระบบอัตโนมัติ แต่ไม่เน้นงานเขียนโปรแกรม และทักษะด้านการบริหาร นอกจากนี้ควรเปิดโอกาสสำหรับผู้ที่ต้องการศึกษาต่อ เช่น จัดให้มีการศึกษาทางไกล การจัดหลักสูตรความร่วมมือกับสาขาวิชาอื่น การสนับสนุนด้านทุนการศึกษาในระดับปริญญาเอก เป็นต้น

กู อิกกิน และฟู (Koo; Higgins; & Foo. 2004: 36) ได้ศึกษาวิเคราะห์ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาโทของนักศึกษาในประเทศสิงคโปร์ โดยแบ่งรายวิชาเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มบรรณารักษศาสตร์ และกลุ่มเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยแจกแบบสอบถามแก่นักศึกษาที่เรียนในหลักสูตรดังกล่าวจำนวน 300 คน ผลการวิจัยพบว่าความสนใจในรายวิชาทั้งสองกลุ่มเป็นจำนวนเท่ากันคือ 50/50 นอกจากนี้นักศึกษาได้เสนอให้ปรับปรุงบางรายวิชา เช่น วิชาห้องสมุดมหาวิทยาลัย ห้องสมุดประชาชน และห้องสมุดโรงเรียน ให้ยุบรวมเป็นวิชาการบริการห้องสมุด และวิชาการพัฒนาระบบสารสนเทศและวิชาการบริการสารสนเทศทางอินเทอร์เน็ต ให้ยุบรวมเป็นวิชาเดียวคือ วิชาการระบบสารสนเทศบนเว็บและพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น

งานวิจัยเกี่ยวกับหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของต่างประเทศแม้ระยะเวลาในการวิจัยห่างกันกว่า 10 ปี แต่ก็เห็นได้ว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีอิทธิพลอย่างมากต่อการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรเช่นเดียวกันกับงานวิจัยในประเทศ

### บทที่ 3

#### วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล

#### การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

**ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง** ได้แก่ นิสิตชั้นปีที่ 1-4 และบัณฑิต ระดับปริญญาตรี หลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ปีการศึกษา 2547 คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ จำนวน 130 คน  
ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| นิสิต       | จำนวน (คน) |
|-------------|------------|
| ชั้นปีที่ 1 | 33         |
| ชั้นปีที่ 2 | 30         |
| ชั้นปีที่ 3 | 22         |
| ชั้นปีที่ 4 | 25         |
| บัณฑิต      | 20         |
| รวม         | 130        |

#### การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ซึ่งแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามประเมินค่า (Rating scale) 5 ระดับถึงความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรปัจจุบันแต่ละรายวิชา ว่ามีความเหมาะสมหรือเป็นที่ต้องการต่อผู้ตอบมากน้อยเพียงใด และคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับข้อคิดเห็นและเสนอแนะแต่ละรายวิชา โดยกำหนดค่าลำดับความสำคัญตามเกณฑ์การให้คะแนนความเหมาะสมในแบบสอบถาม ดังนี้

คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุดหรือปรารถนาในระดับมากที่สุด

คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากหรือปรารถนาในระดับมาก

คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลางหรือปรารถนาในระดับปานกลาง

คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยหรือปรารถนาในระดับน้อย

คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุดหรือปรารถนาในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามแบบปลายเปิดเกี่ยวกับความต้องการ ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นทั่วไป

**วิธีการหาคุณภาพแบบสอบถาม** ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบสอบถามและแผนหลักสูตรไปทดลองใช้ (Try out) กับกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตทุกชั้นปีและบัณฑิต ระดับปริญญาตรี หลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทั้ง 5 กลุ่ม ๆ ละ 3 คน จำนวนทั้งสิ้น 15 คน

2. นำแบบสอบถามที่ใช้ในการทดลองมาปรับปรุงแก้ไขความไม่ชัดเจนของคำถามและตัวเลือก และกำหนดเป็นแบบสอบถามที่จะนำไปใช้จริง

### การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยนี้ ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลจากนิสิตภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ทุกชั้นปีและบัณฑิตที่จบการศึกษาหลักสูตร ศศ.บ. บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในปีการศึกษา 2547 จำนวน 130 คน โดยการแจกส่งแบบสอบถามด้วยตนเอง พร้อมอธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัยและวิธีการตอบแบบสอบถามก่อนแจกแบบสอบถาม ซึ่งได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา จำนวน 113 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 86.92 ไม่ได้รับคืน จำนวน 17 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 13.08 ดังปรากฏในตาราง 2

ตาราง 2 แบบสอบถามที่ได้รับคืน

| นิสิต       | จำนวน<br>(คน) | แบบสอบถามที่ได้รับคืน |              | แบบสอบถามที่ไม่ได้รับคืน |              |
|-------------|---------------|-----------------------|--------------|--------------------------|--------------|
|             |               | จำนวน(คน)             | ร้อยละ       | จำนวน(คน)                | ร้อยละ       |
| ชั้นปีที่ 1 | 33            | 25                    | 75.76        | 8                        | 24.24        |
| ชั้นปีที่ 2 | 30            | 30                    | 100.00       | 0                        | 0.00         |
| ชั้นปีที่ 3 | 22            | 19                    | 86.36        | 3                        | 13.64        |
| ชั้นปีที่ 4 | 25            | 20                    | 80.00        | 5                        | 20.00        |
| บัณฑิต      | 20            | 19                    | 95.00        | 1                        | 5.00         |
| <b>รวม</b>  | <b>130</b>    | <b>113</b>            | <b>86.92</b> | <b>17</b>                | <b>13.08</b> |

## การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามคืนกลับมาทั้งหมด ผู้วิจัยได้ดำเนินการจัดกระทำและวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามนำมาแจ้งความถี่และอัตราส่วนร้อยละ จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต พื้นหลังการศึกษา และความต้องการในการประกอบอาชีพ
2. ข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับสภาพและความต้องการหลักสูตรปัจจุบันนำมาดำเนินการ ดังนี้

- 2.1 แจ้งความถี่ของความคิดเห็นที่นิสิตตอบในแต่ละข้อ
- 2.2 กำหนดค่าลำดับความสำคัญในตัวเลือกในแบบสอบถามแต่ละข้อ
- 2.3 คำนวณคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความคิดเห็น โดยจำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต
- 2.4 คำนวณคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความคิดเห็น โดยจำแนกตามพื้นหลังการศึกษา
- 2.5 คำนวณคะแนนเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ของความคิดเห็น โดยจำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ
- 2.6 เกณฑ์ในการคิดคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ ดังนี้
 

|                               |                                                               |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.51-5.00 | หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุดหรือต้องการในระดับมากที่สุด   |
| คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51-4.00 | หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากหรือต้องการในระดับมาก               |
| คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.51-3.50 | หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลางหรือต้องการในระดับปานกลาง       |
| คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.51-2.50 | หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยหรือต้องการในระดับน้อย             |
| คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.00-1.50 | หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุดหรือต้องการในระดับน้อยที่สุด |

### 3. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

- 3.1 หาค่าสถิติพื้นฐานของข้อมูล ได้แก่
  - ค่าร้อยละ (Percentile)
  - ค่าเฉลี่ย (Mean)
  - ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation)
- 3.2 ทดสอบสมมุติฐาน เปรียบเทียบความต้องการของนิสิตที่มีต่อหลักสูตร บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ซึ่งจำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต พื้นความรู้ และความต้องการในการประกอบอาชีพ โดยใช้สถิติ F-test (ANOVA) หากพบความแตกต่างกันอย่าง

มีนัยยะสำคัญทางสถิติ จะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ (Sheffe) และหากไม่พบจะใช้วิธีของตุกี (Tukey) และอื่น ๆ

4. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC<sup>+</sup> (Statistical Package for the Social / Personnel Computer Plus) ในการประมวลผลหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และการเปรียบเทียบความแตกต่าง (F-test)

## บทที่ 4

### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

#### สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ได้ใช้สัญลักษณ์ต่าง ๆ ดังนี้

|           |     |                                           |
|-----------|-----|-------------------------------------------|
| n         | แทน | จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง                    |
| $\bar{X}$ | แทน | ค่าเฉลี่ย (Mean)                          |
| S.D.      | แทน | ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) |
| t         | แทน | ค่าความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของสองกลุ่ม |
| F         | แทน | ค่าความแตกต่างทางสถิติที่มากกว่าสองกลุ่ม  |
| *         | แทน | ความมีนัยยะสำคัญที่ระดับ .05              |

#### การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ตามลำดับดังนี้

1. สถานภาพของนิสิตและบัณฑิต
2. สภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2547
3. เปรียบเทียบสภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต พ้นหลังการศึกษา และความต้องการประกอบอาชีพ

#### ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

##### 1. สถานภาพของนิสิตและบัณฑิต

สถานภาพของนิสิตและบัณฑิต จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต พ้นหลังการศึกษา และความต้องการประกอบอาชีพ ตามตาราง 3

ตาราง 3 สถานภาพของนิสิตและบัณฑิต

| สถานภาพ              | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|----------------------|------------|--------|
| ระดับชั้นปีและบัณฑิต |            |        |
| ชั้นปีที่ 1          | 25         | 22.13  |
| ชั้นปีที่ 2          | 30         | 26.55  |
| ชั้นปีที่ 3          | 19         | 16.81  |
| ชั้นปีที่ 4          | 20         | 17.70  |
| บัณฑิต               | 19         | 16.81  |
| รวม                  | 113        | 100.00 |

| สถานภาพ                                                                                                            | จำนวน (คน) | ร้อยละ |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|--------|
| <b>พื้นหลังการศึกษา</b>                                                                                            |            |        |
| วิทย์-คณิต                                                                                                         | 27         | 23.90  |
| ศิลป-คำนวณ                                                                                                         | 61         | 54.00  |
| ศิลป-ภาษา                                                                                                          | 21         | 18.60  |
| ศิลป-สังคม                                                                                                         | 4          | 3.50   |
| รวม                                                                                                                | 113        | 100.00 |
| <b>ความต้องการประกอบอาชีพ</b>                                                                                      |            |        |
| เป็นบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ                                                           | 8          | 7.10   |
| เป็นบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ<br>และต้องการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีห้องสมุด | 19         | 16.80  |
| ทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ                                                              | 18         | 15.90  |
| ทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศและ<br>ต้องการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ    | 44         | 38.90  |
| เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์                                                              | 2          | 1.80   |
| ศึกษาต่อในสาขาวิชาต่าง ๆ ได้แก่ การบริหาร จิตวิทยา<br>นิเทศศาสตร์ ศิลปกรรม อักษรศาสตร์ และนิติศาสตร์               | 20         | 17.70  |
| อื่น ๆ ได้แก่ ธุรกิจส่วนตัว และร้านซ่อมหนังสือ                                                                     | 2          | 1.80   |
| รวม                                                                                                                | 113        | 100.00 |

จากตาราง 3 แสดงว่านิสิตมีพื้นหลังการศึกษาจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายศิลป์ - คำนวณมากที่สุด (ร้อยละ 54.00) หลังจบการศึกษาต้องการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศและต้องการ (ร้อยละ 38.90) รองลงมาคือต้องการศึกษาต่อ (ร้อยละ 17.07) และทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ(ร้อยละ 16.80) และกลุ่มที่น้อยที่สุดคือ ประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ ทำธุรกิจส่วนตัวและร้านซ่อมหนังสือ (ร้อยละ 1.80)

## 2. สภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2547

เกณฑ์ในการคิดคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น มีดังนี้

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.51-5.00 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุดหรือต้องการในระดับมากที่สุด  
คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51-4.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากหรือต้องการในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.51-3.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลางหรือต้องการในระดับปานกลาง  
 คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.51-2.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยหรือต้องการในระดับน้อย  
 คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.01-1.50 หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุดหรือต้องการในระดับน้อยที่สุด

ตาราง 4 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

| วัตถุประสงค์ของหลักสูตร                                                        | n=113     |      |         |
|--------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|---------|
|                                                                                | $\bar{X}$ | S.D. | แปลความ |
| 1. ผลิตบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศ ได้ตรงตามความต้องการกำลังคนของประเทศ          | 4.01      | 0.76 | มาก     |
| 2. ผลิตบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศ สำหรับห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศในภาครัฐ        | 3.84      | 0.72 | มาก     |
| 3. ผลิตบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศ สำหรับห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศในภาคเอกชน      | 3.89      | 0.67 | มาก     |
| 4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และมีจรรยาบรรณ                                  | 4.13      | 0.76 | มาก     |
| 5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศได้ | 4.10      | 0.71 | มาก     |

จากตาราง 4 โดยรวมพบว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2547 มีความเหมาะสมหรือตรงตามความต้องการของนิสิต อยู่ในระดับมาก

ตาราง 5 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร

| โครงสร้างของหลักสูตร                                                                                                          | n=113     |      |         |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|------|---------|
|                                                                                                                               | $\bar{X}$ | S.D. | แปลความ |
| 1. สัดส่วนของแต่ละหมวด ได้แก่<br>วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน 21 หน่วยกิต<br>วิชาเอกบังคับ 36 หน่วยกิต<br>และวิชาเอกเลือก 27 หน่วยกิต | 3.68      | 0.68 | มาก     |
| 2. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า 132 หน่วยกิต                                                              | 3.65      | 0.79 | มาก     |

จากตาราง 5 โดยรวมพบว่าโครงสร้างของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2547 มีความเหมาะสมหรือตรงตามความต้องการของนิสิต อยู่ในระดับมาก

ตาราง 6 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร

| เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร                                  | n=113     |      |           |
|------------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|
|                                                            | $\bar{X}$ | S.D. | แปลความ   |
| <b>1. วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน</b>                             |           |      |           |
| ทย 211 การอ่าน                                             | 4.06      | 0.79 | มาก       |
| ทย 311 การเขียน                                            | 4.00      | 0.78 | มาก       |
| ธร 251 ธุรกิจและสิ่งแวดล้อม                                | 3.50      | 0.93 | ปานกลาง   |
| บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ | 4.38      | 0.78 | มาก       |
| บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์          | 4.31      | 0.74 | มาก       |
| ปญ 202 ตรรกวิทยา                                           | 2.75      | 1.19 | ปานกลาง   |
| รัฐ 270 ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมาย                          | 3.69      | 0.88 | มาก       |
| อก 221 หลักการอ่าน                                         | 4.17      | 0.82 | มาก       |
| <b>2. วิชาเอกบังคับ</b>                                    |           |      |           |
| บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ                            | 4.30      | 0.69 | มาก       |
| บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ                | 4.23      | 0.79 | มาก       |
| บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ                         | 4.14      | 0.81 | มาก       |
| บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้                      | 4.30      | 0.84 | มาก       |
| บส 314 การจัดการสื่อโสตทัศน์                               | 4.33      | 0.71 | มาก       |
| บส 321 บริการอ้างอิง                                       | 4.07      | 0.79 | มาก       |
| บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น                                  | 4.41      | 0.74 | มาก       |
| บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ                     | 4.58      | 0.65 | มากที่สุด |
| บส 421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ          | 4.26      | 0.74 | มาก       |
| บส 431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ                   | 4.23      | 0.74 | มาก       |
| บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น                    | 4.51      | 0.64 | มากที่สุด |
| บส 471 สัมมนา                                              | 3.85      | 0.84 | มาก       |

| เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร                                   | n=113     |      |           |
|-------------------------------------------------------------|-----------|------|-----------|
|                                                             | $\bar{X}$ | S.D. | แปลความ   |
| 3. <u>วิชาเอกเลือก</u>                                      |           |      |           |
| บส 313 การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน               | 3.92      | 0.90 | มาก       |
| บส 341 ดรรชนีและบรรณานุกรม                                  | 4.06      | 0.80 | มาก       |
| บส 342 แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์            | 3.91      | 0.79 | มาก       |
| บส 343 แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี              | 3.94      | 0.75 | มาก       |
| บส 344 แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม                  | 3.84      | 0.78 | มาก       |
| บส 345 วารสารและหนังสือพิมพ์                                | 4.17      | 0.72 | มาก       |
| บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล                            | 4.37      | 0.72 | มาก       |
| บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ                           | 4.41      | 0.70 | มาก       |
| บส 355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์                             | 4.15      | 0.81 | มาก       |
| บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน                               | 3.96      | 0.82 | มาก       |
| บส 411 การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์             | 3.89      | 0.77 | มาก       |
| บส 412 ธุรกิจการพิมพ์                                       | 3.99      | 0.77 | มาก       |
| บส 413 การวิจัยเบื้องต้นในงานบริการสารสนเทศ                 | 3.72      | 0.87 | มาก       |
| บส 414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ      | 3.71      | 0.83 | มาก       |
| บส 422 นิทานและการเล่านิทาน                                 | 3.06      | 0.90 | ปานกลาง   |
| บส 423 บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์                            | 3.99      | 0.86 | มาก       |
| บส 432 ห้องสมุดโรงเรียน                                     | 3.48      | 0.81 | ปานกลาง   |
| บส 433 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา                              | 3.73      | 0.76 | มาก       |
| บส 434 ห้องสมุดเฉพาะ                                        | 3.74      | 0.81 | มาก       |
| บส 435 ห้องสมุดประชาชน                                      | 3.66      | 0.77 | มาก       |
| บส 441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก                                   | 3.26      | 0.95 | ปานกลาง   |
| บส 442 จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล                         | 3.54      | 0.84 | มาก       |
| บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ      | 4.37      | 0.76 | มาก       |
| บส 453 ระบบห้องสมุดดิจิทัล                                  | 4.28      | 0.82 | มาก       |
| บส 481 การศึกษาอิสระทางบรรณารักษศาสตร์และ<br>สารสนเทศศาสตร์ | 3.82      | 0.96 | มาก       |
| บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน                              | 4.61      | 0.64 | มากที่สุด |

จากตาราง 6 แสดงว่านิสิตมีความต้องการในระดับมากที่สุดแต่ละรายวิชา ได้แก่ บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น และ บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงานอยู่ ความต้องการในระดับปานกลาง ได้แก่ วิชา ปญ 202 ตรรกวิทยา บส 422 นิทานและการเล่านิทาน บส 432 ห้องสมุดโรงเรียน และบส 441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก อยู่ นอกนั้นความต้องการแต่ละรายวิชาอยู่ในระดับมาก

### 3. เปรียบเทียบสภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของนิสิต จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต พื้นหลักการศึกษา และความต้องการประกอบอาชีพ

เกณฑ์ในการคิดคะแนนเฉลี่ยของความคิดเห็น มีดังนี้

|                               |                                                               |
|-------------------------------|---------------------------------------------------------------|
| คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 4.51-5.00 | หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากที่สุดหรือต้องการในระดับมากที่สุด   |
| คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 3.51-4.50 | หมายถึง เห็นด้วยในระดับมากหรือต้องการในระดับมาก               |
| คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 2.51-3.50 | หมายถึง เห็นด้วยในระดับปานกลางหรือต้องการในระดับปานกลาง       |
| คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.51-2.50 | หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยหรือต้องการในระดับน้อย             |
| คะแนนเฉลี่ย ตั้งแต่ 1.01-1.50 | หมายถึง เห็นด้วยในระดับน้อยที่สุดหรือต้องการในระดับน้อยที่สุด |

ตาราง 7 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| วัตถุประสงค์ของหลักสูตร                                                                | ชั้นปีที่ 1 (n=25 ) |      |             | ชั้นปีที่ 2 (n=30 ) |  |      | ชั้นปีที่ 3 (n=19 ) |           |      | ชั้นปีที่ 4 (n=20 ) |           |      | บัณฑิต (n=19) |      |             |
|----------------------------------------------------------------------------------------|---------------------|------|-------------|---------------------|--|------|---------------------|-----------|------|---------------------|-----------|------|---------------|------|-------------|
|                                                                                        | $\bar{X}$           | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$           |  | S.D. | แปล<br>ความ         | $\bar{X}$ | S.D. | แปล<br>ความ         | $\bar{X}$ | S.D. | $\bar{X}$     | S.D. | แปล<br>ความ |
| 1. ผลิตบรรณารักษ์หรือนัก<br>สารสนเทศ ได้ตรงตามความ<br>ต้องการกำลังคนของประเทศ          | 4.12                | 0.78 | มาก         | 4.03                |  | 0.85 | มาก                 | 3.94      | 0.84 | มาก                 | 4.02      | 0.78 | 4.01          | 0.76 | มาก         |
| 2. ผลิตบรรณารักษ์หรือนัก<br>สารสนเทศ สำหรับห้องสมุดและ<br>ศูนย์สารสนเทศในภาครัฐ        | 3.92                | 0.70 | มาก         | 3.90                |  | 0.88 | มาก                 | 3.78      | 0.71 | มาก                 | 3.75      | 0.63 | 3.84          | 0.72 | มาก         |
| 3. ผลิตบรรณารักษ์หรือนัก<br>สารสนเทศ สำหรับห้องสมุดและ<br>ศูนย์สารสนเทศในภาคเอกชน      | 3.92                | 0.81 | มาก         | 3.93                |  | 0.63 | มาก                 | 3.94      | 0.62 | มาก                 | 3.95      | 0.60 | 3.89          | 0.67 | มาก         |
| 4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้<br>และมีจรรยาบรรณ                                      | 4.04                | 0.84 | มาก         | 4.49                |  | 0.72 | มาก                 | 3.78      | 0.78 | มาก                 | 4.05      | 0.51 | 4.13          | 0.76 | มาก         |
| 5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถ<br>แก้ปัญหาในการปฏิบัติงานห้อง<br>สมุดและศูนย์สารสนเทศได้ | 4.24                | 0.66 | มาก         | 4.33                |  | 0.71 | มาก                 | 3.84      | 0.83 | มาก                 | 3.90      | 0.71 | 4.10          | 0.71 | มาก         |

จากตาราง 7 แสดงว่านิสิตทุกชั้นปีและบัณฑิต มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรทุกข้อในระดับมาก

ตาราง 8 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| แหล่งความแปรปรวน         | SS     | df  | MS    | F     | Sig.  |
|--------------------------|--------|-----|-------|-------|-------|
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 1</u> |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม             | 0.461  | 4   | 0.151 | 0.190 | 0.943 |
| ภายในกลุ่ม               | 65.504 | 108 | 0.607 |       |       |
| รวม                      | 65.965 | 112 |       |       |       |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 2</u> |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม             | 0.527  | 4   | 0.132 | 0.243 | 0.913 |
| ภายในกลุ่ม               | 58.606 | 108 | 0.543 |       |       |
| รวม                      | 59.133 | 112 |       |       |       |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 3</u> |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม             | 1.016  | 4   | 0.254 | 0.552 | 0.698 |
| ภายในกลุ่ม               | 49.709 | 108 | 0.460 |       |       |
| รวม                      | 50.726 | 112 |       |       |       |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 4</u> |        | 4   |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม             | 5.416  | 108 | 1.354 | 2.454 | 0.050 |
| ภายในกลุ่ม               | 59.592 | 112 | 0.552 |       |       |
| รวม                      | 65.009 |     |       |       |       |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 5</u> |        | 4   |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม             | 4.225  | 108 | 1.056 | 2.173 | 0.077 |
| ภายในกลุ่ม               | 52.500 | 112 | 0.486 |       |       |
| รวม                      | 56.726 |     |       |       |       |

จากตาราง 8 แสดงเปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรของนิสิตในแต่ละชั้นปีและบัณฑิตพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1



จากตาราง 9 แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรของนิสิตและบัณฑิตที่มีพื้นหลังการศึกษาต่างกัน พบว่าทุกกลุ่มมีความคิดเห็นว่ามี  
ความเหมาะสมในระดับมาก

ตาราง 10 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำแนกตามพื้นหลังการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน         | SS     | df  | MS    | F     | Sig.  |
|--------------------------|--------|-----|-------|-------|-------|
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 1</u> |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม             | 0.316  | 3   | 0.105 | 0.175 | 0.913 |
| ภายในกลุ่ม               | 65.649 | 109 | 0.602 |       |       |
| รวม                      | 65.965 | 112 |       |       |       |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 2</u> |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม             | 3.186  | 3   | 1.062 | 2.069 | 0.109 |
| ภายในกลุ่ม               | 55.947 | 109 | 0.513 |       |       |
| รวม                      | 59.133 | 112 |       |       |       |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 3</u> |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม             | 1.352  | 3   | 0.451 | 0.995 | 0.398 |
| ภายในกลุ่ม               | 49.374 | 109 | 0.453 |       |       |
| รวม                      | 50.726 | 112 |       |       |       |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 4</u> |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม             | 1.987  | 3   | 0.662 | 1.145 | 0.334 |
| ภายในกลุ่ม               | 63.022 | 109 | 0.578 |       |       |
| รวม                      | 65.009 | 112 |       |       |       |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 5</u> |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม             | 0.694  | 3   | 0.231 | 0.450 | 0.718 |
| ภายในกลุ่ม               | 56.032 | 109 | 0.514 |       |       |
| รวม                      | 56.726 | 112 |       |       |       |

จากตาราง 10 แสดงเปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรของนิสิตและบัณฑิตที่มีพื้นหลังการศึกษาต่างกันในแต่ละกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2

ตาราง 11 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| วัตถุประสงค์ของหลักสูตร                                                                    | เป็นบรรณารักษ์<br>(n=7) |      |             | เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(n=14) |      |             | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(n=16) |      |             | ทำงานหน่วยงานอื่นและ<br>ทำงานด้านIT<br>(n=37) |      |             | เป็นอาจารย์<br>(n=2) |      |             | ศึกษาต่อ<br>(n=16) |      |             | อื่นๆ<br>(n=2) |      |             |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|------|-------------|---------------------------------------------|------|-------------|-----------------------------|------|-------------|-----------------------------------------------|------|-------------|----------------------|------|-------------|--------------------|------|-------------|----------------|------|-------------|
|                                                                                            | $\bar{X}$               | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                                   | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                   | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                                     | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$            | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$      | S.D. | แปล<br>ความ |
| 1. ผลิตบรรณารักษ์<br>หรือนักสารสนเทศ ได้ตรง<br>ตามความต้องการกำลังคน<br>ของประเทศ          | 4.50                    | 0.53 | มาก         | 4.26                                        | 0.65 | มาก         | 4.00                        | 0.84 | มาก         | 3.86                                          | 0.79 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.00               | 0.64 | มาก         | 3.00           | 1.41 | ปาน<br>กลาง |
| 2. ผลิตบรรณารักษ์<br>หรือนักสารสนเทศ สำหรับ<br>ห้องสมุดและศูนย์สาร<br>สนเทศในภาครัฐ        | 4.12                    | 0.99 | มาก         | 4.12                                        | 0.73 | มาก         | 3.88                        | 0.67 | มาก         | 3.77                                          | 0.74 | มาก         | 4.00                 | 0.00 | มาก         | 3.65               | 0.48 | มาก         | 3.00           | 1.41 | ปาน<br>กลาง |
| 3. ผลิตบรรณารักษ์<br>หรือนักสารสนเทศ สำหรับ<br>ห้องสมุดและศูนย์สาร<br>สนเทศในภาคเอกชน      | 4.25                    | 0.46 | มาก         | 4.05                                        | 0.70 | มาก         | 3.88                        | 0.83 | มาก         | 3.84                                          | 0.64 | มาก         | 4.00                 | 0.00 | มาก         | 3.75               | 0.63 | มาก         | 3.50           | 0.70 | ปาน<br>กลาง |
| 4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมี<br>ความรู้และจรรยาบรรณ                                            | 4.75                    | 0.46 | มากที่สุด   | 4.26                                        | 0.80 | มาก         | 4.11                        | 0.58 | มาก         | 4.09                                          | 0.77 | มาก         | 4.00                 | 0.00 | มาก         | 4.00               | 0.00 | มาก         | 3.00           | 1.41 | ปาน<br>กลาง |
| 5. ส่งเสริมให้ผู้เรียน<br>สามารถแก้ปัญหาในการ<br>ปฏิบัติงานห้องสมุดและ<br>ศูนย์สารสนเทศได้ | 4.50                    | 0.75 | มากที่สุด   | 4.15                                        | 0.83 | มาก         | 4.05                        | 0.63 | มาก         | 4.20                                          | 0.66 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 3.85               | 0.48 | มาก         | 2.50           | 0.70 | ปาน<br>กลาง |

จากตาราง 11 พบว่านิสิตและบัณฑิตที่มีความต้องการประกอบอาชีพต่างกันส่วนใหญ่เห็นว่า วัตถุประสงค์ของหลักสูตรในปัจจุบันมีความเหมาะสมในระดับมาก นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศต้องการวัตถุประสงค์ในข้อ 4 และข้อ 5 ในระดับมากที่สุด นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ได้แก่ ธุรกิจส่วนตัวและร้านซ่อมหนังสือ เห็นว่าวัตถุประสงค์ทุกข้อมีความเหมาะสมในระดับปานกลาง

ตาราง 12 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| แหล่งความแปรปรวน         | SS     | df  | MS    | F     | Sig.   |
|--------------------------|--------|-----|-------|-------|--------|
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 1</u> |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม             | 6.599  | 6   | 1.100 | 1.964 | 0.077  |
| ภายในกลุ่ม               | 59.366 | 106 | 0.560 |       |        |
| รวม                      | 65.965 | 112 |       |       |        |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 2</u> |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม             | 4.413  | 6   | 0.736 | 1.425 | 0.212  |
| ภายในกลุ่ม               | 54.720 | 106 | 0.516 |       |        |
| รวม                      | 59.133 | 112 |       |       |        |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 3</u> |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม             | 2.364  | 6   | 0.394 | 0.864 | 0.524  |
| ภายในกลุ่ม               | 48.362 | 106 | 0.456 |       |        |
| รวม                      | 50.726 | 112 |       |       |        |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 4</u> |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม             | 6.410  | 6   | 1.068 | 1.933 | 0.082  |
| ภายในกลุ่ม               | 58.598 | 106 | 0.553 |       |        |
| รวม                      | 65.009 | 112 |       |       |        |
| <u>วัตถุประสงค์ข้อ 5</u> |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม             | 8.546  | 6   | 1.424 | 3.134 | 0.007* |
| ภายในกลุ่ม               | 48.180 | 106 | 0.455 |       |        |
| รวม                      | 56.726 | 112 |       |       |        |

จากตาราง 12 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรของนิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพต่างกันทุกกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 ที่มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 3

เพื่อให้ทราบความแตกต่างของนิสิตและบัณฑิตที่มีความต้องการประกอบอาชีพต่างกันในแต่ละกลุ่มกับความคิดเห็นในวัตถุประสงค์ข้อที่ 5 จึงนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเชฟเฟ้ ซึ่งตั้งค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ ระดับ .05 ดังปรากฏในตาราง 13

ตาราง 13 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อ 5 จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพในแต่ละกลุ่ม

| ความต้องการประกอบอาชีพ<br>( $\bar{X}$ )    | เป็นบรรณารักษ์<br>(4.57) | เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(4.14) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(4.06) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>และทำงานด้าน IT<br>(4.24) | เป็นอาจารย์<br>(4.50) | ศึกษาต่อ<br>(3.81) | อื่นๆ<br>(2.50) |
|--------------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------|------------------------------------------------|-----------------------|--------------------|-----------------|
| เป็นบรรณารักษ์ (4.57)                      | -                        | 0.34                                        | 0.44                        | 0.29                                           | 0.00                  | 0.65               | 2.00*           |
| เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT<br>(4.14)    | -0.34                    | -                                           | 0.10                        | -4.66                                          | -0.34                 | 0.30               | 1.65*           |
| ทำงานหน่วยงานอื่น (4.06)                   | -0.44                    | -0.10                                       | -                           | -0.14                                          | -0.44                 | 0.20               | 1.55*           |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้าน IT<br>(4.24) | -0.29                    | 4.66                                        | 0.14                        | -                                              | -0.29                 | 0.35               | 1.70*           |
| เป็นอาจารย์ (4.50)                         | 0.00                     | 0.34                                        | 0.44                        | 0.29                                           | -                     | 0.65               | 2.00            |
| ศึกษาต่อ (3.81)                            | -0.65                    | -0.30                                       | -0.20                       | -0.35                                          | -0.65                 | -                  | 1.35            |
| อื่นๆ (2.50)                               | -2.00*                   | -1.65*                                      | -1.55*                      | -1.70*                                         | -2.00                 | -1.35              | -               |

จากตาราง 13 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพเป็นบรรณารักษ์และทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องการทำงานหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ และต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ มีความคิดเห็นเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ข้อ 5 แตกต่างกับนิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่นๆ โดยเห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อ 5 มีความเหมาะสมมากกว่านิสิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่นๆ อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 14 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| โครงสร้างของหลักสูตร                                                                                                          | ชั้นปีที่ 1<br>(n =33) |      |             | ชั้นปีที่ 2<br>(n=30) |      |             | ชั้นปีที่ 3<br>(n=22) |      |             | ชั้นปีที่ 4<br>(n=25) |      |             | บัณฑิต<br>(n=19) |      |             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------|------|-------------|-----------------------|------|-------------|-----------------------|------|-------------|-----------------------|------|-------------|------------------|------|-------------|
|                                                                                                                               | $\bar{X}$              | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$             | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$             | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$             | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$        | S.D. | แปล<br>ความ |
| 1. สัดส่วนของแต่ละหมวด ได้แก่<br>วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน 21 หน่วยกิต<br>วิชาเอกบังคับ 36 หน่วยกิต<br>และวิชาเอกเลือก 27 หน่วยกิต | 3.72                   | 0.67 | มาก         | 3.60                  | 0.56 | มาก         | 3.47                  | 0.69 | ปาน<br>กลาง | 3.85                  | 0.74 | มาก         | 3.78             | 0.78 | มาก         |
| 2. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอด<br>หลักสูตรน้อยกว่า 132 หน่วยกิต                                                             | 3.68                   | 0.69 | มาก         | 3.66                  | 0.75 | มาก         | 3.52                  | 0.84 | มาก         | 3.70                  | 0.80 | มาก         | 3.68             | 1.00 | มาก         |

จากตาราง 14 แสดงว่านิสิตทุกชั้นปีและบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรทั้งด้านสัดส่วนของแต่ละหมวดวิชาและจำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตรในระดับมาก ยกเว้นนิสิตชั้นปีที่ 3 ที่เห็นว่าความเหมาะสมของสัดส่วนแต่ละหมวดของหลักสูตรอยู่ในระดับปานกลาง

ตาราง 15 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| แหล่งความแปรปรวน                         | SS     | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------------------------------|--------|-----|-------|-------|-------|
| 1. สัดส่วนของแต่ละหมวด                   |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม                             | 1.846  | 4   | 0.462 | 0.983 | 0.420 |
| ภายในกลุ่ม                               | 50.685 | 108 | 0.469 |       |       |
| รวม                                      | 52.531 | 112 |       |       |       |
| 2. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตร |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม                             | 0.391  | 4   | 0.098 | 0.148 | 0.963 |
| ภายในกลุ่ม                               | 71.149 | 108 | 0.659 |       |       |
| รวม                                      | 71.540 | 112 |       |       |       |

จากตาราง 15 พบว่าความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรของนิสิตในแต่ละชั้นปีและบัณฑิตไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1

ตาราง 16 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร จำแนกตามพื้นหลังการศึกษา

| โครงสร้างของหลักสูตร                                                                                                          | วิทย์-คณิต |      |             | ศิลป-คำนวณ |      |             | ศิลป-ภาษา |      |             | ศิลป-สังคม |      |             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|------|-------------|------------|------|-------------|-----------|------|-------------|------------|------|-------------|
|                                                                                                                               | $\bar{X}$  | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$  | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$ | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$  | S.D. | แปล<br>ความ |
| 1. สัดส่วนของแต่ละหมวด ได้แก่<br>วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน 21 หน่วยกิต<br>วิชาเอกบังคับ 36 หน่วยกิต<br>และวิชาเอกเลือก 27 หน่วยกิต | 3.77       | 0.64 | มาก         | 3.73       | 0.72 | มาก         | 3.52      | 0.51 | มาก         | 3.00       | 0.81 | ปาน<br>กลาง |
| 2. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตรน้อยกว่า<br>132 หน่วยกิต                                                              | 3.62       | 0.83 | มาก         | 3.70       | 0.76 | มาก         | 3.66      | 0.85 | มาก         | 3.00       | 0.81 | ปาน<br>กลาง |

ตาราง 16 พบว่านิสิตและบัณฑิตที่มีพื้นหลังการศึกษาต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรในระดับมาก ยกเว้นนิสิตที่จบการศึกษาศายศิลป-สังคมเห็นด้วยในระดับปานกลาง

ตาราง 17 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| แหล่งความแปรปรวน                         | SS     | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------------------------------|--------|-----|-------|-------|-------|
| 1. สัดส่วนของแต่ละหมวด                   |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม                             | 2.823  | 3   | 0.941 | 2.063 | 0.109 |
| ภายในกลุ่ม                               | 49.708 | 109 | 0.456 |       |       |
| รวม                                      | 52.531 | 112 |       |       |       |
| 2. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตร |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม                             | 1.888  | 3   | 0.629 | 0.985 | 0.403 |
| ภายในกลุ่ม                               | 69.651 | 109 | 0.639 |       |       |
| รวม                                      | 71.540 | 112 |       |       |       |

จากตาราง 17 พบว่าความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรของนิสิตที่มีพื้นหลังการศึกษาต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2

ตาราง 18 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร จำแนกตามความต้องการในการประกอบอาชีพ

| วัตถุประสงค์ของหลักสูตร                                                                                                                   | เป็นบรรณารักษ์<br>(n=7) |      |             | เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(n=14) |      |             | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(n=16) |      |             | ทำงานหน่วยงานอื่นและ<br>ทำงานด้าน IT<br>(n=37) |      |             | เป็นอาจารย์<br>(n=2) |      |             | ศึกษาต่อ<br>(n=16) |      |             | อื่นๆ<br>(n=2) |      |             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------|------|-------------|---------------------------------------------|------|-------------|-----------------------------|------|-------------|------------------------------------------------|------|-------------|----------------------|------|-------------|--------------------|------|-------------|----------------|------|-------------|
|                                                                                                                                           | $\bar{X}$               | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                                   | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                   | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                                      | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$            | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$      | S.D. | แปล<br>ความ |
| 1. สัดส่วนของแต่ละหมวด<br>ได้แก่<br>-วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน 21<br>หน่วยกิต<br>-วิชาเอกบังคับ 36<br>หน่วยกิต<br>-วิชาเอกเลือก 27<br>หน่วยกิต | 3.50                    | 0.75 | ปาน<br>กลาง | 3.89                                        | 0.80 | มาก         | 3.66                        | 0.68 | มาก         | 3.63                                           | 0.60 | มาก         | 4.00                 | 0.00 | มาก         | 3.70               | 0.73 | มาก         | 3.00           | 0.00 | ปาน<br>กลาง |
| 2. จำนวนหน่วยกิตที่ต้อง<br>เรียนตลอดหลักสูตรน้อยกว่า<br>132 หน่วยกิต                                                                      | 3.50                    | 1.06 | ปาน<br>กลาง | 3.94                                        | 0.62 | มาก         | 3.72                        | 0.75 | มาก         | 3.54                                           | 0.75 | มาก         | 4.00                 | 0.00 | มาก         | 3.65               | 0.81 | มาก         | 3.00           | 0.00 | ปาน<br>กลาง |

ตาราง 18 พบว่านิสิตและบัณฑิตที่มีความต้องการประกอบอาชีพต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้าง  
ของหลักสูตรในระดับมาก ยกเว้นนิสิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์และประกอบอาชีพอื่นๆ มีความคิดเห็นในระดับปานกลาง

ตาราง 19 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรจำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| แหล่งความแปรปรวน                         | SS     | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------------------------------|--------|-----|-------|-------|-------|
| 1. สัดส่วนของแต่ละหมวด                   |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม                             | 2.360  | 6   | 0.393 | 0.831 | 0.549 |
| ภายในกลุ่ม                               | 50.171 | 106 | 0.473 |       |       |
| รวม                                      | 52.531 | 112 |       |       |       |
| 2. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอดหลักสูตร |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม                             | 3.522  | 6   | 0.587 | 0.915 | 0.487 |
| ภายในกลุ่ม                               | 68.018 | 106 | 0.642 |       |       |
| รวม                                      | 71.540 | 112 |       |       |       |

จากตาราง 19 พบว่าความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรของนิสิตทุกชั้นปี และบัณฑิตที่มีความต้องการประกอบอาชีพต่างกัน ไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 20 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| เนื้อหาวิชาของหลักสูตร                                      | ชั้นปีที่ 1 (n=25) |      |         | ชั้นปีที่ 2 (n=30) |      |           | ชั้นปีที่ 3 (n=19) |      |         | ชั้นปีที่ 4 (n=20) |      |           | บัณฑิต (n=20) |      |           |
|-------------------------------------------------------------|--------------------|------|---------|--------------------|------|-----------|--------------------|------|---------|--------------------|------|-----------|---------------|------|-----------|
|                                                             | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ   | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ   | $\bar{X}$     | S.D. | แปลความ   |
| <b>1. วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน</b>                              |                    |      |         |                    |      |           |                    |      |         |                    |      |           |               |      |           |
| ทย 211 การอ่าน                                              | 3.96               | 0.73 | มาก     | 4.17               | 0.79 | มาก       | 3.89               | 0.99 | มาก     | 4.10               | 0.72 | มาก       | 4.15          | 0.76 | มาก       |
| ทย 311 การเขียน                                             | 3.68               | 0.63 | มาก     | 4.27               | 0.79 | มาก       | 3.84               | 0.99 | มาก     | 4.10               | 0.75 | มาก       | 4.05          | 0.91 | มาก       |
| ธร 251 ธรณีและสิ่งแวดล้อม                                   | 3.68               | 0.75 | มาก     | 3.60               | 0.64 | มาก       | 3.26               | 0.96 | ปานกลาง | 4.15               | 1.00 | มาก       | 3.31          | 1.05 | ปานกลาง   |
| บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์ | 4.24               | 0.72 | มาก     | 4.46               | 1.00 | มาก       | 4.47               | 0.87 | มาก     | 3.55               | 0.95 | มาก       | 4.52          | 0.69 | มากที่สุด |
| บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และ สารสนเทศศาสตร์          | 4.08               | 0.81 | มาก     | 4.50               | 0.57 | มาก       | 4.32               | 0.75 | มาก     | 4.20               | 0.83 | มาก       | 4.47          | 0.77 | มาก       |
| ปญ 202 ตรรกวิทยา                                            | 3.36               | 0.86 | ปานกลาง | 1.97               | 1.00 | น้อย      | 3.05               | 1.18 | ปานกลาง | 2.55               | 1.15 | ปานกลาง   | 3.10          | 1.28 | ปานกลาง   |
| รัฐ 270 ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมาย                           | 3.52               | 0.92 | มาก     | 3.80               | 0.85 | มาก       | 3.42               | 0.84 | ปานกลาง | 3.55               | 0.89 | มาก       | 4.21          | 0.78 | มาก       |
| อก 221 หลักการอ่าน                                          | 3.72               | 0.94 | มาก     | 4.50               | 0.57 | มาก       | 3.95               | 0.85 | มาก     | 4.40               | 0.50 | มาก       | 4.26          | 0.99 | มาก       |
| <b>2. วิชาเอกบังคับ</b>                                     |                    |      |         |                    |      |           |                    |      |         |                    |      |           |               |      |           |
| บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ                             | 4.16               | 0.69 | มาก     | 4.47               | 0.68 | มาก       | 4.21               | 0.71 | มาก     | 4.30               | 0.66 | มาก       | 4.31          | 0.74 | มาก       |
| บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ                 | 4.04               | 0.69 | มาก     | 4.43               | 0.67 | มาก       | 4.21               | 0.79 | มาก     | 4.25               | 0.72 | มาก       | 4.15          | 0.95 | มาก       |
| บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ                          | 4.24               | 0.84 | มาก     | 4.23               | 0.82 | มาก       | 4.11               | 0.88 | มาก     | 4.17               | 0.73 | มาก       | 4.00          | 0.81 | มาก       |
| บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้                       | 4.04               | 0.93 | มาก     | 4.36               | 0.89 | มาก       | 4.47               | 0.70 | มาก     | 4.40               | 0.75 | มาก       | 4.26          | 0.87 | มาก       |
| บส 314 การจัดการสื่อทัศน                                    | 4.28               | 0.74 | มาก     | 4.60               | 0.56 | มากที่สุด | 4.11               | 0.94 | มาก     | 4.25               | 0.55 | มาก       | 4.31          | 0.74 | มาก       |
| บส 321 บริการอ้างอิง                                        | 3.92               | 0.86 | มาก     | 4.13               | 0.73 | มาก       | 3.95               | 0.91 | มาก     | 4.30               | 0.66 | มาก       | 4.05          | 0.84 | มาก       |
| บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น                                   | 4.24               | 0.78 | มาก     | 4.67               | 0.48 | มากที่สุด | 4.05               | 0.85 | มาก     | 4.55               | 0.76 | มากที่สุด | 4.47          | 0.77 | มาก       |
| บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ                      | 4.68               | 0.63 | มาก     | 4.73               | 0.45 | มากที่สุด | 4.26               | 0.73 | มาก     | 4.65               | 0.67 | มากที่สุด | 4.47          | 0.77 | มาก       |
| บส 421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุด ฯ                         | 4.16               | 0.69 | มาก     | 4.33               | 0.66 | มาก       | 4.16               | 0.96 | มาก     | 4.40               | 0.68 | มาก       | 4.26          | 0.80 | มาก       |
| บส 431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ                    | 4.12               | 0.88 | มาก     | 4.20               | 0.76 | มาก       | 4.26               | 0.73 | มาก     | 4.55               | 0.51 | มากที่สุด | 4.10          | 0.73 | มาก       |

ตาราง 20 (ต่อ)

| เนื้อหาวิชาของหลักสูตร                                 | ชั้นปีที่ 1 (n=25) |      |             | ชั้นปีที่ 2 (n=30) |      |             | ชั้นปีที่ 3 (n=19) |      |             | ชั้นปีที่ 4 (n=20) |      |             | บัณฑิต (n=19) |      |           |
|--------------------------------------------------------|--------------------|------|-------------|--------------------|------|-------------|--------------------|------|-------------|--------------------|------|-------------|---------------|------|-----------|
|                                                        | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$     | S.D. | แปลความ   |
| บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น                | 4.28               | 0.79 | มาก         | 4.57               | 0.57 | มากที่สุด   | 4.42               | 0.61 | มาก         | 4.80               | 0.41 | มากที่สุด   | 4.52          | 0.69 | มากที่สุด |
| บส 471 สัมมนา                                          | 3.88               | 0.78 | มาก         | 3.93               | 0.87 | มาก         | 3.84               | 0.83 | มาก         | 3.60               | 0.75 | มาก         | 4.00          | 1.00 | มาก       |
| <b>3. วิชาเอกเลือก</b>                                 |                    |      |             |                    |      |             |                    |      |             |                    |      |             |               |      |           |
| บส 313 การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน          | 3.56               | 0.87 | มาก         | 3.97               | 1.03 | มาก         | 4.10               | 0.66 | มาก         | 4.15               | 0.88 | มาก         | 3.94          | 0.91 | มาก       |
| บส 341 วรรณคดีและวรรณกรรม                              | 3.92               | 0.91 | มาก         | 4.07               | 0.87 | มาก         | 4.21               | 0.54 | มาก         | 4.20               | 0.70 | มาก         | 3.94          | 0.91 | มาก       |
| บส 342 แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์       | 3.96               | 0.79 | มาก         | 4.03               | 0.76 | มาก         | 3.63               | 0.83 | มาก         | 4.00               | 0.86 | มาก         | 3.84          | 0.68 | มาก       |
| บส 343 แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี         | 4.00               | 0.81 | มาก         | 3.90               | 0.80 | มาก         | 3.84               | 0.69 | มาก         | 4.20               | 0.77 | มาก         | 3.78          | 0.63 | มาก       |
| บส 344 แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม             | 3.96               | 0.73 | มาก         | 3.73               | 0.90 | มาก         | 3.63               | 0.76 | มาก         | 4.15               | 0.75 | มาก         | 3.78          | 0.63 | มาก       |
| บส 345 วารสารและหนังสือพิมพ์                           | 4.20               | 0.71 | มาก         | 4.23               | 0.73 | มาก         | 3.95               | 0.71 | มาก         | 4.45               | 0.60 | มาก         | 4.00          | 0.81 | มาก       |
| บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล                       | 4.48               | 0.59 | มาก         | 4.40               | 0.67 | มาก         | 4.05               | 0.97 | มาก         | 4.45               | 0.60 | มาก         | 4.42          | 0.76 | มาก       |
| บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ                      | 4.44               | 0.71 | มาก         | 4.46               | 0.63 | มาก         | 4.11               | 0.87 | มาก         | 4.65               | 0.49 | มากที่สุด   | 4.36          | 0.76 | มาก       |
| บส 355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์                        | 4.36               | 0.70 | มาก         | 4.27               | 0.69 | มาก         | 3.42               | 0.90 | ปานกลาง     | 4.40               | 0.60 | มาก         | 4.21          | 0.91 | มาก       |
| บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน                          | 3.92               | 0.76 | มาก         | 3.83               | 0.83 | มาก         | 3.63               | 0.90 | มาก         | 4.50               | 0.61 | มาก         | 4.00          | 0.81 | มาก       |
| บส 411การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์         | 4.04               | 0.68 | มาก         | 4.03               | 0.89 | มาก         | 3.58               | 0.77 | มาก         | 3.90               | 0.72 | มาก         | 3.78          | 0.71 | มาก       |
| บส 412 ธุรกิจการพิมพ์                                  | 4.12               | 0.73 | มาก         | 4.27               | 0.78 | มาก         | 3.47               | 0.77 | ปานกลาง     | 3.95               | 0.69 | มาก         | 3.94          | 0.70 | มาก       |
| บส 413 การวิจัยเบื้องต้นในงานบริการสารสนเทศ            | 4.04               | 0.79 | มาก         | 3.73               | 0.91 | มาก         | 3.32               | 1.00 | ปานกลาง     | 3.85               | 0.81 | มาก         | 3.57          | 0.76 | มาก       |
| บส 414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ | 3.76               | 0.97 | มาก         | 4.00               | 0.74 | มาก         | 3.32               | 0.95 | ปานกลาง     | 3.65               | 0.67 | มาก         | 3.68          | 0.74 | มาก       |

ตาราง 20 (ต่อ)

| เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร                               | ชั้นปีที่ 1 (n=25) |      |         | ชั้นปีที่ 2 (n=30) |      |           | ชั้นปีที่ 3 (n=19) |      |           | ชั้นปีที่ 4 (n=20) |      |           | บัณฑิต (n=19) |      |         |
|---------------------------------------------------------|--------------------|------|---------|--------------------|------|-----------|--------------------|------|-----------|--------------------|------|-----------|---------------|------|---------|
|                                                         | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ   | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ   | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ   | $\bar{X}$     | S.D. | แปลความ |
| บส 422 นิทานและการเล่านิทาน                             | 2.92               | 0.86 | ปานกลาง | 3.20               | 1.13 | ปานกลาง   | 2.79               | 0.98 | มาก       | 3.15               | 0.59 | ปานกลาง   | 3.21          | 0.78 | ปานกลาง |
| บส 423 บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์                        | 4.04               | 0.89 | มาก     | 4.10               | 0.76 | มาก       | 3.74               | 0.93 | มาก       | 4.40               | 0.68 | มาก       | 3.57          | 0.90 | มาก     |
| บส 432 ห้องสมุดโรงเรียน                                 | 3.48               | 0.87 | ปานกลาง | 3.77               | 0.77 | มาก       | 3.42               | 1.02 | ปานกลาง   | 3.20               | 0.61 | ปานกลาง   | 3.42          | 0.69 | ปานกลาง |
| บส 433 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา                          | 3.72               | 0.94 | มาก     | 4.00               | 0.74 | มาก       | 3.74               | 0.73 | มาก       | 3.45               | 0.68 | ปานกลาง   | 3.63          | 0.59 | มาก     |
| บส 434 ห้องสมุดเฉพาะ                                    | 3.68               | 0.85 | มาก     | 3.93               | 0.78 | มาก       | 3.63               | 1.01 | มาก       | 3.70               | 0.73 | มาก       | 3.68          | 0.67 | มาก     |
| บส 435 ห้องสมุดประชาชน                                  | 3.72               | 0.84 | มาก     | 3.90               | 0.76 | มาก       | 3.63               | 0.83 | มาก       | 3.35               | 0.67 | ปานกลาง   | 3.57          | 0.69 | มาก     |
| บส 441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก                               | 3.04               | 0.93 | ปานกลาง | 3.63               | 1.13 | มาก       | 2.95               | 1.03 | ปานกลาง   | 3.30               | 0.73 | ปานกลาง   | 3.36          | 0.68 | ปานกลาง |
| บส 442 จุดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล                    | 3.52               | 1.00 | มาก     | 3.66               | 0.80 | มาก       | 3.37               | 0.96 | ปานกลาง   | 3.55               | 0.82 | มาก       | 3.42          | 0.60 | ปานกลาง |
| บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ  | 4.36               | 0.86 | มาก     | 4.33               | 0.80 | มาก       | 4.11               | 0.81 | มาก       | 4.65               | 0.58 | มากที่สุด | 4.42          | 0.85 | มาก     |
| บส 453 ระบบห้องสมุดดิจิทัล                              | 4.20               | 0.91 | มาก     | 4.30               | 0.84 | มาก       | 4.26               | 0.87 | มาก       | 4.45               | 0.68 | มาก       | 4.21          | 0.85 | มาก     |
| บส 481 การศึกษาอิสระทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ | 3.76               | 1.23 | มาก     | 3.86               | 0.94 | มาก       | 3.74               | 0.99 | มาก       | 3.65               | 0.75 | มาก       | 4.10          | 0.80 | มาก     |
| บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน                          | 4.50               | 0.78 | มาก     | 4.90               | 0.31 | มากที่สุด | 4.53               | 0.70 | มากที่สุด | 4.60               | 0.60 | มากที่สุด | 4.42          | 0.76 | มาก     |

ตาราง 20 พบว่านิสิตในแต่ละชั้นปีและบัณฑิตส่วนใหญ่มีความคิดเห็นแตกต่างกันเกี่ยวกับความต้องการหรือความเหมาะสมของแต่ละรายวิชา ทั้งที่เป็นวิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน วิชาเอกบังคับ และวิชาเอกเลือก

ตาราง 21 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับรายวิชาของหลักสูตร จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| แหล่งความแปรปรวน | SS      | df  | MS    | F     | Sig.   |
|------------------|---------|-----|-------|-------|--------|
| ทย 211           |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.324   | 4   | 0.331 | 0.516 | 0.724  |
| ภายในกลุ่ม       | 69.242  | 108 | 0.641 |       |        |
| รวม              | 70.566  | 112 |       |       |        |
| ทย 311           |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 5.661   | 4   | 1.415 | 2.413 | 0.053  |
| ภายในกลุ่ม       | 63.330  | 108 | 0.586 |       |        |
| รวม              | 68.991  | 112 |       |       |        |
| ธร 251           |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.868   | 4   | 0.717 | 0.812 | 0.520  |
| ภายในกลุ่ม       | 95.379  | 108 | 0.883 |       |        |
| รวม              | 98.248  | 112 |       |       |        |
| บส 201           |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.937   | 4   | 0.484 | 0.748 | 0.538  |
| ภายในกลุ่ม       | 66.700  | 108 | 0.618 |       |        |
| รวม              | 68.637  | 112 |       |       |        |
| บส 202           |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.149   | 4   | 0.787 | 1.432 | 0.228  |
| ภายในกลุ่ม       | 59.382  | 108 | 0.550 |       |        |
| รวม              | 62.531  | 112 |       |       |        |
| ปญ 202           |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 32.648  | 4   | 8.162 | 6.973 | 0.000* |
| ภายในกลุ่ม       | 126.414 | 108 | 1.170 |       |        |
| รวม              | 159.062 | 112 |       |       |        |

ตาราง 21 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS    | F     | Sig.   |
|------------------|--------|-----|-------|-------|--------|
| รัฐ 270          |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 7.990  | 4   | 1.998 | 2.704 | 0.034  |
| ภายในกลุ่ม       | 79.779 | 108 | 0.739 |       |        |
| รวม              | 87.770 | 112 |       |       |        |
| อก 221           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 10.489 | 4   | 2.622 | 4.293 | 0.003* |
| ภายในกลุ่ม       | 65.972 | 108 | 0.661 |       |        |
| รวม              | 76.460 | 112 |       |       |        |
| บส 211           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.480  | 4   | 0.370 | 0.764 | 0.551  |
| ภายในกลุ่ม       | 52.290 | 108 | 0.484 |       |        |
| รวม              | 53.770 | 112 |       |       |        |
| บส 302           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.257  | 4   | 0.564 | 0.899 | 0.467  |
| ภายในกลุ่ม       | 67.761 | 108 | 0.627 |       |        |
| รวม              | 70.018 | 112 |       |       |        |
| บส 311           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.418  | 4   | 0.355 | 0.530 | 0.714  |
| ภายในกลุ่ม       | 72.316 | 108 | 0.670 |       |        |
| รวม              | 73.735 | 112 |       |       |        |
| บส 312           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.622  | 4   | 0.656 | 0.918 | 0.456  |
| ภายในกลุ่ม       | 72.316 | 108 | 0.714 |       |        |
| รวม              | 73.735 | 112 |       |       |        |
| บส 314           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.377  | 4   | 0.834 | 1.672 | 0.162  |
| ภายในกลุ่ม       | 53.885 | 108 | 0.499 |       |        |
| รวม              | 57.221 | 112 |       |       |        |

ตาราง 21 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS    | F     | Sig.   |
|------------------|--------|-----|-------|-------|--------|
| บส 321           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.032  | 4   | 0.508 | 0.791 | 0.534  |
| ภายในกลุ่ม       | 69.401 | 108 | 0.643 |       |        |
| รวม              | 71.434 | 112 |       |       |        |
| บส 351           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 5.590  | 4   | 1.398 | 2.702 | 0.034* |
| ภายในกลุ่ม       | 55.861 | 108 | 0.517 |       |        |
| รวม              | 61.451 | 112 |       |       |        |
| บส 353           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.174  | 4   | 0.793 | 1.935 | 0.110  |
| ภายในกลุ่ม       | 44.278 | 108 | 0.410 |       |        |
| รวม              | 47.451 | 112 |       |       |        |
| บส 421           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.998  | 4   | 0.250 | 0.442 | 0.778  |
| ภายในกลุ่ม       | 61.037 | 108 | 0.565 |       |        |
| รวม              | 62.035 | 112 |       |       |        |
| บส 431           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.685  | 4   | 0.671 | 1.211 | 0.310  |
| ภายในกลุ่ม       | 59.864 | 108 | 0.554 |       |        |
| รวม              | 62.549 | 112 |       |       |        |
| บส 451           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.255  | 4   | 0.814 | 2.045 | 0.093  |
| ภายในกลุ่ม       | 42.975 | 108 | 0.398 |       |        |
| รวม              | 46.230 | 112 |       |       |        |
| บส 471           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.902  | 4   | 0.475 | 0.660 | 0.621  |
| ภายในกลุ่ม       | 77.833 | 108 | 0.721 |       |        |
| รวม              | 79.735 | 112 |       |       |        |

ตาราง 21 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|--------|-----|-------|-------|-------|
| บส 313           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 5.020  | 4   | 1.255 | 1.569 | 0.188 |
| ภายในกลุ่ม       | 86.414 | 108 | 0.800 |       |       |
| รวม              | 91.434 | 112 |       |       |       |
| บส 341           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.554  | 4   | 0.389 | 0.591 | 0.670 |
| ภายในกลุ่ม       | 71.012 | 108 | 0.658 |       |       |
| รวม              | 72.566 | 112 |       |       |       |
| บส 342           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.241  | 4   | 0.560 | 0.905 | 0.464 |
| ภายในกลุ่ม       | 66.874 | 108 | 0.619 |       |       |
| รวม              | 69.115 | 112 |       |       |       |
| บส 343           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.097  | 4   | 0.524 | 0.919 | 0.455 |
| ภายในกลุ่ม       | 61.584 | 108 | 0.570 |       |       |
| รวม              | 63.681 | 112 |       |       |       |
| บส 344           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.487  | 4   | 0.872 | 1.449 | 0.223 |
| ภายในกลุ่ม       | 64.956 | 108 | 0.601 |       |       |
| รวม              | 68.442 | 112 |       |       |       |
| บส 345           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.196  | 4   | 0.799 | 1.562 | 0.190 |
| ภายในกลุ่ม       | 55.264 | 108 | 0.512 |       |       |
| รวม              | 58.460 | 112 |       |       |       |
| บส 352           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.420  | 4   | 0.605 | 1.168 | 0.329 |
| ภายในกลุ่ม       | 55.969 | 108 | 0.518 |       |       |
| รวม              | 58.389 | 112 |       |       |       |

ตาราง 21 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS    | F     | Sig.   |
|------------------|--------|-----|-------|-------|--------|
| บส 354           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.064  | 4   | 0.766 | 1.579 | 0.185  |
| ภายในกลุ่ม       | 52.387 | 108 | 0.485 |       |        |
| รวม              | 55.451 | 112 |       |       |        |
| บส 355           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 12.917 | 4   | 3.229 | 5.605 | 0.000* |
| ภายในกลุ่ม       | 62.216 | 108 | 0.576 |       |        |
| รวม              | 75.133 | 112 |       |       |        |
| บส 401           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 8.431  | 4   | 2.108 | 3.376 | 0.012* |
| ภายในกลุ่ม       | 67.428 | 108 | 0.624 |       |        |
| รวม              | 75.858 | 112 |       |       |        |
| บส 411           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.210  | 4   | 0.802 | 1.364 | 0.251  |
| ภายในกลุ่ม       | 63.516 | 108 | 0.588 |       |        |
| รวม              | 66.726 | 112 |       |       |        |
| บส 412           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 7.850  | 4   | 1.963 | 3.584 | 0.009* |
| ภายในกลุ่ม       | 59.141 | 108 | 0.548 |       |        |
| รวม              | 66.991 | 112 |       |       |        |
| บส 413           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 6.382  | 4   | 1.596 | 2.151 | 0.079  |
| ภายในกลุ่ม       | 80.114 | 108 | 0.742 |       |        |
| รวม              | 86.496 | 112 |       |       |        |
| บส 414           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 5.618  | 4   | 1.404 | 2.069 | 0.090  |
| ภายในกลุ่ม       | 73.321 | 108 | 0.679 |       |        |
| รวม              | 78.938 | 112 |       |       |        |

ตาราง 21 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS      | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|---------|-----|-------|-------|-------|
| บส 422           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.061   | 4   | 0.765 | 0.923 | 0.453 |
| ภายในกลุ่ม       | 89.506  | 108 | 0.829 |       |       |
| รวม              | 92.566  | 112 |       |       |       |
| บส 423           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 8.215   | 4   | 2.054 | 2.966 | 0.023 |
| ภายในกลุ่ม       | 74.776  | 108 | 0.692 |       |       |
| รวม              | 82.991  | 112 |       |       |       |
| บส 432           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 4.160   | 4   | 1.040 | 1.603 | 0.179 |
| ภายในกลุ่ม       | 70.070  | 108 | 0.649 |       |       |
| รวม              | 74.230  | 112 |       |       |       |
| บส 433           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.940   | 4   | 0.985 | 1.713 | 0.152 |
| ภายในกลุ่ม       | 62.095  | 108 | 0.575 |       |       |
| รวม              | 66.035  | 112 |       |       |       |
| บส 434           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.525   | 4   | 0.381 | 0.571 | 0.684 |
| ภายในกลุ่ม       | 72.033  | 108 | 0.667 |       |       |
| รวม              | 73.558  | 112 |       |       |       |
| บส 435           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.879   | 4   | 0.970 | 1.653 | 0.166 |
| ภายในกลุ่ม       | 63.343  | 108 | 0.587 |       |       |
| รวม              | 67.211  | 112 |       |       |       |
| บส 441           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 7.443   | 4   | 1.861 | 2.104 | 0.085 |
| ภายในกลุ่ม       | 95.495  | 108 | 0.884 |       |       |
| รวม              | 102.938 | 112 |       |       |       |

ตาราง 21 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS      | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|---------|-----|-------|-------|-------|
| บส 442           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.285   | 4   | 0.321 | 0.440 | 0.780 |
| ภายในกลุ่ม       | 78.909  | 108 | 0.731 |       |       |
| รวม              | 80.195  | 112 |       |       |       |
| บส 452           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.992   | 4   | 0.748 | 1.274 | 0.285 |
| ภายในกลุ่ม       | 63.398  | 108 | 0.587 |       |       |
| รวม              | 66.389  | 112 |       |       |       |
| บส 453           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.846   | 4   | 0.211 | 0.300 | 0.877 |
| ภายในกลุ่ม       | 76.092  | 108 | 0.705 |       |       |
| รวม              | 76.938  | 112 |       |       |       |
| บส 481           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.410   | 4   | 0.602 | 0.638 | 0.637 |
| ภายในกลุ่ม       | 102.050 | 108 | 0.945 |       |       |
| รวม              | 104.460 | 112 |       |       |       |
| บส 491           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.623   | 4   | 0.906 | 2.261 | 0.067 |
| ภายในกลุ่ม       | 42.868  | 108 | 0.401 |       |       |
| รวม              | 46.491  | 112 |       |       |       |

จากตาราง 21 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับรายวิชาของหลักสูตรของนิสิตแต่ละชั้นปีและบัณฑิตพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ยกเว้นวิชา ปญ 202 อก 221 บส 351 บส 355 บส 401 และบส 412 ที่มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อที่ 1

เพื่อให้ทราบความแตกต่างของนิสิตชั้นปีต่างกันหรือบัณฑิตในแต่ละกลุ่มกับความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาดังกล่าว จึงนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ ซึ่งตั้งค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ ระดับ .05 ดังปรากฏในตาราง 22, 23, 24, 25, 26 และ 27

ตาราง 22 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา ปญ 202 ตรรกวิทยา จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| ชั้นปีและ<br>บัณฑิต ( $\bar{X}$ ) | ชั้นปีที่ 1<br>(3.36) | ชั้นปีที่ 2<br>(1.97) | ชั้นปีที่ 3<br>(3.05) | ชั้นปีที่ 4<br>(2.55) | บัณฑิต<br>(3.10) |
|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|------------------|
| ชั้นปีที่ 1 (3.36)                | -                     | 1.39                  | 0.30                  | 0.81                  | 0.25             |
| ชั้นปีที่ 2 (1.97)                | -1.39                 | -                     | -1.09                 | -0.58                 | -1.13*           |
| ชั้นปีที่ 3 (3.05)                | -0.30                 | 1.09                  | -                     | 0.50                  | -5.26            |
| ชั้นปีที่ 4 (2.55)                | -0.81                 | 0.58                  | -0.50                 | -                     | -0.55            |
| บัณฑิต (3.10)                     | -0.24                 | 1.13*                 | 5.26                  | 0.55                  | -                |

จากตาราง 22 แสดงว่านิสิตชั้นปีที่ 2 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ปญ 202 ตรรกวิทยาแตกต่างกับบัณฑิต โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นว่าวิชาดังกล่าวมีความเหมาะสมหรือต้องการน้อย บัณฑิต อย่างมีนัยสำคัญที่  $\infty = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 1

ตาราง 23 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา ออก 221 หลักการอ่าน จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| ชั้นปีและ<br>บัณฑิต ( $\bar{X}$ ) | ชั้นปีที่ 1<br>(3.72) | ชั้นปีที่ 2<br>(4.50) | ชั้นปีที่ 3<br>(3.95) | ชั้นปีที่ 4<br>(4.40) | บัณฑิต<br>(4.26) |
|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|------------------|
| ชั้นปีที่ 1 (3.72)                | -                     | -0.78*                | -0.23                 | -0.68*                | -0.54            |
| ชั้นปีที่ 2 (4.50)                | 0.78*                 | -                     | 0.55                  | 1.00                  | 0.23             |
| ชั้นปีที่ 3 (3.95)                | 0.23                  | -0.55                 | -                     | -0.45                 | -0.31            |
| ชั้นปีที่ 4 (4.40)                | 0.68*                 | -1.00                 | 0.45                  | -                     | 0.13             |
| บัณฑิต (4.26)                     | 0.54                  | -0.23                 | 0.31                  | -0.13                 | -                |

จากตาราง 23 แสดงว่านิสิตชั้นปีที่ 1 ชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ออก 221 หลักการอ่าน ที่แตกต่างกัน โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 4 เห็นว่าวิชา ออก 221 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 อย่างมีนัยสำคัญที่  $\infty = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 1

ตาราง 24 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| ชั้นปีและ<br>บัณฑิต ( $\bar{X}$ ) | ชั้นปีที่ 1<br>(4.24) | ชั้นปีที่ 2<br>(4.67) | ชั้นปีที่ 3<br>(4.05) | ชั้นปีที่ 4<br>(4.55) | บัณฑิต<br>(4.47) |
|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|------------------|
| ชั้นปีที่ 1 (4.24)                | -                     | -0.43                 | 0.19                  | -0.31                 | -0.23            |
| ชั้นปีที่ 2 (4.67)                | 0.43                  | -                     | 0.61*                 | 0.12                  | 0.19             |
| ชั้นปีที่ 3 (4.05)                | -0.19                 | -0.61*                | -                     | 0.50                  | -0.42            |
| ชั้นปีที่ 4 (4.55)                | 0.31                  | -0.12                 | 0.50                  | -                     | -7.63            |
| บัณฑิต (4.47)                     | 0.23                  | -0.19                 | 0.42                  | -7.63                 | -                |

จากตาราง 24 แสดงว่านิสิตชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น ที่แตกต่างกัน โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นว่าวิชา บส 351 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญที่  $\infty = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 1

ตาราง 25 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส 355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์ จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| ชั้นปีและ<br>บัณฑิต ( $\bar{X}$ ) | ชั้นปีที่ 1<br>(4.36) | ชั้นปีที่ 2<br>(4.26) | ชั้นปีที่ 3<br>(3.42) | ชั้นปีที่ 4<br>(4.40) | บัณฑิต<br>(4.21) |
|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|------------------|
| ชั้นปีที่ 1 (4.36)                | -                     | 9.33                  | 0.94*                 | -4.00                 | 0.14             |
| ชั้นปีที่ 2 (4.26)                | -9.33                 | -                     | 0.85*                 | -0.13                 | 5.61             |
| ชั้นปีที่ 3 (3.42)                | -0.94*                | -0.85*                | -                     | -0.98*                | -0.78*           |
| ชั้นปีที่ 4 (4.40)                | 4.00                  | 0.13                  | 0.98*                 | -                     | 0.18             |
| บัณฑิต (4.21)                     | -0.14                 | -5.61                 | 0.78*                 | -0.18                 | -                |

จากตาราง 23 แสดงว่านิสิตทุกชั้นปีและบัณฑิตมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา บส 355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์ที่แตกต่างกัน โดยนิสิตชั้นปีที่ 3 เห็นว่าวิชา บส 355 มีความเหมาะสมหรือต้องการน้อยกว่านิสิตชั้นปีที่ 1 นิสิตชั้นปีที่ 2 นิสิตชั้นปีที่ 4 และบัณฑิต อย่างมีนัยสำคัญที่  $\infty = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 1

ตาราง 26 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| ชั้นปีและ<br>บัณฑิต ( $\bar{X}$ ) | ชั้นปีที่ 1<br>(3.92) | ชั้นปีที่ 2<br>(3.83) | ชั้นปีที่ 3<br>(3.63) | ชั้นปีที่ 4<br>(4.50) | บัณฑิต<br>(4.00) |
|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|------------------|
| ชั้นปีที่ 1 (3.92)                | -                     | 8.67                  | 0.28                  | -0.58                 | -8.00            |
| ชั้นปีที่ 2 (3.83)                | -8.67                 | -                     | 0.20                  | -0.67 <sup>*</sup>    | -0.16            |
| ชั้นปีที่ 3 (3.63)                | -0.29                 | -0.20                 | -                     | -0.87 <sup>*</sup>    | -0.36            |
| ชั้นปีที่ 4 (4.50)                | 0.58                  | 0.67 <sup>*</sup>     | 0.87 <sup>*</sup>     | -                     | 0.50             |
| บัณฑิต (4.00)                     | 8.00                  | 0.16                  | 0.36                  | -0.50                 | -                |

จากตาราง 26 แสดงว่านิสิตชั้นปีที่ 2 ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหา รายวิชา บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวันที่แตกต่างกัน โดยนิสิตชั้นปี 4 เห็นว่าวิชา บส 401 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 2 และนิสิตชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญที่  $\infty = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 1

ตาราง 27 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส 412 ธุรกิจการพิมพ์ จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต

| ชั้นปีและ<br>บัณฑิต ( $\bar{X}$ ) | ชั้นปีที่ 1<br>(4.12) | ชั้นปีที่ 2<br>(4.27) | ชั้นปีที่ 3<br>(3.47) | ชั้นปีที่ 4<br>(3.95) | บัณฑิต<br>(3.94) |
|-----------------------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|-----------------------|------------------|
| ชั้นปีที่ 1 (4.12)                | -                     | -0.15                 | 0.65                  | 0.17                  | 0.17             |
| ชั้นปีที่ 2 (4.27)                | 0.15                  | -                     | 0.79 <sup>*</sup>     | 0.32                  | 0.31             |
| ชั้นปีที่ 3 (3.47)                | -0.65                 | -0.79 <sup>*</sup>    | -                     | -0.48                 | -0.47            |
| ชั้นปีที่ 4 (3.95)                | -0.17                 | -0.32                 | 0.47                  | -                     | 2.63             |
| บัณฑิต (3.94)                     | -0.17                 | -0.31                 | 0.47                  | -2.63                 | -                |

จากตาราง 27 แสดงว่านิสิตชั้นปีที่ 2 และชั้นปีที่ 3 มีความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา บส 412 ธุรกิจการพิมพ์ที่แตกต่างกัน โดยนิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นว่าวิชา บส 412 มีความเหมาะสมหรือ ต้องการมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3 อย่างมีนัยสำคัญที่  $\infty = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 1

ตาราง 28 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร จำแนกตามพื้นที่หลังการศึกษา

| เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร                                  | วิทย์-คณิต (n=25) |      |         | ศิลป์-คำนวณ (n=49) |      |         | ศิลป์-ภาษา (n=16) |      |           | ศิลป์-สังคม (n=4) |      |           |
|------------------------------------------------------------|-------------------|------|---------|--------------------|------|---------|-------------------|------|-----------|-------------------|------|-----------|
|                                                            | $\bar{X}$         | S.D. | แปลความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ | $\bar{X}$         | S.D. | แปลความ   | $\bar{X}$         | S.D. | แปลความ   |
| <u>1. วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน</u>                             |                   |      |         |                    |      |         |                   |      |           |                   |      |           |
| ทย 211 การอ่าน                                             | 4.11              | 0.75 | มาก     | 4.04               | 0.80 | มาก     | 3.95              | 0.86 | มาก       | 4.50              | 0.58 | มาก       |
| ทย 311 การเขียน                                            | 4.07              | 0.61 | มาก     | 4.00               | 0.83 | มาก     | 3.95              | 0.86 | มาก       | 4.00              | 0.82 | มาก       |
| ธร 251 ธุรกิจและสิ่งแวดล้อม                                | 3.29              | 1.06 | ปานกลาง | 3.57               | 0.90 | มาก     | 3.61              | 0.86 | มาก       | 3.25              | 0.96 | ปานกลาง   |
| บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ | 4.37              | 0.79 | มาก     | 4.27               | 0.83 | มาก     | 4.71              | 0.46 | มากที่สุด | 4.25              | 0.96 | มาก       |
| บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์          | 4.44              | 0.64 | มาก     | 4.26               | 0.79 | มาก     | 4.28              | 0.71 | มาก       | 4.50              | 1.00 | มาก       |
| ปญ 202 ตรรกวิทยา                                           | 2.70              | 1.17 | ปานกลาง | 2.96               | 1.19 | ปานกลาง | 2.23              | 1.13 | น้อย      | 2.50              | 1.00 | น้อย      |
| รัฐ 270 ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมาย                          | 3.40              | 1.04 | ปานกลาง | 3.83               | 0.71 | มาก     | 3.80              | 1.03 | มาก       | 3.00              | 0.82 | ปานกลาง   |
| อก 221 หลักการอ่าน                                         | 3.40              | 1.04 | ปานกลาง | 4.24               | 0.84 | มาก     | 4.19              | 0.74 | มาก       | 4.25              | 0.96 | มาก       |
| <u>2. วิชาเอกบังคับ</u>                                    |                   |      |         |                    |      |         |                   |      |           |                   |      |           |
| บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ                            | 4.00              | 0.83 | มาก     | 4.32               | 0.84 | มาก     | 4.28              | 0.64 | มาก       | 4.25              | 0.96 | มาก       |
| บส302จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ                  | 4.25              | 0.81 | มาก     | 4.32               | 0.67 | มาก     | 4.23              | 0.76 | มาก       | 4.75              | 0.50 | มากที่สุด |
| บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ                         | 4.14              | 0.81 | มาก     | 4.18               | 0.80 | มาก     | 3.95              | 0.92 | มาก       | 3.75              | 1.26 | มาก       |
| บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้                      | 4.40              | 0.79 | มาก     | 4.22               | 0.73 | มาก     | 4.14              | 1.01 | มาก       | 4.25              | 0.96 | มาก       |
| บส 314 การจัดการสื่ออิเล็กทรอนิกส์                         | 4.37              | 0.74 | มาก     | 4.34               | 0.68 | มาก     | 4.23              | 0.83 | มาก       | 4.50              | 0.58 | มาก       |
| บส 321 บริการอ้างอิง                                       | 4.14              | 0.86 | มาก     | 4.03               | 0.79 | มาก     | 4.04              | 0.74 | มาก       | 4.25              | 0.96 | มาก       |

ตาราง 28 (ต่อ)

| เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร                        | ชั้นปีที่ 1 (n=25) |      |           | ชั้นปีที่ 2 (n=30) |      |           | ชั้นปีที่ 3 (n=19) |      |         | ชั้นปีที่ 4 (n=20) |      |         |
|--------------------------------------------------|--------------------|------|-----------|--------------------|------|-----------|--------------------|------|---------|--------------------|------|---------|
|                                                  | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ   | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ   | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปลความ |
| บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น                        | 4.44               | 0.75 | มาก       | 4.04               | 0.70 | มาก       | 4.38               | 0.86 | มาก     | 4.00               | 0.81 | มาก     |
| บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ           | 4.51               | 0.75 | มากที่สุด | 4.70               | 0.52 | มากที่สุด | 4.38               | 0.80 | มาก     | 4.25               | 0.50 | มาก     |
| บส 421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดฯ               | 4.33               | 0.73 | มาก       | 4.29               | 0.69 | มาก       | 4.23               | 0.88 | มาก     | 3.50               | 0.57 | ปานกลาง |
| บส 431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ         | 4.18               | 0.87 | มาก       | 4.31               | 0.67 | มาก       | 4.14               | 0.79 | มาก     | 4.00               | 0.81 | มาก     |
| บส 451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น          | 4.40               | 0.69 | มาก       | 4.57               | 0.61 | มากที่สุด | 4.47               | 0.67 | มาก     | 4.50               | 0.57 | มาก     |
| บส 471 สัมมนา                                    | 4.07               | 0.87 | มาก       | 3.80               | 0.83 | มาก       | 3.66               | 0.79 | มาก     | 4.25               | 0.95 | มาก     |
| 3. วิชาเอกเลือก                                  |                    |      |           |                    |      |           |                    |      |         |                    |      |         |
| บส313การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน      | 4.11               | 0.84 | มาก       | 3.93               | 0.91 | มาก       | 3.66               | 0.94 | มาก     | 3.50               | 1.00 | ปานกลาง |
| บส 341 วรรณคดีและวรรณกรรม                        | 4.29               | 0.77 | มาก       | 4.06               | 0.79 | มาก       | 3.76               | 0.88 | มาก     | 4.00               | 0.00 | มาก     |
| บส 342 แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ | 4.14               | 0.71 | มาก       | 3.85               | 0.77 | มาก       | 3.80               | 0.92 | มาก     | 3.75               | 0.50 | มาก     |
| บส343 แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี    | 3.88               | 0.80 | มาก       | 4.01               | 0.71 | มาก       | 3.85               | 0.79 | มาก     | 3.75               | 0.50 | มาก     |
| บส 344 แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม       | 3.88               | 0.80 | มาก       | 3.83               | 0.73 | มาก       | 3.95               | 0.86 | มาก     | 3.75               | 0.95 | มาก     |
| บส 345 วารสารและหนังสือพิมพ์                     | 3.81               | 0.83 | มาก       | 4.21               | 0.73 | มาก       | 4.09               | 0.76 | มาก     | 3.75               | 0.95 | มาก     |
| บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล                 | 4.14               | 0.76 | มาก       | 4.50               | 0.56 | มาก       | 4.28               | 0.95 | มาก     | 4.25               | 0.95 | มาก     |
| บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ                | 4.33               | 0.78 | มาก       | 4.52               | 0.59 | มากที่สุด | 4.23               | 0.88 | มาก     | 4.25               | 0.50 | มาก     |
| บส 355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์                  | 4.11               | 0.80 | มาก       | 4.22               | 0.71 | มาก       | 4.19               | 0.98 | มาก     | 3.25               | 1.25 | ปานกลาง |
| บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน                    | 3.96               | 0.89 | มาก       | 3.93               | 0.79 | มาก       | 4.14               | 0.85 | มาก     | 3.50               | 0.57 | ปานกลาง |

ตาราง 28 (ต่อ)

| เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร                                   | ชั้นปีที่ 1 (n=25) |      |             | ชั้นปีที่ 2 (n=30) |      |             | ชั้นปีที่ 3 (n=19) |      |             | ชั้นปีที่ 4 (n=20) |      |             |
|-------------------------------------------------------------|--------------------|------|-------------|--------------------|------|-------------|--------------------|------|-------------|--------------------|------|-------------|
|                                                             | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ |
| บส411การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์               | 4.00               | 0.78 | มาก         | 3.91               | 0.75 | มาก         | 3.76               | 0.83 | มาก         | 3.50               | 0.57 | ปานกลาง     |
| บส 412 ธุรกิจการพิมพ์                                       | 3.92               | 0.91 | มาก         | 4.04               | 0.69 | มาก         | 3.05               | 0.80 | ปานกลาง     | 3.75               | 0.95 | มาก         |
| บส 413 การวิจัยเบื้องต้นในงานบริการสารสนเทศ                 | 4.00               | 0.83 | มาก         | 3.72               | 0.85 | มาก         | 3.47               | 1.09 | ปานกลาง     | 3.25               | 0.50 | ปานกลาง     |
| บส 414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและ<br>ศูนย์สารสนเทศ  | 3.81               | 0.87 | มาก         | 3.77               | 0.80 | มาก         | 3.42               | 0.92 | ปานกลาง     | 3.75               | 0.50 | มาก         |
| บส 422 นิทานและการเล่านิทาน                                 | 3.14               | 0.98 | ปานกลาง     | 3.01               | 0.82 | ปานกลาง     | 3.09               | 0.88 | ปานกลาง     | 3.00               | 1.82 | ปานกลาง     |
| บส 423 บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์                            | 4.11               | 0.80 | มาก         | 4.00               | 0.85 | มาก         | 3.80               | 0.92 | มาก         | 4.00               | 1.15 | มาก         |
| บส 432 ห้องสมุดโรงเรียน                                     | 3.62               | 0.74 | ปานกลาง     | 3.50               | 0.82 | มาก         | 3.28               | 0.90 | ปานกลาง     | 3.25               | 0.50 | ปานกลาง     |
| บส 433 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา                              | 3.96               | 0.75 | มาก         | 3.63               | 0.81 | มาก         | 3.71               | 0.64 | มาก         | 3.75               | 0.50 | มาก         |
| บส 434 ห้องสมุดเฉพาะ                                        | 4.03               | 0.75 | มาก         | 3.65               | 0.79 | มาก         | 3.61               | 0.92 | มาก         | 3.75               | 0.50 | มาก         |
| บส 435 ห้องสมุดประชาชน                                      | 3.96               | 0.80 | มาก         | 3.54               | 0.74 | มาก         | 3.61               | 0.92 | มาก         | 3.75               | 0.50 | มาก         |
| บส 441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก                                   | 3.32               | 1.06 | ปานกลาง     | 3.26               | 0.97 | ปานกลาง     | 3.25               | 0.85 | ปานกลาง     | 3.00               | 1.82 | ปานกลาง     |
| บส 442 จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล                         | 3.55               | 0.93 | มาก         | 3.52               | 0.78 | มาก         | 3.47               | 0.98 | ปานกลาง     | 3.50               | 0.57 | ปานกลาง     |
| บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติ                                | 4.48               | 0.70 | มาก         | 4.44               | 0.71 | มาก         | 4.14               | 0.96 | มาก         | 3.75               | 0.50 | มาก         |
| บส 453 ระบบห้องสมุดดิจิทัล                                  | 4.33               | 0.70 | มาก         | 4.29               | 0.80 | มาก         | 4.28               | 1.00 | มาก         | 3.75               | 0.95 | มาก         |
| บส 481 การศึกษาอิสระทางบรรณารักษศาสตร์และ<br>สารสนเทศศาสตร์ | 4.03               | 0.85 | มาก         | 3.68               | 1.05 | มาก         | 3.90               | 0.94 | มาก         | 4.00               | 1.15 | มาก         |
| บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน                              | 4.69               | 0.61 | มาก         | 4.62               | 0.63 | มากที่สุด   | 4.52               | 0.74 | มากที่สุด   | 4.50               | 0.57 | มาก         |

ตาราง 29 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับรายวิชาของหลักสูตร  
จำแนกตามพื้นที่หลังการศึกษา

| แหล่งความแปรปรวน | SS      | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|---------|-----|-------|-------|-------|
| ทย 211           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.095   | 3   | 0.365 | 0.573 | 0.634 |
| ภายในกลุ่ม       | 69.472  | 109 | 0.637 |       |       |
| รวม              | 70.566  | 112 |       |       |       |
| ทย 311           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.187   | 3   | 0.620 | 0.099 | 0.961 |
| ภายในกลุ่ม       | 68.804  | 109 | 0.631 |       |       |
| รวม              | 68.991  | 112 |       |       |       |
| ธร 251           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.998   | 3   | 0.666 | 0.754 | 0.522 |
| ภายในกลุ่ม       | 96.250  | 109 | 0.883 |       |       |
| รวม              | 98.248  | 112 |       |       |       |
| บส 201           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.043   | 3   | 1.014 | 1.685 | 0.174 |
| ภายในกลุ่ม       | 65.594  | 109 | 0.602 |       |       |
| รวม              | 68.637  | 112 |       |       |       |
| บส 202           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.775   | 3   | 0.258 | 0.456 | 0.713 |
| ภายในกลุ่ม       | 61.756  | 109 | 0.567 |       |       |
| รวม              | 62.531  | 112 |       |       |       |
| ปญ 202           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 8.688   | 3   | 2.896 | 2.099 | 0.105 |
| ภายในกลุ่ม       | 150.374 | 109 | 1.380 |       |       |
| รวม              | 159.062 | 112 |       |       |       |

ตาราง 29 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS      | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|---------|-----|-------|-------|-------|
| รัฐ 270          |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 8.688   | 3   | 2.896 | 2.099 | 0.105 |
| ภายในกลุ่ม       | 150.374 | 109 | 1.380 |       |       |
| รวม              | 159.062 | 112 |       |       |       |
| อก 221           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 5.653   | 3   | 1.884 | 2.501 | 0.063 |
| ภายในกลุ่ม       | 82.117  | 109 | 0.753 |       |       |
| รวม              | 87.770  | 112 |       |       |       |
| บส 211           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.161   | 3   | 0.350 | 0.560 | 0.043 |
| ภายในกลุ่ม       | 75.300  | 109 | 0.492 |       |       |
| รวม              | 76.460  | 112 |       |       |       |
| บส 302           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.257   | 3   | 0.419 | 0.664 | 0.576 |
| ภายในกลุ่ม       | 68.761  | 109 | 0.631 |       |       |
| รวม              | 70.018  | 112 |       |       |       |
| บส 311           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.838   | 3   | 0.613 | 0.929 | 0.429 |
| ภายในกลุ่ม       | 71.894  | 109 | 0.660 |       |       |
| รวม              | 73.735  | 112 |       |       |       |
| บส 312           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.848   | 3   | 0.283 | 0.390 | 0.760 |
| ภายในกลุ่ม       | 78.922  | 109 | 0.724 |       |       |
| รวม              | 79.770  | 112 |       |       |       |
| บส 314           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.345   | 3   | 0.115 | 0.220 | 0.882 |
| ภายในกลุ่ม       | 56.876  | 109 | 0.522 |       |       |
| รวม              | 57.221  | 112 |       |       |       |

ตาราง 29 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|--------|-----|-------|-------|-------|
| บส 321           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.389  | 3   | 0.130 | 0.199 | 0.897 |
| ภายในกลุ่ม       | 56.876 | 109 | 0.652 |       |       |
| รวม              | 57.221 | 112 |       |       |       |
| บส 351           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.783  | 3   | 0.261 | 0.469 | 0.705 |
| ภายในกลุ่ม       | 60.668 | 109 | 0.557 |       |       |
| รวม              | 61.451 | 112 |       |       |       |
| บส 353           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.320  | 3   | 0.773 | 1.867 | 0.139 |
| ภายในกลุ่ม       | 45.132 | 109 | 0.414 |       |       |
| รวม              | 47.451 | 112 |       |       |       |
| บส 421           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.537  | 3   | 0.846 | 1.549 | 0.206 |
| ภายในกลุ่ม       | 59.498 | 109 | 0.546 |       |       |
| รวม              | 62.035 | 112 |       |       |       |
| บส 431           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.821  | 3   | 0.274 | 0.483 | 0.695 |
| ภายในกลุ่ม       | 61.727 | 109 | 0.566 |       |       |
| รวม              | 62.549 | 112 |       |       |       |
| บส 451           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.555  | 3   | 0.185 | 0.442 | 0.724 |
| ภายในกลุ่ม       | 45.675 | 109 | 0.419 |       |       |
| รวม              | 46.230 | 112 |       |       |       |
| บส 471           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.827  | 3   | 0.942 | 1.335 | 0.267 |
| ภายในกลุ่ม       | 76.908 | 109 | 0.706 |       |       |
| รวม              | 79.735 | 112 |       |       |       |

ตาราง 29 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|--------|-----|-------|-------|-------|
| บส 313           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.220  | 3   | 0.740 | 0.904 | 0.442 |
| ภายในกลุ่ม       | 89.214 | 109 | 0.818 |       |       |
| รวม              | 91.434 | 112 |       |       |       |
| บส 341           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.390  | 3   | 1.130 | 1.780 | 0.155 |
| ภายในกลุ่ม       | 69.177 | 109 | 0.635 |       |       |
| รวม              | 72.566 | 112 |       |       |       |
| บส 342           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.047  | 3   | 0.682 | 1.109 | 0.349 |
| ภายในกลุ่ม       | 67.068 | 109 | 0.615 |       |       |
| รวม              | 69.115 | 112 |       |       |       |
| บส 343           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.710  | 3   | 0.237 | 0.409 | 0.746 |
| ภายในกลุ่ม       | 62.972 | 109 | 0.578 |       |       |
| รวม              | 63.681 | 112 |       |       |       |
| บส 344           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.305  | 3   | 0.102 | 0.163 | 0.921 |
| ภายในกลุ่ม       | 68.137 | 109 | 0.625 |       |       |
| รวม              | 68.442 | 112 |       |       |       |
| บส 345           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.347  | 3   | 0.116 | 0.217 | 0.884 |
| ภายในกลุ่ม       | 58.113 | 109 | 0.533 |       |       |
| รวม              | 58.460 | 112 |       |       |       |
| บส 352           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.700  | 3   | 0.900 | 1.762 | 0.159 |
| ภายในกลุ่ม       | 55.689 | 109 | 0.511 |       |       |
| รวม              | 58.389 | 112 |       |       |       |

ตาราง 29 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|--------|-----|-------|-------|-------|
| บส 354           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.679  | 3   | 0.560 | 1.134 | 0.339 |
| ภายในกลุ่ม       | 53.773 | 109 | 0.493 |       |       |
| รวม              | 55.451 | 112 |       |       |       |
| บส 355           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.691  | 3   | 1.230 | 1.877 | 1.380 |
| ภายในกลุ่ม       | 71.442 | 109 | 0.655 |       |       |
| รวม              | 75.133 | 112 |       |       |       |
| บส 401           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.586  | 3   | 0.529 | 0.776 | 0.510 |
| ภายในกลุ่ม       | 74.272 | 109 | 0.681 |       |       |
| รวม              | 75.858 | 112 |       |       |       |
| บส 411           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.326  | 3   | 0.442 | 0.737 | 0.532 |
| ภายในกลุ่ม       | 65.400 | 109 | 0.600 |       |       |
| รวม              | 6.726  | 112 |       |       |       |
| บส 412           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.584  | 3   | 0.195 | 0.320 | 0.811 |
| ภายในกลุ่ม       | 66.407 | 109 | 0.609 |       |       |
| รวม              | 66.991 | 112 |       |       |       |
| บส 413           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 4.425  | 3   | 1.415 | 1.875 | 0.138 |
| ภายในกลุ่ม       | 82.250 | 109 | 0.755 |       |       |
| รวม              | 86.496 | 112 |       |       |       |
| บส 414           |        |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.184  | 3   | 0.728 | 1.034 | 0.381 |
| ภายในกลุ่ม       | 76.754 | 109 | 0.704 |       |       |
| รวม              | 78.938 | 112 |       |       |       |

ตาราง 29 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS      | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|---------|-----|-------|-------|-------|
| บส 422           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.366   | 3   | 0.122 | 0.144 | 0.933 |
| ภายในกลุ่ม       | 92.201  | 109 | 0.846 |       |       |
| รวม              | 92.566  | 112 |       |       |       |
| บส 423           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.086   | 3   | 0.362 | 0.482 | 0.696 |
| ภายในกลุ่ม       | 81.905  | 109 | 0.751 |       |       |
| รวม              | 82.991  | 112 |       |       |       |
| บส 432           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.652   | 3   | 0.551 | 0.827 | 0.482 |
| ภายในกลุ่ม       | 72.578  | 109 | 0.666 |       |       |
| รวม              | 74.230  | 112 |       |       |       |
| บส 433           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.971   | 3   | 0.657 | 1.118 | 0.345 |
| ภายในกลุ่ม       | 64.064  | 109 | 0.588 |       |       |
| รวม              | 66.035  | 112 |       |       |       |
| บส 434           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.122   | 3   | 1.041 | 1.610 | 0.191 |
| ภายในกลุ่ม       | 70.436  | 109 | 0.646 |       |       |
| รวม              | 73.558  | 112 |       |       |       |
| บส 435           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.408   | 3   | 1.136 | 1.941 | 0.127 |
| ภายในกลุ่ม       | 63.813  | 109 | 0.585 |       |       |
| รวม              | 67.221  | 112 |       |       |       |
| บส 441           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.628   | 3   | 0.209 | 0.223 | 0.880 |
| ภายในกลุ่ม       | 102.318 | 109 | 0.939 |       |       |
| รวม              | 102.938 | 112 |       |       |       |

ตาราง 29 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS      | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|---------|-----|-------|-------|-------|
| บส 442           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.077   | 3   | 0.026 | 0.035 | 0.991 |
| ภายในกลุ่ม       | 80.118  | 109 | 0.735 |       |       |
| รวม              | 80.195  | 112 |       |       |       |
| บส 452           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.278   | 3   | 1.093 | 1.887 | 0.136 |
| ภายในกลุ่ม       | 63.111  | 109 | 0.579 |       |       |
| รวม              | 66.389  | 112 |       |       |       |
| บส 453           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.214   | 3   | 0.405 | 0.582 | 0.628 |
| ภายในกลุ่ม       | 75.724  | 109 | 0.695 |       |       |
| รวม              | 76.938  | 112 |       |       |       |
| บส 481           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.606   | 3   | 0.869 | 0.930 | 0.429 |
| ภายในกลุ่ม       | 101.854 | 109 | 0.934 |       |       |
| รวม              | 104.460 | 112 |       |       |       |
| บส 491           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 0.387   | 3   | 0.129 | 0.302 | 0.824 |
| ภายในกลุ่ม       | 46.104  | 109 | 0.427 |       |       |
| รวม              | 46.491  | 112 |       |       |       |

จากตาราง 29 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับรายวิชาของหลักสูตร  
ของนิสิตที่มีพื้นหลังการศึกษาต่างกันพบว่าไม่มีความแตกต่างกัน ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐาน  
ข้อที่ 2

ตาราง 30 ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตร จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| รายวิชา<br>ของหลัก<br>สูตร | เป็นบรรณารักษ์<br>(n=7) |      |             | เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(n=14) |      |             | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(n=16) |      |             | ทำงานหน่วยงานอื่นและ<br>ทำงานด้านIT<br>(n=37) |      |             | เป็นอาจารย์<br>(n=2) |      |             | ศึกษาต่อ<br>(n=16) |      |             | อื่น ๆ<br>(n=2) |      |             |
|----------------------------|-------------------------|------|-------------|---------------------------------------------|------|-------------|-----------------------------|------|-------------|-----------------------------------------------|------|-------------|----------------------|------|-------------|--------------------|------|-------------|-----------------|------|-------------|
|                            | $\bar{X}$               | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                                   | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                   | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                                     | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$            | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$       | S.D. | แปล<br>ความ |
| ทย 211                     | 4.25                    | 0.70 | มาก         | 4.25                                        | 0.70 | มาก         | 4.00                        | 0.68 | มาก         | 4.13                                          | 0.82 | มาก         | 4.00                 | 0.00 | มาก         | 3.90               | 0.91 | มาก         | 3.00            | 1.41 | ปานกลาง     |
| ทย 311                     | 4.25                    | 0.70 | มาก         | 4.15                                        | 0.68 | มาก         | 3.88                        | 0.58 | มาก         | 4.04                                          | 0.74 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 3.80               | 1.00 | มาก         | 3.50            | 2.12 | ปานกลาง     |
| ธร 251                     | 3.37                    | 0.74 | มาก         | 3.31                                        | 1.00 | ปานกลาง     | 3.66                        | 0.97 | มาก         | 3.57                                          | 0.90 | มาก         | 3.50                 | 0.70 | มาก         | 3.50               | 1.00 | ปานกลาง     | 2.50            | 0.70 | น้อย        |
| บส 201                     | 5.00                    | 0.00 | มากที่สุด   | 4.36                                        | 0.95 | มาก         | 4.16                        | 0.70 | มาก         | 4.40                                          | 0.72 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 4.20               | 0.89 | มาก         | 4.50            | 0.70 | มาก         |
| บส 202                     | 4.87                    | 0.35 | มากที่สุด   | 4.36                                        | 0.76 | มาก         | 4.05                        | 0.80 | มาก         | 4.29                                          | 0.59 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 4.35               | 0.98 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| ปญ 202                     | 3.25                    | 1.16 | ปานกลาง     | 2.84                                        | 1.06 | ปานกลาง     | 2.61                        | 1.09 | ปานกลาง     | 2.72                                          | 1.26 | ปานกลาง     | 3.50                 | 2.12 | ปานกลาง     | 2.70               | 1.21 | ปานกลาง     | 1.50            | 0.70 | น้อยที่สุด  |
| รัฐ 270                    | 3.75                    | 0.70 | มาก         | 4.05                                        | 0.84 | มาก         | 3.83                        | 0.78 | มาก         | 3.68                                          | 0.85 | มาก         | 4.00                 | 1.41 | มาก         | 3.40               | 0.94 | ปานกลาง     | 2.00            | 0.00 | น้อย        |
| อก 221                     | 4.50                    | 0.75 | มาก         | 4.52                                        | 0.51 | มาก         | 4.00                        | 0.68 | มาก         | 4.15                                          | 0.77 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.00               | 1.16 | มาก         | 3.00            | 0.00 | ปานกลาง     |
| บส 211                     | 5.00                    | 0.00 | มากที่สุด   | 4.36                                        | 0.76 | มาก         | 3.94                        | 0.53 | มาก         | 4.43                                          | 0.69 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.10               | 0.55 | มาก         | 3.00            | 0.00 | ปานกลาง     |
| บส 302                     | 4.75                    | 0.46 | มากที่สุด   | 4.31                                        | 0.88 | มาก         | 4.11                        | 0.75 | มาก         | 4.18                                          | 0.75 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 4.10               | 0.91 | มาก         | 4.00            | 0.00 | มาก         |
| บส 311                     | 4.87                    | 0.35 | มากที่สุด   | 4.15                                        | 0.68 | มาก         | 3.88                        | 0.90 | มาก         | 4.31                                          | 0.70 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 3.70               | 0.92 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| บส 312                     | 4.87                    | 0.35 | มากที่สุด   | 4.57                                        | 0.35 | มากที่สุด   | 3.83                        | 0.92 | มาก         | 4.31                                          | 0.80 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 4.10               | 0.96 | มาก         | 4.50            | 0.70 | มาก         |
| บส 314                     | 4.37                    | 0.91 | มาก         | 4.36                                        | 0.59 | มาก         | 4.00                        | 0.68 | มาก         | 4.50                                          | 0.66 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.40               | 0.59 | มาก         | 2.50            | 0.70 | น้อย        |
| บส 321                     | 4.62                    | 0.74 | มากที่สุด   | 4.26                                        | 0.65 | มาก         | 3.83                        | 0.85 | มาก         | 4.00                                          | 0.83 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 3.95               | 0.75 | มาก         | 4.00            | 0.00 | มาก         |
| บส 351                     | 4.75                    | 0.46 | มากที่สุด   | 4.47                                        | 0.69 | มากที่สุด   | 4.22                        | 0.87 | มาก         | 4.50                                          | 0.69 | มาก         | 4.00                 | 1.41 | มาก         | 4.40               | 0.59 | มาก         | 3.00            | 1.41 | ปานกลาง     |
| บส 353                     | 4.87                    | 0.35 | มากที่สุด   | 4.57                                        | 0.35 | มากที่สุด   | 4.61                        | 0.60 | มากที่สุด   | 4.70                                          | 0.55 | มากที่สุด   | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 4.25               | 0.85 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| บส 421                     | 4.87                    | 0.38 | มากที่สุด   | 4.31                                        | 0.82 | มาก         | 4.16                        | 0.70 | มาก         | 4.34                                          | 0.64 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 4.00               | 0.72 | มาก         | 2.50            | 0.70 | น้อย        |

ตาราง 30 (ต่อ)

| รายวิชา<br>ของหลัก<br>สูตร | เป็นบรรณารักษ์<br>(n=7) |      |             | เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(n=14) |      |             | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(n=16) |      |             | ทำงานหน่วยงานอื่นและ<br>ทำงานด้านIT<br>(n=37) |      |             | เป็นอาจารย์<br>(n=2) |      |             | ศึกษาต่อ<br>(n=16) |      |             | อื่น ๆ<br>(n=2) |      |             |
|----------------------------|-------------------------|------|-------------|---------------------------------------------|------|-------------|-----------------------------|------|-------------|-----------------------------------------------|------|-------------|----------------------|------|-------------|--------------------|------|-------------|-----------------|------|-------------|
|                            | $\bar{X}$               | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                                   | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                   | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                                     | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$            | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$       | S.D. | แปล<br>ความ |
| บส 431                     | 5.00                    | 0.00 | มากที่สุด   | 4.21                                        | 0.78 | มาก         | 4.16                        | 0.61 | มาก         | 4.15                                          | 0.80 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 4.20               | 0.69 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| บส 451                     | 4.87                    | 0.35 | มากที่สุด   | 4.63                                        | 0.59 | มากที่สุด   | 4.44                        | 0.61 | มาก         | 4.50                                          | 0.69 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.40               | 0.68 | มาก         | 4.00            | 0.00 | มาก         |
| บส 471                     | 4.25                    | 0.46 | มาก         | 3.73                                        | 1.04 | มาก         | 3.83                        | 0.70 | มาก         | 3.88                                          | 0.84 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 3.80               | 0.89 | มาก         | 3.00            | 0.00 | ปานกลาง     |
| บส 313                     | 4.62                    | 0.51 | มากที่สุด   | 3.94                                        | 1.07 | มาก         | 3.72                        | 0.82 | มาก         | 4.04                                          | 0.83 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 3.50               | 0.88 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| บส 341                     | 4.62                    | 0.51 | มากที่สุด   | 4.15                                        | 0.76 | มาก         | 3.88                        | 0.83 | มาก         | 4.09                                          | 0.80 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 3.75               | 0.85 | มาก         | 4.00            | 0.00 | มาก         |
| บส 342                     | 4.12                    | 0.64 | มาก         | 3.84                                        | 0.83 | มาก         | 3.55                        | 0.70 | มาก         | 4.00                                          | 0.77 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.00               | 0.85 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| บส 343                     | 4.25                    | 0.46 | มาก         | 3.78                                        | 0.85 | มาก         | 3.61                        | 0.60 | มาก         | 4.11                                          | 0.72 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 3.95               | 0.82 | มาก         | 3.00            | 0.00 | ปานกลาง     |
| บส 344                     | 4.37                    | 0.51 | มาก         | 3.68                                        | 0.94 | มาก         | 3.77                        | 0.73 | มาก         | 3.86                                          | 0.70 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 3.85               | 0.87 | มาก         | 3.00            | 0.00 | ปานกลาง     |
| บส 345                     | 4.62                    | 0.51 | มากที่สุด   | 4.15                                        | 0.68 | มาก         | 3.77                        | 0.54 | มาก         | 4.25                                          | 0.78 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.25               | 0.71 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| บส 352                     | 4.25                    | 0.88 | มาก         | 4.21                                        | 0.78 | มาก         | 4.27                        | 0.82 | มาก         | 4.52                                          | 0.59 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.45               | 0.68 | มาก         | 3.00            | 0.00 | ปานกลาง     |
| บส 354                     | 4.62                    | 0.74 | มากที่สุด   | 4.26                                        | 0.73 | มาก         | 4.44                        | 0.78 | มาก         | 4.50                                          | 0.66 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.35               | 0.67 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| บส 355                     | 4.12                    | 0.64 | มาก         | 3.94                                        | 0.84 | มาก         | 4.00                        | 0.97 | มาก         | 4.38                                          | 0.65 | มาก         | 4.00                 | 1.41 | มาก         | 4.20               | 0.83 | มาก         | 2.50            | 0.70 | น้อย        |
| บส 401                     | 4.25                    | 0.70 | มาก         | 4.00                                        | 0.94 | มาก         | 3.94                        | 0.72 | มาก         | 4.77                                          | 0.80 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 4.15               | 0.81 | มาก         | 4.00            | 1.41 | มาก         |
| บส 411                     | 4.37                    | 0.51 | มาก         | 3.94                                        | 0.91 | มาก         | 3.55                        | 0.74 | มาก         | 3.90                                          | 0.74 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.00               | 0.72 | มาก         | 2.50            | 0.70 | น้อย        |
| บส 412                     | 3.87                    | 0.83 | มาก         | 4.00                                        | 0.88 | มาก         | 3.94                        | 0.87 | มาก         | 4.09                                          | 0.77 | มาก         | 4.00                 | 1.41 | มาก         | 3.90               | 0.55 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| บส 413                     | 4.00                    | 1.41 | มาก         | 3.57                                        | 1.01 | มาก         | 3.55                        | 0.70 | มาก         | 3.77                                          | 0.83 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 3.75               | 0.78 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| บส 414                     | 4.12                    | 0.83 | มาก         | 4.00                                        | 0.81 | มาก         | 3.44                        | 0.61 | ปานกลาง     | 3.77                                          | 0.80 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 3.50               | 0.88 | ปานกลาง     | 2.00            | 0.00 | น้อย        |
| บส 422                     | 3.25                    | 0.46 | ปานกลาง     | 3.36                                        | 1.11 | ปานกลาง     | 2.88                        | 0.90 | ปานกลาง     | 2.93                                          | 0.84 | ปานกลาง     | 4.00                 | 1.41 | มาก         | 2.95               | 0.88 | ปานกลาง     | 4.00            | 0.00 | มาก         |

ตาราง 30 (ต่อ)

| รายวิชา<br>ของหลัก<br>สูตร | เป็นบรรณารักษ์<br>(n=7) |      |             | เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(n=14) |      |             | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(n=16) |      |             | ทำงานหน่วยงานอื่นและ<br>ทำงานด้านIT<br>(n=37) |      |             | เป็นอาจารย์<br>(n=2) |      |             | ศึกษาต่อ<br>(n=16) |      |             | อื่น ๆ<br>(n=2) |      |             |
|----------------------------|-------------------------|------|-------------|---------------------------------------------|------|-------------|-----------------------------|------|-------------|-----------------------------------------------|------|-------------|----------------------|------|-------------|--------------------|------|-------------|-----------------|------|-------------|
|                            | $\bar{X}$               | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                                   | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                   | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$                                     | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$            | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$          | S.D. | แปล<br>ความ | $\bar{X}$       | S.D. | แปล<br>ความ |
| บส 423                     | 4.00                    | 0.92 | มาก         | 4.10                                        | 0.93 | มาก         | 3.61                        | 0.69 | มาก         | 4.13                                          | 0.76 | มาก         | 4.00                 | 1.41 | มาก         | 3.95               | 1.05 | มาก         | 3.99            | 0.86 | มาก         |
| บส 432                     | 4.00                    | 0.75 | มาก         | 3.57                                        | 0.83 | มาก         | 3.27                        | 0.75 | ปานกลาง     | 3.45                                          | 0.84 | ปานกลาง     | 4.50                 | 1.70 | มาก         | 3.40               | 0.68 | ปานกลาง     | 3.00            | 1.41 | ปานกลาง     |
| บส 433                     | 4.50                    | 0.53 | มาก         | 3.78                                        | 0.78 | มาก         | 3.55                        | 0.51 | มาก         | 3.63                                          | 0.80 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 3.65               | 0.74 | มาก         | 3.50            | 0.71 | ปานกลาง     |
| บส 434                     | 4.75                    | 0.46 | มากที่สุด   | 3.89                                        | 0.73 | มาก         | 3.33                        | 0.76 | ปานกลาง     | 3.70                                          | 0.82 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 3.55               | 0.68 | มาก         | 4.00            | 0.00 | มาก         |
| บส 435                     | 4.25                    | 0.70 | มาก         | 3.73                                        | 0.80 | มาก         | 3.38                        | 0.60 | ปานกลาง     | 3.68                                          | 0.82 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 3.45               | 0.68 | ปานกลาง     | 4.00            | 0.00 | มาก         |
| บส 441                     | 3.62                    | 0.91 | มาก         | 3.57                                        | 1.07 | มาก         | 3.16                        | 0.85 | ปานกลาง     | 3.15                                          | 0.93 | ปานกลาง     | 4.00                 | 1.41 | มาก         | 3.10               | 0.96 | ปานกลาง     | 4.00            | 0.00 | มาก         |
| บส 442                     | 3.62                    | 0.51 | มาก         | 3.57                                        | 0.90 | มาก         | 3.38                        | 0.96 | ปานกลาง     | 3.54                                          | 0.81 | มาก         | 4.00                 | 1.41 | มาก         | 3.46               | 0.88 | ปานกลาง     | 4.00            | 1.41 | มาก         |
| บส 452                     | 4.75                    | 0.46 | มากที่สุด   | 4.42                                        | 0.76 | มาก         | 4.22                        | 0.80 | มาก         | 4.43                                          | 0.72 | มาก         | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 4.20               | 0.89 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| บส 453                     | 4.62                    | 0.51 | มากที่สุด   | 4.26                                        | 0.73 | มาก         | 4.16                        | 0.92 | มาก         | 4.34                                          | 0.80 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.15               | 0.98 | มาก         | 4.00            | 1.41 | มาก         |
| บส 481                     | 4.37                    | 0.91 | มาก         | 3.89                                        | 0.93 | มาก         | 3.38                        | 1.24 | ปานกลาง     | 3.77                                          | 0.91 | มาก         | 4.50                 | 0.70 | มาก         | 4.00               | 0.79 | มาก         | 3.50            | 0.70 | ปานกลาง     |
| บส 491                     | 4.87                    | 0.35 | มากที่สุด   | 4.68                                        | 0.58 | มากที่สุด   | 4.55                        | 0.70 | มากที่สุด   | 4.69                                          | 0.59 | มากที่สุด   | 5.00                 | 0.00 | มากที่สุด   | 4.30               | 0.80 | มาก         | 4.50            | 0.70 | มาก         |

จากตาราง 30 พบว่านิสิตและบัณฑิตที่มีความต้องการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการหรือความเหมาะสมของแต่ละรายวิชาต่างกัน

ตาราง 31 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| แหล่งความแปรปรวน | SS      | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|---------|-----|-------|-------|-------|
| ทย 211           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.558   | 6   | 0.593 | 0.938 | 0.471 |
| ภายในกลุ่ม       | 67.008  | 106 | 0.632 |       |       |
| รวม              | 70.566  | 112 |       |       |       |
| ทย 311           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.078   | 6   | 0.513 | 0.825 | 0.553 |
| ภายในกลุ่ม       | 65.913  | 106 | 0.622 |       |       |
| รวม              | 68.991  | 112 |       |       |       |
| ธร 251           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.631   | 6   | 0.605 | 0.678 | 0.668 |
| ภายในกลุ่ม       | 94.617  | 106 | 0.893 |       |       |
| รวม              | 98.248  | 112 |       |       |       |
| บส 201           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 5.380   | 6   | 0.897 | 1.502 | 0.184 |
| ภายในกลุ่ม       | 63.257  | 106 | 0.597 |       |       |
| รวม              | 68.637  | 112 |       |       |       |
| บส 202           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 6.081   | 6   | 1.014 | 1.903 | 0.087 |
| ภายในกลุ่ม       | 56.450  | 106 | 0.533 |       |       |
| รวม              | 62.531  | 112 |       |       |       |
| ปญ 202           |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 6.831   | 6   | 1.138 | 0.793 | 0.578 |
| ภายในกลุ่ม       | 152.231 | 106 | 1.436 |       |       |
| รวม              | 159.062 | 112 |       |       |       |

ตาราง 31 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS    | F     | Sig.   |
|------------------|--------|-----|-------|-------|--------|
| รัฐ 270          |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 10.477 | 6   | 1.746 | 2.395 | 0.033* |
| ภายในกลุ่ม       | 77.293 | 106 | 0.729 |       |        |
| รวม              | 87.770 | 112 |       |       |        |
| อก 221           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 7.337  | 6   | 1.223 | 1.875 | 0.092  |
| ภายในกลุ่ม       | 69.123 | 106 | 0.652 |       |        |
| รวม              | 76.460 | 112 |       |       |        |
| บส 211           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 11.309 | 6   | 1.885 | 4.705 | 0.000* |
| ภายในกลุ่ม       | 42.461 | 106 | 0.401 |       |        |
| รวม              | 53.770 | 112 |       |       |        |
| บส 302           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 4.289  | 6   | 0.715 | 1.153 | 0.337  |
| ภายในกลุ่ม       | 65.728 | 106 | 0.620 |       |        |
| รวม              | 70.018 | 112 |       |       |        |
| บส 311           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 11.810 | 6   | 1.968 | 3.369 | 0.004* |
| ภายในกลุ่ม       | 61.925 | 106 | 0.584 |       |        |
| รวม              | 73.735 | 112 |       |       |        |
| บส 312           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 9.918  | 6   | 1.653 | 2.508 | 0.026* |
| ภายในกลุ่ม       | 69.852 | 106 | 0.659 |       |        |
| รวม              | 79.770 | 112 |       |       |        |
| บส 314           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 10.125 | 106 | 1.688 | 3.798 | 0.002* |
| ภายในกลุ่ม       | 47.096 | 112 | 0.444 |       |        |
| รวม              | 57.221 |     |       |       |        |

ตาราง 31 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS    | F     | Sig.   |
|------------------|--------|-----|-------|-------|--------|
| บส 321           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 6.424  | 6   | 1.071 | 1.746 | 0.117  |
| ภายในกลุ่ม       | 65.009 | 106 | 0.613 |       |        |
| รวม              | 71.434 | 112 |       |       |        |
| บส 351           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 6.303  | 6   | 1.043 | 2.019 | 0.069  |
| ภายในกลุ่ม       | 55.148 | 106 | 0.520 |       |        |
| รวม              | 61.451 | 112 |       |       |        |
| บส 353           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 6.258  | 6   | 1.043 | 2.684 | 0.018* |
| ภายในกลุ่ม       | 41.193 | 106 | 0.389 |       |        |
| รวม              | 47.451 | 112 |       |       |        |
| บส 421           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 12.169 | 6   | 2.028 | 4.311 | 0.001* |
| ภายในกลุ่ม       | 49.867 | 106 | 0.470 |       |        |
| รวม              | 62.035 | 112 |       |       |        |
| บส 431           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 7.304  | 6   | 1.217 | 2.336 | 0.037* |
| ภายในกลุ่ม       | 55.244 | 106 | 0.521 |       |        |
| รวม              | 62.549 | 112 |       |       |        |
| บส 451           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.190  | 6   | 0.365 | 0.878 | 0.514  |
| ภายในกลุ่ม       | 44.040 | 106 | 0.415 |       |        |
| รวม              | 46.230 | 112 |       |       |        |
| บส 471           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.918  | 6   | 0.653 | 0.913 | 0.489  |
| ภายในกลุ่ม       | 75.816 | 106 | 0.715 |       |        |
| รวม              | 79.735 | 112 |       |       |        |

ตาราง 31 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS    | F     | Sig.   |
|------------------|--------|-----|-------|-------|--------|
| บส 313           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 11.591 | 6   | 1.932 | 2.565 | 0.023* |
| ภายในกลุ่ม       | 79.843 | 106 | 0.753 |       |        |
| รวม              | 91.434 | 112 |       |       |        |
| บส 341           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 7.001  | 6   | 1.167 | 1.886 | 0.090  |
| ภายในกลุ่ม       | 65.565 | 106 | 0.619 |       |        |
| รวม              | 72.566 | 112 |       |       |        |
| บส 342           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 4.269  | 6   | 0.712 | 1.163 | 0.332  |
| ภายในกลุ่ม       | 64.846 | 106 | 0.612 |       |        |
| รวม              | 69.115 | 112 |       |       |        |
| บส 343           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 6.864  | 6   | 1.144 | 2.134 | 0.055  |
| ภายในกลุ่ม       | 56.817 | 106 | 0.536 |       |        |
| รวม              | 63.681 | 112 |       |       |        |
| บส 344           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 5.119  | 6   | 0.853 | 1.428 | 0.211  |
| ภายในกลุ่ม       | 63.323 | 106 | 0.597 |       |        |
| รวม              | 68.442 | 112 |       |       |        |
| บส 345           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 5.948  | 6   | 0.991 | 2.001 | 0.072  |
| ภายในกลุ่ม       | 52.512 | 106 | 0.495 |       |        |
| รวม              | 58.460 | 112 |       |       |        |
| บส 352           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 5.693  | 6   | 0.949 | 1.990 | 0.086  |
| ภายในกลุ่ม       | 52.696 | 106 | 0.497 |       |        |
| รวม              | 58.389 | 112 |       |       |        |

ตาราง 31 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS     | df  | MS    | F     | Sig.   |
|------------------|--------|-----|-------|-------|--------|
| บส 354           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.898  | 6   | 0.483 | 0.974 | 0.447  |
| ภายในกลุ่ม       | 52.554 | 106 | 0.496 |       |        |
| รวม              | 55.451 | 112 |       |       |        |
| บส 355           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 9.179  | 6   | 1.530 | 2.459 | 0.029* |
| ภายในกลุ่ม       | 65.954 | 106 | 0.622 |       |        |
| รวม              | 75.133 | 112 |       |       |        |
| บส 401           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 5.137  | 6   | 0.856 | 1.283 | 0.271  |
| ภายในกลุ่ม       | 70.722 | 106 | 0.667 |       |        |
| รวม              | 75.858 | 112 |       |       |        |
| บส 411           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 8.822  | 6   | 1.470 | 2.642 | 0.018* |
| ภายในกลุ่ม       | 57.903 | 106 | 0.546 |       |        |
| รวม              | 66.726 | 112 |       |       |        |
| บส 412           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.135  | 6   | 0.206 | 0.332 | 0.919  |
| ภายในกลุ่ม       | 65.756 | 106 | 0.620 |       |        |
| รวม              | 66.991 | 112 |       |       |        |
| บส 413           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 2.942  | 6   | 0.490 | 0.622 | 0.712  |
| ภายในกลุ่ม       | 83.553 | 106 | 0.788 |       |        |
| รวม              | 86.492 | 112 |       |       |        |
| บส 414           |        |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 12.391 | 6   | 2.065 | 3.290 | 0.005* |
| ภายในกลุ่ม       | 66.547 | 106 | 0.628 |       |        |
| รวม              | 78.938 | 112 |       |       |        |

ตาราง 31 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS      | df  | MS    | F     | Sig.   |
|------------------|---------|-----|-------|-------|--------|
| บส422            |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 7.122   | 6   | 1.187 | 1.473 | 0.193  |
| ภายในกลุ่ม       | 85.444  | 106 | 0.806 |       |        |
| รวม              | 92.566  | 112 |       |       |        |
| บส423            |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 4.292   | 6   | 0.715 | 0.964 | 0.454  |
| ภายในกลุ่ม       | 78.699  | 106 | 0.742 |       |        |
| รวม              | 82.991  | 112 |       |       |        |
| บส432            |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 5.778   | 6   | 0.963 | 1.491 | 0.118  |
| ภายในกลุ่ม       | 68.452  | 106 | 0.646 |       |        |
| รวม              | 74.230  | 112 |       |       |        |
| บส433            |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 9.201   | 6   | 1.534 | 2.860 | 0.013* |
| ภายในกลุ่ม       | 56.834  | 106 | 0.536 |       |        |
| รวม              | 66.035  | 112 |       |       |        |
| บส434            |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 13.659  | 6   | 2.276 | 4.029 | 0.001* |
| ภายในกลุ่ม       | 59.899  | 106 | 0.565 |       |        |
| รวม              | 73.558  | 112 |       |       |        |
| บส435            |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 6.764   | 6   | 1.127 | 1.976 | 0.075  |
| ภายในกลุ่ม       | 60.457  | 106 | 0.570 |       |        |
| รวม              | 67.221  | 112 |       |       |        |
| บส441            |         |     |       |       |        |
| ระหว่างกลุ่ม     | 6.245   | 6   | 1.041 | 1.141 | 0.344  |
| ภายในกลุ่ม       | 96.693  | 106 | 0.912 |       |        |
| รวม              | 101.938 | 112 |       |       |        |

ตาราง 31 (ต่อ)

| แหล่งความแปรปรวน | SS      | df  | MS    | F     | Sig.  |
|------------------|---------|-----|-------|-------|-------|
| บส442            |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.701   | 6   | 0.284 | 0.383 | 0.889 |
| ภายในกลุ่ม       | 78.493  | 106 | 0.741 |       |       |
| รวม              | 80.195  | 112 |       |       |       |
| บส452            |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 4.651   | 6   | 0.775 | 1.331 | 0.250 |
| ภายในกลุ่ม       | 61.738  | 106 | 0.582 |       |       |
| รวม              | 66.389  | 112 |       |       |       |
| บส453            |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 1.942   | 6   | 0.324 | 0.458 | 0.838 |
| ภายในกลุ่ม       | 74.996  | 106 | 0.708 |       |       |
| รวม              | 76.938  | 112 |       |       |       |
| บส481            |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 7.791   | 6   | 1.298 | 1.424 | 0.212 |
| ภายในกลุ่ม       | 96.670  | 106 | 0.912 |       |       |
| รวม              | 104.460 | 112 |       |       |       |
| บส491            |         |     |       |       |       |
| ระหว่างกลุ่ม     | 3.297   | 6   | 0.549 | 1.336 | 0.248 |
| ภายในกลุ่ม       | 43.194  | 106 | 0.411 |       |       |
| รวม              | 46.491  | 112 |       |       |       |

จากตาราง 31 เปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับรายวิชาของหลักสูตรของนิสิตและบัณฑิตที่มีความต้องการประกอบอาชีพต่างกันพบว่ามีความแตกต่างกัน ในรายวิชาวิชา รัฐ270 บส211 บส311 บส312 บส314 บส353 บส421 บส431 บส313 บส355 บส411 บส414 บส433 และบส434 ที่มีความต้องการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับ สมมุติฐานข้อที่ 1

เพื่อให้ทราบความแตกต่างของนิสิตแต่ละชั้นปีและบัณฑิตแต่ละกลุ่มกับความคิดเห็นเกี่ยวกับรายวิชาดังกล่าว จึงนำค่าเฉลี่ยมาเปรียบเทียบเป็นรายคู่ โดยวิธีการของตุกี (Tukey) และแอลเอสดี

(LSD) ซึ่งตั้งค่านัยสำคัญทางสถิติไว้ที่ ระดับ .05 และ .01 ตามความเหมาะสมในการหาค่าความแตกต่าง ดังปรากฏในตาราง 32-45

ตาราง 32 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา รัฐ 270 ความรู้เบื้องต้นทางกฎหมาย จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                     | เป็นบรรณารักษ์<br>(3.75) | เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT<br>(4.05) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(3.83) | ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้าน IT<br>(3.68) | เป็นอาจารย์<br>(4.00) | ศึกษาต่อ<br>(3.40) | อื่น ๆ<br>(2.00) |
|--------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------|--------------------------------------------|-----------------------|--------------------|------------------|
| เป็นบรรณารักษ์<br>(3.75)                   | -                        | 0.30                                    | -8.33                       | 6.81                                       | -0.25                 | 0.35               | 1.75             |
| เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT<br>(4.05)    | 0.33                     | -                                       | 0.21                        | 0.37                                       | 5.26                  | 0.65               | 2.05*            |
| ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(3.83)                | -8.33                    | -0.21                                   | -                           | 0.15                                       | -0.16                 | 0.43               | 1.83             |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้าน IT<br>(3.68) | -6.81                    | -0.37                                   | -0.15                       | -                                          | -0.31                 | 0.28               | 1.68             |
| เป็นอาจารย์ (4.00)                         | 0.25                     | -5.26                                   | 0.16                        | 0.31                                       | -                     | 0.60               | 2.00             |
| ศึกษาต่อ (3.40)                            | -0.35                    | -0.65                                   | 0.43                        | -0.28                                      | -0.60                 | -                  | 1.40             |
| อื่น ๆ (2.00)                              | -1.75                    | -2.05*                                  | -1.83                       | 1.68                                       | -2.00                 | -1.40              | -                |

จากตาราง 32 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์และทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เห็นว่าวิชา รัฐ 270 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 33 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                        | เป็นบรรณารักษ์<br>(5.00) | เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(4.36) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(3.94) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>และทำงานด้านIT<br>(4.43) | เป็นอาจารย์<br>(4.50) | ศึกษาต่อ<br>(4.10) | อื่น ๆ<br>(3.00) |
|-----------------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------|--------------------|------------------|
| เป็นบรรณารักษ์<br>(5.00)                      | -                        | 0.63                                        | 1.05*                       | 0.56                                          | 0.50                  | 0.90*              | 2.00*            |
| เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(4.43)   | -0.63                    | -                                           | 0.42                        | -6.34                                         | -0.13                 | 0.26               | 1.36             |
| ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(4.00)                   | -1.05*                   | -0.42                                       | -                           | -0.48                                         | -0.55                 | -0.15              | 0.94             |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและ<br>ทำงานด้านIT<br>(4.35) | -0.56                    | 6.34                                        | 0.48                        | -                                             | -6.81                 | 0.33               | 1.43*            |
| เป็นอาจารย์ (4.50)                            | -0.50                    | 0.13                                        | 0.55                        | 6.81                                          | -                     | 0.40               | 1.50             |
| ศึกษาต่อ (4.19)                               | -0.90*                   | -0.26                                       | 0.15                        | -0.33                                         | -0.40                 | -                  | 1.10             |
| อื่น ๆ (3.00)                                 | -2.00*                   | -1.36                                       | -0.94                       | -1.43                                         | -1.50                 | -1.10              | -                |

จากตาราง 33 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ เห็นว่าวิชา บส211 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตที่ต้องการทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุด ต้องการศึกษาต่อและต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ และต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นต่างเห็นว่วิชา บส211 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 34 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                        | เป็นบรรณารักษ์<br>(4.87) | เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(4.15) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(3.88) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>และทำงานด้านIT<br>(4.31) | เป็นอาจารย์<br>(4.50) | ศึกษาต่อ<br>(3.70) | อื่น ๆ<br>(3.50) |
|-----------------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------|--------------------|------------------|
| เป็นบรรณารักษ์<br>(4.87)                      | -                        | 0.71                                        | 0.98*                       | 0.55                                          | 0.37                  | 1.17*              | 1.37             |
| เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(4.15)   | -0.71                    | -                                           | 0.26                        | -0.16                                         | -0.34                 | 0.45               | 0.65             |
| ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(3.88)                   | -0.98*                   | -0.26                                       | -                           | -0.42                                         | -0.61                 | 0.18               | 0.38             |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและ<br>ทำงานด้านIT<br>(4.31) | -0.55                    | 0.16                                        | 0.42                        | -                                             | -0.18                 | 0.61               | 0.81             |
| เป็นอาจารย์ (4.50)                            | -0.37                    | 0.34                                        | 0.61                        | 0.18                                          | -                     | 0.80               | 1.00             |
| ศึกษาต่อ (3.70)                               | -1.17*                   | -0.45                                       | -0.18                       | -0.61                                         | -0.80                 | -                  | 0.20             |
| อื่น ๆ (3.50)                                 | -1.37                    | -0.65                                       | -0.38                       | -0.81                                         | -1.00                 | -0.20              | -                |

จากตาราง 34 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ เห็นว่าวิชา บส311 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดและต้องการศึกษาต่อ อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 35 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส312 การจัดหมวดหมู่ระบบทัศนียภาพ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                        | เป็นบรรณารักษ์<br>(4.87) | เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(4.57) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(3.83) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>และทำงานด้านIT<br>(4.31) | เป็นอาจารย์<br>(5.00) | ศึกษาต่อ<br>(4.10) | อื่น ๆ<br>(4.50) |
|-----------------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------|--------------------|------------------|
| เป็นบรรณารักษ์<br>(4.87)                      | -                        | 0.29                                        | 1.04*                       | 0.55                                          | -0.12                 | 0.77               | 0.37             |
| เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(4.57)   | -0.29                    | -                                           | 0.74                        | 0.26                                          | -0.42                 | 0.47               | 7.89             |
| ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(3.83)                   | -1.04*                   | -0.74                                       | -                           | -0.48                                         | -1.16                 | -0.26              | -0.66            |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและ<br>ทำงานด้านIT<br>(4.31) | -0.55                    | -0.26                                       | 0.48                        | -                                             | -0.68                 | 0.21               | -0.18            |
| เป็นอาจารย์ (5.00)                            | 0.12                     | 0.42                                        | 1.16                        | 0.68                                          | -                     | 0.90               | 0.50             |
| ศึกษาต่อ (4.10)                               | -0.77                    | -0.47                                       | 0.26                        | -0.21                                         | -0.90                 | -                  | 0.40             |
| อื่น ๆ (4.50)                                 | -0.37                    | -7.89                                       | 0.66                        | 0.18                                          | -0.50                 | 0.40               | -                |

จากตาราง 35 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ เห็นว่าวิชา บส312 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุด อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 36 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส313 การจัดหมวดหมู่ระบบทฤษฎีสถานภาพอเมริกัน จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                | เป็นบรรณารักษ์ (4.62) | เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (3.94) | ทำงานหน่วยงานอื่น (3.72) | ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้านIT (4.04) | เป็นอาจารย์ (5.00) | ศึกษาต่อ (3.50) | อื่น ๆ (3.50) |
|---------------------------------------|-----------------------|--------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------|--------------------|-----------------|---------------|
| เป็นบรรณารักษ์ (4.62)                 | -                     | 0.67                                 | 0.90                     | 0.57                                   | -0.37              | 1.12*           | 1.12          |
| เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (3.94)  | -0.67                 | -                                    | 0.22                     | -9.80                                  | -1.05              | 0.44            | 0.44          |
| ทำงานหน่วยงานอื่น (3.72)              | -0.90                 | -0.22                                | -                        | -0.32                                  | -1.27              | -0.22           | 0.22          |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้านIT(4.04) | -0.57                 | 9.80                                 | 0.32                     | -                                      | -0.95              | 0.54            | 0.54          |
| เป็นอาจารย์ (5.00)                    | 0.37                  | 1.05                                 | 1.27                     | 0.95                                   | -                  | 1.50            | 1.50          |
| ศึกษาต่อ (3.50)                       | -1.12*                | -0.44                                | -0.22                    | -0.54                                  | -1.50              | -               | 0.00          |
| อื่น ๆ (3.50)                         | -1.12                 | -0.44                                | -0.22                    | -0.54                                  | -1.50              | 0.00            | -             |

จากตาราง 36 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ เห็นว่าวิชา บส313 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อ อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 37 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส314 การจัดการสื่อสารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                 | เป็นบรรณารักษ์ (4.37) | เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (4.36) | ทำงานหน่วยงานอื่น (4.00) | ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้านIT (4.50) | เป็นอาจารย์ (4.50) | ศึกษาต่อ (4.40)    | อื่น ๆ (2.50)      |
|----------------------------------------|-----------------------|--------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------|--------------------|--------------------|--------------------|
| เป็นบรรณารักษ์ (4.37)                  | -                     | 6.57                                 | 0.37                     | -0.12                                  | 0.12               | -2.50              | 1.87 <sup>*</sup>  |
| เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (4.36)   | -6.57                 | -                                    | 0.36                     | -0.13                                  | -0.13              | -3.15              | 1.86 <sup>*</sup>  |
| ทำงานหน่วยงานอื่น (4.00)               | 0.37                  | 0.36                                 | -                        | -0.50                                  | -0.50              | -0.40              | 1.50 <sup>*</sup>  |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้านIT (4.50) | 0.12                  | 0.13                                 | 0.50                     | -                                      | 0.00               | 1.00               | 2.00 <sup>*</sup>  |
| เป็นอาจารย์ (4.50)                     | 0.12                  | 0.13                                 | 0.50                     | 0.00                                   | -                  | 1.00               | 2.00               |
| ศึกษาต่อ (4.40)                        | 2.50                  | 3.15                                 | 0.40                     | -1.00                                  | -1.00              | -                  | -1.90 <sup>*</sup> |
| อื่น ๆ (2.50)                          | -1.87 <sup>*</sup>    | -1.86 <sup>*</sup>                   | -1.50 <sup>*</sup>       | 2.00 <sup>*</sup>                      | -2.00              | -1.90 <sup>*</sup> | -                  |

จากตาราง 37 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพทุกกลุ่ม ยกเว้นกลุ่มต้องการเป็นอาจารย์ เห็นว่าวิชา บส314 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ อย่างมีความอย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 38 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                    | เป็นบรรณารักษ์<br>(4.87) | เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT<br>(4.57) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(4.61) | ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้านIT<br>(4.70) | เป็นอาจารย์<br>(5.00) | ศึกษาต่อ<br>(4.25) | อื่น ๆ<br>(3.50)  |
|-------------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------|-----------------------------|-------------------------------------------|-----------------------|--------------------|-------------------|
| เป็นบรรณารักษ์<br>(4.87)                  | -                        | 0.29                                    | 0.26                        | 0.17                                      | -0.12                 | 0.62               | 1.37 <sup>*</sup> |
| เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT<br>(4.57)   | -0.29                    | -                                       | -3.21                       | -0.12                                     | -0.42                 | 0.32               | 1.07              |
| ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(4.61)               | -0.26 <sup>*</sup>       | 3.21                                    | -                           | -9.34                                     | -0.38                 | 0.36               | 1.11              |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้านIT<br>(4.70) | -0.17                    | 0.12                                    | 9.34                        | -                                         | -0.29                 | 0.45 <sup>*</sup>  | 1.20 <sup>*</sup> |
| เป็นอาจารย์ (5.00)                        | 0.12                     | 0.42                                    | 0.38                        | 0.29                                      | -                     | 0.75               | 1.50              |
| ศึกษาต่อ (4.25)                           | -0.62                    | -0.32                                   | -0.36                       | -0.45 <sup>*</sup>                        | -0.75                 | -                  | 0.75              |
| อื่น ๆ (3.50)                             | -1.37 <sup>*</sup>       | -1.07                                   | -1.11                       | -1.20 <sup>*</sup>                        | -1.50                 | -0.75              | -                 |

จากตาราง 38 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ เห็นว่าวิชา บส353 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกจากนี้ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดเห็นว่าวิชานี้มีความเหมาะสมมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อและต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.01$  ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 39 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                        | เป็นบรรณารักษ์<br>(4.12) | เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(3.94) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(4.00) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>และทำงานด้านIT<br>(4.38) | เป็นอาจารย์<br>(4.00) | ศึกษาต่อ<br>(4.20) | อื่น ๆ<br>(2.50) |
|-----------------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------|--------------------|------------------|
| เป็นบรรณารักษ์<br>(4.12)                      | -                        | 0.17                                        | 0.12                        | -0.26                                         | 0.12                  | -7.50              | 1.62             |
| เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(3.94)   | -1.17                    | -                                           | -5.26                       | -0.43                                         | -5.26                 | -0.25              | 1.44             |
| ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(4.00)                   | -0.12                    | 5.26                                        | -                           | -0.38                                         | 0.00                  | -0.20              | 1.50             |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและ<br>ทำงานด้านIT<br>(4.38) | 0.26                     | 0.43                                        | 0.38                        | -                                             | 0.38                  | 0.18               | 1.88*            |
| เป็นอาจารย์ (4.00)                            | -0.12                    | 5.26                                        | 0.00                        | -0.38                                         | -                     | -0.20              | 1.50             |
| ศึกษาต่อ (4.20)                               | 7.50                     | 0.25                                        | 0.20                        | -0.18                                         | 0.20                  | -                  | 1.70             |
| อื่น ๆ (2.50)                                 | -1.62                    | -1.44                                       | -1.50                       | -1.88*                                        | -1.50                 | -1.70              | -                |

จากตาราง 39 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ เห็นว่าวิชา บส355 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 40 เปรียบเทียบความต้องการของเกี่ยวกับรายวิชา บส411 การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                 | เป็นบรรณารักษ์ (5.00) | เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (4.21) | ทำงานหน่วยงานอื่น (4.16) | ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้านIT (4.15) | เป็นอาจารย์ (5.00) | ศึกษาต่อ (4.20) | อื่น ๆ (3.50)     |
|----------------------------------------|-----------------------|--------------------------------------|--------------------------|----------------------------------------|--------------------|-----------------|-------------------|
| เป็นบรรณารักษ์ (5.00)                  | -                     | 0.42                                 | 0.81                     | 0.46                                   | -0.12              | 0.37            | 1.87 <sup>*</sup> |
| เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (4.21)   | -0.42                 | -                                    | 0.39                     | 3.82                                   | -0.55              | -5.26           | 1.44              |
| ทำงานหน่วยงานอื่น (4.16)               | -0.81                 | -0.39                                | -                        | -0.35                                  | -0.94              | -0.44           | 1.05              |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้านIT (4.15) | -0.46                 | -3.82                                | 0.35                     | -                                      | -0.59              | -9.09           | 1.40              |
| เป็นอาจารย์ (5.00)                     | 0.12                  | 0.55                                 | 0.94                     | 0.59                                   | -                  | 0.50            | 2.00              |
| ศึกษาต่อ (4.20)                        | -0.37                 | 5.26                                 | 0.44                     | 9.09                                   | -0.50              | -               | 1.50              |
| อื่น ๆ (3.50)                          | -1.87 <sup>*</sup>    | -1.44                                | -1.05                    | -1.40                                  | -2.00              | -1.50           | -                 |

จากตาราง 40 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ เห็นว่าวิชา บส411 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 41 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                  | เป็นบรรณารักษ์ (4.12) | เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (4.00) | ทำงานหน่วยงานอื่น (3.44) | ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้าน IT (3.77) | เป็นอาจารย์ (4.50) | ศึกษาต่อ (3.50) | อื่น ๆ (2.00) |
|-----------------------------------------|-----------------------|--------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------|--------------------|-----------------|---------------|
| เป็นบรรณารักษ์ (4.12)                   | -                     | 0.12                                 | 0.68                     | 0.35                                    | -0.37              | 0.62            | 2.12*         |
| เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (4.00)    | -0.12                 | -                                    | 0.55                     | 0.22                                    | 0.50               | 0.50            | 2.00*         |
| ทำงานหน่วยงานอื่น (3.44)                | -0.68                 | -0.55                                | -                        | 0.32                                    | -1.05              | -5.55           | 1.44          |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้าน IT (3.77) | -0.35                 | -0.22                                | 0.32                     | -                                       | 0.72               | 0.27            | 1.17*         |
| เป็นอาจารย์ (4.50)                      | 0.37                  | 0.50                                 | 1.05                     | 0.72                                    | -                  | 1.00            | 2.50*         |
| ศึกษาต่อ (3.50)                         | -0.62                 | -0.50                                | 5.55                     | -0.27                                   | -1.00              | -               | 1.50          |
| อื่น ๆ (2.00)                           | -2.12*                | -2.00                                | -1.44                    | -1.77*                                  | -2.50*             | -1.50           | -             |

จากตาราง 41 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ เห็นว่าวิชา บส414 มีความเหมาะสมหรือต้องการน้อยกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์และทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ต้องการทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ และต้องการเป็นอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 42 เปรียบเทียบความต้องการของเกี่ยวกับรายวิชา บส421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                  | เป็นบรรณารักษ์ (4.87) | เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (4.31) | ทำงานหน่วยงานอื่น (4.16) | ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้าน IT (4.34) | เป็นอาจารย์ (5.00) | ศึกษาต่อ (4.00) | อื่น ๆ (2.50) |
|-----------------------------------------|-----------------------|--------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------|--------------------|-----------------|---------------|
| เป็นบรรณารักษ์ (4.87)                   | -                     | 0.55                                 | 0.70                     | 0.53                                    | -0.12              | 0.87*           | 2.37*         |
| เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (4.31)    | -0.55                 | -                                    | 0.14                     | -2.51                                   | -0.68              | 0.31            | 1.81*         |
| ทำงานหน่วยงานอื่น (4.16)                | -0.70                 | -0.14                                | -                        | -0.17                                   | -0.83              | 1.66            | 1.66*         |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้าน IT (4.34) | -0.53                 | 2.51                                 | 0.17                     | -                                       | -0.65              | 0.34            | 1.84*         |
| เป็นอาจารย์ (5.00)                      | 0.12                  | 0.68                                 | 0.83                     | 0.65                                    | -                  | 1.00            | 2.50*         |
| ศึกษาต่อ (4.00)                         | -0.87*                | -0.31                                | -0.16                    | -0.34                                   | -1.00              | -               | -1.50         |
| อื่น ๆ (2.50)                           | -2.37*                | -1.81*                               | -1.66*                   | -1.84*                                  | -2.50*             | -1.50           | -             |

ตาราง 42 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ เห็นว่าวิชา บส421 มีความเหมาะสมหรือต้องการน้อยกว่านิสิตที่ต้องการประกอบอาชีพเป็นบรรณารักษ์ เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ทำงานในหน่วยงานอื่น ทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่น และเป็นอาจารย์ และนิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพเป็นบรรณารักษ์เห็นวว่าวิชา บส421 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตที่ต้องการศึกษาต่อ อย่างมีความอย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 43 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                  | เป็นบรรณารักษ์ (5.00) | เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (4.21) | ทำงานหน่วยงานอื่น (4.16) | ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้าน IT (4.15) | เป็นอาจารย์ (5.00) | ศึกษาต่อ (4.20) | อื่น ๆ (3.50) |
|-----------------------------------------|-----------------------|--------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------|--------------------|-----------------|---------------|
| เป็นบรรณารักษ์ (5.00)                   | -                     | 0.78                                 | 0.83                     | 0.84*                                   | 0.00               | 0.80            | 1.50          |
| เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (4.21)    | -0.78                 | -                                    | 4.38                     | 5.14                                    | -0.78              | 1.05            | 0.71          |
| ทำงานหน่วยงานอื่น (4.16)                | -0.83                 | -4.38                                | -                        | 7.57                                    | -0.83              | -3.33           | 0.66          |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้าน IT (4.15) | -0.84*                | -5.14                                | -7.57                    | -                                       | -0.84              | -4.09           | 0.65          |
| เป็นอาจารย์ (5.00)                      | 0.00                  | 0.78                                 | 0.83                     | 0.84                                    | -                  | 0.80            | 1.50          |
| ศึกษาต่อ (4.20)                         | -0.80                 | -1.05                                | 3.33                     | 4.09                                    | -0.80              | -               | 0.70          |
| อื่น ๆ (3.50)                           | -1.50                 | -0.71                                | -0.66                    | -0.65                                   | -1.50              | 0.70            | -             |

จากตาราง 43 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ เห็นว่าวิชา บส431 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ ในหน่วยงานอื่น อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกันสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 44 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส433 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                  | เป็นบรรณารักษ์ (4.50) | เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (3.78) | ทำงานหน่วยงานอื่น (3.55) | ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้าน IT (3.63) | เป็นอาจารย์ (5.00) | ศึกษาต่อ (3.65) | อื่น ๆ (3.50) |
|-----------------------------------------|-----------------------|--------------------------------------|--------------------------|-----------------------------------------|--------------------|-----------------|---------------|
| เป็นบรรณารักษ์ (4.50)                   | -                     | 0.71                                 | 0.94*                    | 0.86*                                   | -0.50              | 0.85            | 1.00          |
| เป็นบรรณารักษ์และทำงานด้าน IT (3.78)    | -0.71                 | -                                    | 0.23                     | 0.15                                    | -1.21              | 0.13            | 0.28          |
| ทำงานหน่วยงานอื่น (3.55)                | -0.94*                | -0.23                                | -                        | -8.08                                   | -1.44              | -9.44           | 5.55          |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและทำงานด้าน IT (3.63) | -0.86*                | -0.15                                | 8.08                     | -                                       | 1.36               | -1.36           | 0.13          |
| เป็นอาจารย์ (5.00)                      | 0.50                  | 1.21                                 | 1.44                     | 1.36                                    | -                  | 1.35            | 1.50          |
| ศึกษาต่อ (3.65)                         | -0.85                 | -0.13                                | 9.44                     | 1.36                                    | -1.35              | -               | 0.15          |
| อื่น ๆ (3.50)                           | -1.00                 | -0.28                                | -5.55                    | -0.13                                   | -1.50              | -0.15           | -             |

จากตารางที่ 44 แสดงว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพเป็นบรรณารักษ์เห็นว่าวิชา บส433 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบทำงานในหน่วยงานอื่น และทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่น อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3

ตาราง 45 เปรียบเทียบความต้องการเกี่ยวกับรายวิชา บส434 ห้องสมุดเฉพาะ จำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

| ความต้องการประกอบอาชีพ                        | เป็นบรรณารักษ์<br>(4.75) | เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(3.89) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(3.33) | ทำงานหน่วยงานอื่น<br>และทำงานด้านIT<br>(3.70) | เป็นอาจารย์<br>(4.50) | ศึกษาต่อ<br>(3.55) | อื่น ๆ<br>(4.00) |
|-----------------------------------------------|--------------------------|---------------------------------------------|-----------------------------|-----------------------------------------------|-----------------------|--------------------|------------------|
| เป็นบรรณารักษ์<br>(4.75)                      | -                        | 0.85                                        | 1.41*                       | 1.04*                                         | 0.25 <sup>+</sup>     | 1.20               | 0.75             |
| เป็นบรรณารักษ์<br>และทำงานด้าน IT<br>(3.89)   | -0.85                    | -                                           | 0.56                        | 0.19                                          | -0.60                 | 0.34               | -0.10            |
| ทำงานหน่วยงานอื่น<br>(3.33)                   | -1.41*                   | -0.56                                       | -                           | -0.37                                         | -1.16                 | -0.21              | -0.66            |
| ทำงานหน่วยงานอื่นและ<br>ทำงานด้านIT<br>(3.70) | 1.04*                    | -0.19                                       | 0.37                        | -                                             | 0.79                  | 0.15               | -0.29            |
| เป็นอาจารย์ (4.50)                            | -0.25 <sup>+</sup>       | 0.60                                        | 1.16                        | 0.79                                          | -                     | 0.95               | 0.50             |
| ศึกษาต่อ (3.55)                               | -1.20                    | -0.34                                       | 0.21                        | -0.15                                         | -0.95                 | -                  | -0.45            |
| อื่น ๆ (4.00)                                 | -0.75                    | 0.10                                        | 0.66                        | 0.29                                          | -0.50                 | 0.45               | -                |

จากตาราง 45 แสดงว่านิสิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ เห็นว่าวิชา บส434 มีความเหมาะสมหรือต้องการมากกว่านิสิตที่ต้องการทำงานในหน่วยงานอื่น และทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่น และเป็นอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญที่  $\alpha = 0.05$  ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3

## บทที่ 5

### สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเพื่อศึกษาสภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 ซึ่งสรุปผลตามลำดับได้ดังนี้

#### ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพและความต้องการหลักสูตรสาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและความต้องการของนิสิตและบัณฑิตจำแนกพื้นที่หลังการศึกษา
3. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและความต้องการของนิสิตและบัณฑิตจำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต
4. เพื่อเปรียบเทียบสภาพและความต้องการของนิสิตและบัณฑิตจำแนกตามความต้องการประกอบอาชีพ

#### สมมุติฐานการวิจัย

1. สภาพและความต้องการของนิสิตและบัณฑิตต่อหลักสูตรมีความแตกต่างกันในระดับชั้นปีและบัณฑิต
2. สภาพและความต้องการของนิสิตและบัณฑิตต่อหลักสูตรมีความแตกต่างกันตามพื้นที่หลังการศึกษา
3. สภาพและความต้องการของนิสิตและบัณฑิตต่อหลักสูตรมีความแตกต่างกันตามความต้องการประกอบอาชีพ

#### วิธีดำเนินการวิจัย

##### 1. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ศึกษา ได้แก่ นิสิต ชั้นปี 1 – 4 และบัณฑิตระดับปริญญาตรี หลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ปีการศึกษา 2547 ทั้งหมดจำนวน 130 คน

ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่

##### 1.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

1.1 ระดับชั้นปีของนิสิตและบัณฑิต ได้แก่ ชั้นปีที่ 1 – 4 และบัณฑิต

1.2 พื้นหลังการศึกษาของนิสิต ได้แก่ วิทยุ-คณิต ศิลปะ-คำนวณ  
ศิลปะ-ภาษา และ ศิลป-สังคม

1.3 ความต้องการประกอบอาชีพของนิสิต ได้แก่

- เป็นบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ
- เป็นบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ  
และต้องการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีห้องสมุด
- ทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ
- ทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ  
และต้องการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
- เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์
- ศึกษาต่อ
- อื่น ๆ

1.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

1.2.1 สภาพและความต้องการของนิสิตและบัณฑิต

1.2.2 รูปแบบของหลักสูตร ได้แก่ วัตถุประสงค์ โครงสร้าง และเนื้อหาราย  
วิชาของหลักสูตร

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน คือ ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 ความคิดเห็นที่มีต่อหลักสูตรปัจจุบันแต่ละรายวิชา และตอนที่ 3 ความต้องการ ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามแก่นิสิตและบัณฑิตด้วยตนเอง รวมทั้งสิ้น 130 ฉบับ และได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา จำนวน 113 ฉบับ หรือคิดเป็นร้อยละ 85.45 และไม่ได้รับคืนจำนวน 16 ฉบับหรือคิดเป็นร้อยละ 14.55

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้รับคืนกลับมาแล้วผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน จากนั้นได้ทำการเปรียบเทียบข้อมูลที่ได้ตามสมมุติฐานโดยใช้สถิติ F-test แบบ One-way ANOVA หากพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติจะตรวจสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ตามวิธีของเซฟเฟ่ ดูกี และแอลเอสดี

## สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยสามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลได้ ดังนี้

### 1. สถานภาพของนิสิตและบัณฑิต

นิสิตและบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามกลับมา จำนวน 113 คนเป็นนิสิตชั้นปี 2 จำนวนมากที่สุดคือ จำนวน 30 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 26.55 นิสิตและบัณฑิตส่วนใหญ่มีพื้นหลังการศึกษา จบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายสายสามัญสายศิลป์-คำนวณมากที่สุด คือ จำนวน 61 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 54.00 ความต้องการในการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษามากที่สุดคือ ประกอบอาชีพที่ทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ จำนวน 44 คนหรือคิดเป็นร้อยละ 38.90 รองลงมาคือศึกษาต่อ (ร้อยละ 17.70) เป็นบรรณารักษ์และต้องการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ (ร้อยละ 16.80) ต้องการทำงานเป็นบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ (ร้อยละ 15.90) และต้องการทำงานเป็นบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ (ร้อยละ 7.10) ตามลำดับ ส่วนอาชีพที่เป็นที่ต้องการน้อยที่สุดคือเป็นอาจารย์ และประกอบอาชีพอื่น ๆ ได้แก่ ทำธุรกิจส่วนตัวและร้านซ่อมหนังสือ (ร้อยละ 1.80)

2. สภาพและความต้องการหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ระดับปริญญาตรี ปีการศึกษา 2547 ของนิสิตและบัณฑิต

2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร นิสิตและบัณฑิตเห็นว่ามีเหมาะสมหรือมีความต้องการในระดับมาก

2.2 โครงสร้างของหลักสูตรทั้งด้านสัดส่วนในแต่ละหมวดวิชาและจำนวนหน่วยกิตที่ต้องศึกษาทั้งหมด นิสิตเห็นว่ามีเหมาะสมในระดับมาก

2.3 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร รายวิชาส่วนใหญ่ นิสิตและบัณฑิตเห็นว่ามีเหมาะสมหรือต้องการเรียนในระดับมาก ส่วนรายวิชาที่ต้องการในระดับมากที่สุด ได้แก่ บส353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ บส451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น และ บส491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน รายวิชาที่นิสิตเห็นว่ามีเหมาะสมหรือต้องการเรียนในระดับปานกลาง ได้แก่ วิชา ปญ202 ตรรกวิทยา บส422 นิทานและการเล่านิทาน บส432 ห้องสมุดโรงเรียน และ บส 441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก

3. เปรียบเทียบสภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ของนิสิต จำแนกตามชั้นปีและบัณฑิต พื้นหลังการศึกษา และความต้องการประกอบอาชีพ ดังนี้

#### 3.1 ระดับชั้นปีของนิสิตและบัณฑิต

3.1.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่านิสิตทุกชั้นปีและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่ามี  
ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรไม่  
แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1

3.1.2 โครงสร้างของหลักสูตร พบว่านิสิตทุกชั้นปีและบัณฑิตมีความคิดเห็นว่ามี  
ความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรไม่แตก  
ต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1

3.1.3 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร พบว่านิสิตทุกชั้นปีและบัณฑิตมีความคิดเห็น  
ว่ามีความเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตร  
แตกต่างกันในบางวิชา ได้แก่ วิชา ปญ202 ตรรกวิทยา อก221 หลักการ  
อ่าน (ภาษาอังกฤษ) บส351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น บส355 ภาษาคำสั่งงาน  
คอมพิวเตอร์ บส401 การอ่านในชีวิตประจำวัน และบส412 ธุรกิจการ  
พิมพ์ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 1 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่  
พบว่า

วิชา ปญ202 ตรรกวิทยา บัณฑิตเห็นว่ามีเหมาะสมมากกว่านิสิต  
ชั้นปีที่ 2

วิชา อก221 หลักการอ่าน นิสิตชั้นปีที่ 2 และนิสิตชั้นปีที่ 4 เห็นว่ามี  
ความเหมาะสมมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 1

วิชา บส351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น นิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นว่ามีเหมาะสม  
มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3

วิชา บส355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์ นิสิตชั้นปีที่ 1 นิสิตชั้นปีที่ 2  
นิสิตชั้นปีที่ 4 และบัณฑิตเห็นว่ามีเหมาะสมมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3

วิชา บส401 การอ่านในชีวิตประจำวัน นิสิตชั้นปีที่ 4 เห็นว่ามี  
เหมาะสมมากกว่านิสิตชั้นปีที่ 2 และนิสิตชั้นปีที่ 3

วิชา บส412 ธุรกิจการพิมพ์ นิสิตชั้นปีที่ 2 เห็นว่ามีเหมาะสม  
มากกว่านิสิตชั้นปีที่ 3

### 3.2 พื้นหลังการศึกษาของนิสิตและบัณฑิต

3.2.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่านิสิตและบัณฑิตที่มีพื้นหลังการศึกษาต่าง  
กัน มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์  
ของหลักสูตรไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2

- 3.2.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่านิสิตและบัณฑิตที่มีพื้นหลังการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2
- 3.2.3 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร พบว่านิสิตและบัณฑิตที่มีพื้นหลังการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรไม่แตกต่างกันซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 2
- 3.3 ความต้องการประกอบอาชีพ
- 3.3.1 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่านิสิตและบัณฑิตที่มีความต้องการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตรแตกต่างกันในข้อ 5 (ว่าด้วยการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศได้) ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3 เมื่อทดสอบความแตกต่างเป็นรายคู่ พบว่านิสิตและบัณฑิตที่มีความต้องการทำงานเป็นบรรณารักษ์และทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ และนิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ เห็นว่าวัตถุประสงค์ของหลักสูตรข้อ 5 มีความเหมาะสมมากกว่านิสิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ
- 3.3.2 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร พบว่านิสิตและบัณฑิตที่มีความต้องการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตรไม่แตกต่างกันในซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3
- 3.3.3 เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร พบว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการเกี่ยวกับเนื้อหาวิชาของหลักสูตรแตกต่างกันในหลายวิชา ได้แก่ ในวิชา รัฐ 270 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย บส211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บส312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ บส313 การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน บส314 การจัดการสื่อโสตทัศน บส353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ บส355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์ บส411 การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์ บส414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ บส421

บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ บส431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ บส433 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และ บส434 ห้องสมุดเฉพาะ ซึ่งสอดคล้องกับสมมุติฐานข้อ 3 เมื่อทดสอบความแตกต่างรายคู่ พบว่า

รัฐ270 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์และทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ

บส211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพเป็นบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อ และนิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกจากนี้ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ

บส311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพเป็นบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ และนิสิตและบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อ

บส312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพเป็นบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ

บส313 การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพเป็นบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อ

บส314 การจัดการสื่อโสตทัศน นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพทุกกลุ่ม ยกเว้นต้องการประกอบอาชีพอาจารย์ มีความคิดเห็นว่ามี

ความเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ

บส353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ นอกจากนี้ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการศึกษาต่อและต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ

บส355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศมีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ

บส411 การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ

บส414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์และทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ และนิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอาจารย์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ

บส421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์และทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ และนิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบ

อาชีพอาจารย์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่า  
นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ

บส431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่  
ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือ  
ความต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสาร-  
สนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ

บส433 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการ  
ประกอบอาชีพบรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความ  
ต้องการมากกว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่  
ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ และนิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานด้าน  
เทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ

บส434 ห้องสมุดเฉพาะ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพ  
บรรณารักษ์ มีความคิดเห็นว่ามีเหมาะสมหรือความต้องการมากกว่า  
นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดและ  
ศูนย์สารสนเทศ นิสิตและบัณฑิตที่ต้องการทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ  
ในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ และนิสิตและบัณฑิตที่  
ต้องการประกอบอาชีพเป็นอาจารย์

## อภิปรายผลการวิจัย

ผลวิจัยครั้งนี้มีประเด็นสำคัญที่ควรนำมาอภิปราย คือ

1. สถานภาพของนิสิตและบัณฑิต หลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ  
ศาสตร์) ปีการศึกษา 2547 ด้านความต้องการประกอบอาชีพหลังจบการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่ไม่  
ต้องการทำงานเป็นบรรณารักษ์ในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศและต้องการทำงานที่เกี่ยวข้องกับ  
เทคโนโลยีสารสนเทศ และรองลงมาคือประกอบอาชีพเป็นบรรณารักษ์และต้องการทำงานในส่วนที่  
เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ส่วนใหญ่ที่  
เห็นตรงกันว่าเทคโนโลยีสารสนเทศมีบทบาทอย่างมากต่อวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศ  
ศาสตร์ ซึ่งในปัจจุบันเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร ทุกธุรกิจหรือหน่วยงานเห็นคุณค่าของสารสนเทศศาสตร์  
ด้านบรรณารักษ์และสารสนเทศจึงสามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกหน่วยงาน สถาบันการศึกษาหลายแห่ง  
รวมทั้งภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มีการปรับ

ปรุ้งหลักสูตรให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงนี้ โดยทั้งนี้ผู้ที่จบหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ไม่จำเป็นต้องทำงานแต่เฉพาะในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ แต่สามารถทำงานในหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกั้บสารสนเทศและเทคโนโลยีสารสนเทศได้ ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมที่ผู้ศึกษาหลักสูตรนี้ต้องทำงานเฉพาะในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศเท่านั้น

2. ด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร นิสิตและบัณฑิตเห็นว่ารายวิชาส่วนใหญ่มีความเหมาะสมหรือมีความต้องการในระดับมาก รายวิชาที่ต้องการในระดับมากที่สุด ได้แก่ บส353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ บส451 เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น และ บส491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน จะเห็นว่าวิชาที่นิสิตและบัณฑิตต้องการเรียนมากที่สุดเป็นวิชาที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศหรือคอมพิวเตอร์ (ภาควิชาใช้รหัสวิชาตัวเลขลำดับที่ 2 เป็นเลข 5) สอดคล้องกับความต้องการประกอบอาชีพของนิสิตที่ต้องการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกั้บเทคโนโลยีสารสนเทศ และงานวิจัยของ อุมารดี โกศล (2534) ที่พบว่าเนื้อหาของหลักสูตรควรประกอบด้วยรายวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ผสมผสานกัน รายวิชาบังคับที่เป็นไปได้มากที่สุด คือ วิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งด้านทฤษฎีและการประยุกต์ และการบริการของศูนย์สารสนเทศ นอกจากนี้วิชาชีพรบรรณารักษเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ผู้เรียนจำเป็นต้องเรียนรู้หรือมีทักษะในวิชาชีพนี้อ่อนออกไปประกอบอาชีพ การฝึกงานในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศจึงเป็นเรื่องที่จำเป็นสำหรับวิชาชีพนี้อ ส่วนรายวิชาที่นิสิตเห็นว่ามีเหมาะสมหรือต้องการเรียนในระดับปานกลาง ได้แก่ วิชา ปญ202 ตรรกวิทยา บส422 นิทานและการเล่านิทาน บส432 ห้องสมุดโรงเรียน และบส441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก ซึ่งรายวิชาต่าง ๆ ดังกล่าวบางวิชามีส่วนเกี่ยวข้องกั้บงานบรรณารักษและนักสารสนเทศค่อนข้างน้อย

3. จากการเปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการด้านหลักสูตรกับนิสิตแต่ละชั้นปีและบัณฑิต พบว่าไม่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในด้านวัตถุประสงค์และโครงสร้างของหลักสูตร แต่มีความคิดเห็นที่แตกต่างกันด้านเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ทั้งนี้อาจเกิดจากประสบการณ์ที่ได้ผ่านการศึกษารายวิชานั้นมาก่อนของนิสิตบางชั้นปีและบัณฑิต

4. จากการเปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการด้านหลักสูตรกับนิสิตและบัณฑิตที่มีพื้นหลังการศึกษาต่างกัน พบว่านิสิตไม่มีความคิดเห็นแตกต่างกันในทุก ๆ องค์ประกอบของหลักสูตร แสดงให้เห็นว่าพื้นหลังการศึกษาของผู้เรียนไม่มีผลกับการศึกษาหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ เนื่องจากการศึกษาหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์มีความเป็นสหวิทยาการค่อนข้างมาก และสามารถบูรณาการกั้บศาสตร์อื่น ๆ ได้ (ชุดิมา สัจจามันท์. 2539: 111)

5. จากการเปรียบเทียบความเหมาะสมหรือความต้องการด้านหลักสูตรกับความต้องการประกอบอาชีพของนิสิตและบัณฑิต พบว่านิสิตและบัณฑิตมีความคิดเห็นแตกต่างกันใน 2 องค์

ประกอบของหลักสูตร คือ วัตถุประสงค์ และเนื้อหารายวิชาของหลักสูตร ส่วนโครงสร้างของหลักสูตร มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ด้านวัตถุประสงค์มีเพียงกลุ่มเดียวคือกลุ่มที่ต้องการประกอบอาชีพอื่น ๆ มีความคิดเห็นว่า วัตถุประสงค์ข้อ 5 (ว่าด้วยการส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศได้) มีความเหมาะสมน้อยกว่ากลุ่มอื่น ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มนี้มีจำนวนเพียง 2 คนและ ต้องการประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวและร้านซ่อมหนังสือ ซึ่งไม่เกี่ยวกับห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศจึง อาจเห็นว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวไม่ตรงกับความต้องการประกอบอาชีพของตน

ด้านเนื้อหาวิชาที่มีความแตกต่างกันในหลายวิชา แสดงว่าความต้องการในการประกอบอาชีพเป็นตัวแปรสำคัญอย่างค่อนข้างมากในการประเมินหลักสูตร ทั้งนี้สอดคล้องกับการจัดการหลักสูตร ศศ.บ. ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ กำหนดหลักสูตรให้มีการเน้นความสนใจของผู้เรียนให้หลากหลายไปตามความชอบหรือความถนัด ทั้งที่กำหนดเป็นหมวดวิชาต่าง ๆ ได้แก่ พื้นฐาน เทคนิค กิจกรรมและบริการ บริหาร สารสนเทศและบรรณานุกรม คอมพิวเตอร์ สัมมนา การศึกษาอิสระ และการฝึกงาน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. 2547: 71) ทำให้นิสิตสามารถศึกษาได้หลากหลายตามความถนัดและสนใจ และจากผลการวิจัยพบว่ารายวิชาที่มีความคิดเห็นแตกต่างกันนั้น ได้แก่ วิชา รัฐ270 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย บส211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ บส312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้ บส313 การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน บส314 การจัดการสื่อโสตทัศน์ บส353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ บส355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์ บส411 การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์ บส414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ บส421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ บส431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ บส433 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา และบส434 ห้องสมุดเฉพาะ วิชาเหล่านี้เกี่ยวกับงานเทคนิค งานบริการ และงานบรรณานุกรม ซึ่งพบว่านิสิตและบัณฑิตที่ต้องการประกอบอาชีพบรรณารักษ์ต้องการหรือเห็นว่าวิชาเหล่านี้มีความเหมาะสมกว่ากลุ่มอื่น เนื่องจากรายวิชาดังกล่าวมีความจำเป็นโดยตรงต่ออาชีพบรรณารักษ์ แต่เนื่องจากนิสิตและบัณฑิตที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่ต้องการประกอบอาชีพเป็นบรรณารักษ์จึงทำให้เกิดความแตกต่างด้านความคิดเห็นในด้านเนื้อหาวิชาดังกล่าว

## ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยขอเสนอแนะเพื่อพัฒนาหลักสูตร ศศ.บ (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) มศว. ดังนี้

1. จากการวิจัยพบว่านิสิตและบัณฑิตส่วนใหญ่ต้องการประกอบอาชีพที่เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ และสนใจอาชีพบรรณารักษ์ค่อนข้างน้อย ภาควิชาฯ ควรปรับเปลี่ยนกลยุทธ์กระบวนการผลิตบัณฑิตให้สามารถทำงานได้ทั้งในหน่วยงานที่เป็นห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ และหน่วยงาน องค์กร ธุรกิจอื่น ๆ นอกจากนี้ควรให้นิสิตมีทัศนคติที่ดีต่อวิชาชีพบรรณารักษ์มากยิ่งขึ้น เนื่องจากวิชาชีพบรรณารักษ์เป็นรากฐานของการทำงานด้านสารสนเทศในทุกด้าน ควรมีการประชาสัมพันธ์หลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ให้เข้าใจว่าเป็นหลักสูตรเกี่ยวกับอะไรและผู้จบการศึกษาสามารถประกอบอาชีพอะไรได้บ้าง และสามารถเปิดกว้างไปยังสายงานอื่นที่ไม่ใช่เป็นแต่เพียงบรรณารักษ์และนักสารสนเทศ แต่สามารถทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ นอกจากนี้จากการแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามยังมีนิสิตและบัณฑิตบางคนสับสนชื่อหลักสูตรที่มีคำว่า สารสนเทศศาสตร์ (Information Science) ที่ไปสอดคล้องกับสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ แต่การเรียนการสอนไม่ได้เน้นด้านคอมพิวเตอร์และถึงแม้จะเป็นวิชาที่เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์แต่ก็ยังจำกัดอยู่เฉพาะงานห้องสมุด ภาควิชาฯ อาจต้องพิจารณาทบทวนเนื้อหารายวิชาที่เกี่ยวข้องกับคอมพิวเตอร์ควรให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปปฏิบัติงานหรือจัดการสารสนเทศในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศได้ด้วย รวมทั้งอาจต้องทบทวนวัตถุประสงค์ของหลักสูตรซึ่งยังคงเน้นการทำงานในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศทั้งภาครัฐและเอกชน ทั้งนี้เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ตลาดงาน และความเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและสภาพสังคม

2. จากการวิจัยพบว่านิสิตและบัณฑิตมีความต้องการเรียนบางวิชาในระดับปานกลาง ซึ่งเป็นระดับต่ำสุดของการสำรวจและนอกนั้นเป็นระดับมากและมากที่สุด ซึ่งได้แก่ วิชา ปญ202 ตรรกวิทยา บส422 นิทานและการเล่านิทาน บส432 ห้องสมุดโรงเรียน และบส441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก จึงควรมีการพิจารณาทบทวนถึงสาเหตุหรือปรับปรุงเนื้อหาวิชาของหลักสูตรเพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการของผู้เรียน นอกจากนี้อาจเปิดโอกาสให้เลือกเรียนรายวิชาต่าง ๆ มากขึ้นเพื่อให้ นิสิตสามารถเลือกเรียนได้ตามความสนใจ

3. จากการวิจัยพบว่าความคิดเห็นเกี่ยวกับเนื้อหาของหลักสูตรมีความแตกต่างกันค่อนข้างมาก ทั้งในระดับชั้นปีและบัณฑิต และความต้องการประกอบอาชีพ จึงควรมีการศึกษาประเมินรายวิชาของหลักสูตรในประเด็นต่าง ๆ เพิ่มขึ้น เช่น แรงจูงใจในการเรียน ผู้สอน วิธีสอน เครื่องมือหรือ

อุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนการสอน เป็นต้น เพื่อให้ได้ข้อมูลสำหรับการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรในแต่ละรายวิชา

4. จากการวิจัยพบว่านิสิตและบัณฑิตที่มีความต้องการประกอบอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันในด้านวัตถุประสงค์และเนื้อหาวิชาของหลักสูตร การบริหารหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในระดับปริญญาตรีนี้ ควรให้มีความหลากหลายและเปิดโอกาสให้นิสิตเลือกเรียนตามต้องการได้มากขึ้น ทั้งนี้จากการแสดงความคิดเห็นในแบบสอบถามนิสิตมีความต้องการให้เปิดสอนบางวิชาที่ต้องการเรียนแต่ภาควิชาไม่ได้เปิด หรือการเปิดสอนวิชาเลือกในแต่ละภาคการศึกษา มีน้อยหรือไม่ตรงความต้องการของนิสิต นอกจากนี้การศึกษานี้เพื่อประเมินหลักสูตรควรมีการพิจารณาตัวแปรด้านความต้องการประกอบอาชีพด้วย

สำหรับการทำวิจัยเกี่ยวเรื่องนี้ต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะดังนี้

1. การศึกษาเพื่อพัฒนารูปแบบหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ที่เหมาะสมหรือมีคุณภาพสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ผู้ที่เกี่ยวข้องและสังคม
2. การศึกษาเพื่อพัฒนาดัชนีบ่งชี้คุณภาพของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
3. การศึกษาสภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ระดับปริญญาโท

-----

บรรณานุกรม

## บรรณานุกรม

- กาญจนา คุณารักษ์. (2527). **หลักสูตรและการพัฒนา**. นครปฐม: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- จารุวรรณ สีนุโสภณ. (2533). **บรรณารักษศาสตร์ในเอกสารการวิจัย**. กรุงเทพฯ: สาขาวิชาบรรณารักษศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย . ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะอักษรศาสตร์. (2529). **แนวโน้มการผลิตบัณฑิตทางบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์: เอกสารประกอบการสัมมนา**. กรุงเทพฯ: ภาควิชา.
- ชมพันธุ์ ภูษธร ณ อยุธยา. (2530). **เอกสารเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตร**. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
- ชุติมา สัจจานันท์. (2539). **พัฒนาการของการศึกษาวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับบัณฑิตศึกษาในประเทศไทย**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ชูศรี สุวรรณโชติ. (2542). **หลักสูตรและการพัฒนาหลักสูตร**. กรุงเทพฯ: กิจศึกษาเทอดding.
- ฐานันดร สุขศรี. (2544). **การจัดการเรียนการสอนหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ ระดับมหาบัณฑิต: ทฤษฎีและภาคปฏิบัติ**. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ทบวงมหาวิทยาลัย. สำนักงานปลัด สำนักมาตรฐานอุดมศึกษา; และจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. คณะอักษรศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. (2524). **รายงานการสัมมนาทางวิชาการ เรื่องการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์**. กรุงเทพฯ: สำนักงาน.
- อ่ำรง บัวศรี. (2532). **ทฤษฎีหลักสูตร: การออกแบบและพัฒนา**. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย; และสุวิมล ว่องวานิช. (2541). **การวิเคราะห์การจัดอันดับมหาวิทยาลัยของประเทศไทยในเอเชีย**. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการศึกษาแห่งชาติ.
- นิรันดร์ กุลทอานันท์. (2532). **การศึกษาความคิดเห็นของอาจารย์ บัณฑิตและนักศึกษาที่มีต่อหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยครู**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ปทีป เมธาคูณวุฒิ. (2532). **หลักสูตรอุดมศึกษา: การประเมินและการพัฒนา**. กรุงเทพฯ: โครงการพัฒนาวิชาชีพอุดมศึกษา ภาควิชาอุดมศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2545). **การบริหารวิชาการ**. กรุงเทพฯ: ศูนย์สื่อเสริมกรุงเทพ.

- มหาวิทยาลัยเชียงใหม่. คณะมนุษยศาสตร์ ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. (2538). **รายงานการสัมมนาเรื่อง การสอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในยุคโลกาภิวัตน์**. เชียงใหม่: ภาควิชา.
- มหาวิทยาลัยรามคำแหง. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์. (2525). **การสัมมนาทางวิชาการเรื่อง แนวทางการปรับปรุงหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์**. กรุงเทพฯ: ภาควิชา.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. คณะมนุษยศาสตร์. (2547). **คู่มือหลักสูตรการศึกษาชั้นปริญญาตรี ปีการศึกษา 2547**. กรุงเทพฯ: คณะ.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์; สำนักหอสมุดกลาง; และโครงการจัดตั้งคณะสารนิเทศศาสตร์. (2540). **เอกสารประกอบการสัมมนาทางวิชาการเรื่องความก้าวหน้าของการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ในประเทศไทยครั้งที่ 1 เล่ม 1**. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชา.
- มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์. (2547). **เอกสารประกอบการสัมมนาโครงการพัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)**. กรุงเทพฯ: ภาควิชา.
- ละอองกาญจน์ เหล่าไพบูลย์; ภรณ์ ศิริโชค; และกุลธิดา ท่วมสุข. (2528). **รายงานการวิจัยเรื่อง ประสิทธิภาพของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์ต่อการปฏิบัติงานของบัณฑิตมหาวิทยาลัยขอนแก่น ปีการศึกษา 2521-2526**. ขอนแก่น: ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วิษณุ ทับเที่ยง. (2532). สัมภาษณ์โดย สิริพันธุ์ เดชพลกรัง และรินคำ ทองคำ ใน **บนถนนสายวิชาชีพที่ระลึกในโอกาสเกษียณอายุราชการ**, หน้า 14-12. กรุงเทพฯ: ชรมมเด็ก.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2525). **พัฒนาหลักสูตรและการสอน: มิติใหม่**. กรุงเทพฯ: ธนศวการพิมพ์.
- สงัด อุทรานนท์. (2532). **พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุชุม เฉลยทรัพย์. (2533). **การศึกษาสารนิเทศศาสตร์ของวิทยาลัยครู ในปีพุทธศักราช 2540**. งานวิจัยประกาศนียบัตรบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). กรุงเทพฯ : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุพัฒน์ ส่องแสงจันทร์. (2546, กรกฎาคม-ธันวาคม). **พัฒนาการการศึกษาทางบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ**. *โดมทัศน์*. 24(2): 31-44.
- สุมิตร คุณานุกร. (2523). **หลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชวนนิพนธ์.

สุรินทร์ ดันสกุล. (2536). **แนวโน้มของหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์.**

วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์). สงขลา: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อุมาวดี โกศล. (2534). **ศักยภาพในการขยายการศึกษาด้านสารนิเทศของภาควิชา**

**บรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.**

ปริญญาานิพนธ์ กศ.ม. (บรรณารักษศาสตร์). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.

Beauchamp, George A. (1981). *Curriculum Theory*. 4<sup>th</sup> ed. Itasca, Ill.: F.E. Peacock.

Khoo, Christopher S.G.; & et al. (2004, Winter). A Cluster analysis of LIS students in

Singapore and Implications for defined areas of specialization. *Journal of Education for Library and Information Science*. 45(1): 36-57.

Maria Lausunthorn. (1965). The Library Science Programe at the College of Education, Prasarnmitr. In *ASAIHL Seminar on Library Science in Southeast Asia, Bangkok, December 18-20, 1964*, pp. 73-77. Bangkok: Association of Southeast Asian Institutions of Higher Learning.

Yates, Jan M. (1992). *An Assessment of Trends and Factors Affecting Future Directions in Library and Information Science Education*. Retrieved August 19, 2004, from <http://wwwlib.umi.com/dissertations/fullcit/9605252>.

**ภาคผนวก**

**- แบบสอบถาม**

## แบบสอบถาม

ชื่องานวิจัย :   สภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์  
ระดับปริญญาตรี ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

---

### คำแนะนำในการตอบแบบสอบถาม:

แบบสอบถามชุดนี้มุ่งที่จะศึกษาสภาพและความต้องการหลักสูตรบรรณารักษศาสตร์และสาร  
สนเทศศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ของภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์  
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

- ตอนที่ 1   ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม
- ตอนที่ 2   ข้อคำถามเกี่ยวกับหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์)
- ตอนที่ 3   ความต้องการ ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นทั่วไปเกี่ยวกับหลักสูตร

ตอนที่ 1 ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกาเครื่องหมาย / ใน [ ] หน้าข้อความที่เป็นจริงและกรอกข้อความลงในช่องว่างตามความเป็นจริง

1. เป็น [ ] นิสิต ชั้นปีที่ ..... [ ] บัณฑิต
2. จบการศึกษาชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ในสาขาวิชา
  - [ ] วิทยา - คณิต [ ] ศิลป - คำนวณ
  - [ ] ศิลป - ภาษา [ ] ศิลป - สังคม
  - [ ] อื่น ๆ .....
3. ความต้องการประกอบอาชีพหลังสำเร็จการศึกษา
  - [ ] เป็นบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ
  - [ ] เป็นบรรณารักษ์หรือนักสารสนเทศในห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ และต้องการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีห้องสมุด
  - [ ] ทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ
  - [ ] ทำงานในหน่วยงานอื่นที่ไม่ใช่ห้องสมุดหรือศูนย์สารสนเทศ และต้องการทำงานในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีสารสนเทศ
  - [ ] เป็นอาจารย์ผู้สอนวิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์
  - [ ] ศึกษาต่อในสาขาวิชา .....
  - [ ] อื่น ๆ ได้แก่ .....

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารเทศศาสตร์)

คำชี้แจง โปรดประเมินหลักสูตรว่ามีความเหมาะสมหรือตรงความต้องการของท่านมากน้อยเพียงใด โดยกาเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน ตามเกณฑ์คะแนนต่อไปนี้

- คะแนน 5 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด หรือเหมาะสมมากที่สุด หรือต้องการมากที่สุด
- คะแนน 4 หมายถึง เห็นด้วยมาก หรือเหมาะสมมาก หรือต้องการมาก
- คะแนน 3 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง หรือเหมาะสมปานกลาง หรือต้องการปานกลาง
- คะแนน 2 หมายถึง เห็นด้วยน้อย หรือเหมาะสมน้อย หรือต้องการน้อย
- คะแนน 1 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด หรือเหมาะสมน้อยที่สุด หรือต้องการน้อยที่สุด

## 2.1 การประเมินวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) ปีการศึกษา 2547 มีดังนี้

1. เพื่อผลิตบรรณารักษ์ หรือนักสารนิเทศตามความต้องการกำลังคนของประเทศ
2. เพื่อผลิตบรรณารักษ์ หรือนักสารนิเทศ สำหรับห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศ ทั้งภาครัฐและเอกชน
3. เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ มีจรรยาบรรณ และสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุดหรือศูนย์สารนิเทศ

ท่านเห็นว่าวัตถุประสงค์ดังกล่าวมีความเหมาะสมต่อการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในเรื่องต่าง ๆ ต่อไปนี้ในระดับใด

| ข้อคำถาม                                                                         | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                  | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| 1. ผลิตบรรณารักษ์หรือนักสารนิเทศ ได้ตรงตามความต้องการกำลังคนของประเทศ            |                  |          |              |           |                 |
| 2. ผลิตบรรณารักษ์ หรือนักสารนิเทศ สำหรับห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศในภาครัฐ         |                  |          |              |           |                 |
| 3. ผลิตบรรณารักษ์หรือนักสารนิเทศสำหรับห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศในภาคเอกชน         |                  |          |              |           |                 |
| 4. ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความรู้และมีจรรยาบรรณ                                    |                  |          |              |           |                 |
| 5. ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาในการปฏิบัติงานห้องสมุดและศูนย์สารนิเทศได้   |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับวัตถุประสงค์ของหลักสูตร<br>.....<br>..... |                  |          |              |           |                 |

## 2.2 การประเมินโครงสร้างของหลักสูตร

ท่านเห็นว่าโครงสร้างหลักสูตร ศศ. บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์) มีเหมาะสมในระดับใด

| ข้อคำถาม                                                                                                                      | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                               | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| 1. สัดส่วนของแต่ละหมวด ได้แก่<br>วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน 21 หน่วยกิต<br>วิชาเอกบังคับ 36 หน่วยกิต<br>และวิชาเอกเลือก 27 หน่วยกิต |                  |          |              |           |                 |
| 2. จำนวนหน่วยกิตที่ต้องเรียนตลอด<br>หลักสูตรไม่น้อยกว่า 132 หน่วยกิต                                                          |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับโครงสร้างของหลักสูตร<br>.....<br>.....<br>.....<br>.....<br>.....<br>.....             |                  |          |              |           |                 |

2.3 การประเมินเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ประเมินความเหมาะสมของเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ศศ.บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ปีการศึกษา 2547

ท่านเห็นว่าเนื้อหาวิชาของหลักสูตร ศศ. บ. (บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์) ในรายวิชาต่อไปนี้ มีเหมาะสมในระดับใด

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                            | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                     | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>วิชาพื้นฐานเฉพาะด้าน</b><br><b>ทย 211 การอ่าน</b><br><b>TH 211 Reading</b><br>ศึกษาหลักเกณฑ์และวิธีอ่านประเภทต่าง ๆ ได้แก่<br>อ่านอย่างเข้าใจ อ่านจับใจความ อ่านวิเคราะห์<br>วิจารณ์ และอ่านเร็ว เพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการ<br>อ่านและฝึกฝนทักษะการอ่านจากงานเขียน<br>ประเภทต่าง ๆ |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร ทย 211 การอ่าน<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                    |                  |          |              |           |                 |
| <b>ทย 311 การเขียน</b><br><b>TH 311 Writing</b><br>ศึกษาองค์ประกอบและหลักการเขียนประเภท<br>ต่าง ๆ เพื่อพัฒนาทักษะการเขียนให้มีประสิทธิ<br>ภาพ                                                                                                                                       |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร ทย 311 การเขียน<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                   |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>ธร 251 ธุรกิจและสิ่งแวดล้อม</b><br><b>BU 251 Business and Environment</b><br>ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างธุรกิจกับสังคมและ<br>รัฐบาล ตลอดจนสภาพแวดล้อมที่มีอิทธิพลต่อ<br>การดำเนินงานทางธุรกิจ การส่งเสริม และการ<br>จำกัดทางเศรษฐกิจที่มีผลต่อการดำเนินงานของ<br>ธุรกิจ เพื่อประโยชน์ในการปรับตัวให้เหมาะสมกับ<br>สภาพแวดล้อม |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร ธร 251 ธุรกิจและสิ่งแวดล้อม<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                    |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษ-<br/>           ศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์</b><br><b>LIS 201 Introduction to Library and<br/>           Information Science</b><br>ศึกษาประวัติความเป็นมาและวิวัฒนาการของ<br>หอสมุดทั้งในประเทศและต่างประเทศ บทบาท<br>และความสำคัญของหอสมุดที่มีต่อการศึกษา<br>และสังคม                      |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 201 ความรู้เบื้องต้นทางบรรณารักษศาสตร์ ฯ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                    |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์และ<br/>สารสนเทศศาสตร์</b><br><b>LIS 202 Reading in Library and Information<br/>Science</b><br>ศึกษา วิเคราะห์ อภิปราย สังเคราะห์สาระสำคัญ<br>จากการอ่านวรรณกรรมทางบรรณารักษศาสตร์<br>และสารสนเทศศาสตร์ทั้งภาษาไทยและภาษา<br>ต่างประเทศ ความเข้าใจศัพท์ทางด้าน<br>บรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 202 การอ่านทางบรรณารักษศาสตร์ฯ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                   |                  |          |              |           |                 |
| <b>ปญ 202 ตรรกวิทยา</b><br><b>PH 202 Logics</b><br>ศึกษาวิธีการนิยามศัพท์ การอ้างถึงเหตุผลแบบ<br>อุปนัยและนิรนัย หลักในการวิเคราะห์และการ<br>อ้างเหตุผลในภาษาที่ใช้ประจำวัน การอ้างเหตุผล<br>ผิดในภาษาที่ใช้ การแก้ปัญหาในการโต้แย้งความ<br>สมเหตุสมผลของการใช้ภาษาและความเป็นมา<br>ของวิชาตรรกวิทยา                                  |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร ปญ 202 ตรรกวิทยา<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                    |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>รัฐ 270 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย</b><br><b>PO 270 Introduction to Law</b><br>ศึกษาลักษณะทั่วไปของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย การจัดทำกฎหมายลายลักษณ์อักษร การใช้กฎหมาย การตีความกฎหมาย การอุดช่องว่างแห่งกฎหมาย การยกเลิกกฎหมายบุคคล ธรรมดา นิติบุคคล ประเภทของสิทธิ การได้สิทธิ การใช้สิทธิ การคุ้มครองสิทธิ การโอนสิทธิ การเสียสิทธิ และการระงับซึ่งสิทธิ |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร รัฐ 270 ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับกฎหมาย<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |          |              |           |                 |
| <b>อก 221 หลักการอ่าน</b><br><b>EN 221 Reading Techniques</b><br>ศึกษาหลักการอ่านและฝึกอ่านข้อความภาษาอังกฤษ โดยเน้นความเข้าใจโครงสร้างของประโยคและความหมายของคำศัพท์จากบริบท เพื่อให้สามารถเก็บใจความสำคัญและรายละเอียดของเรื่องได้                                                                                                                             |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร อก 221 หลักการอ่าน<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                             |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <p>วิชาเอกบังคับ</p> <p><b>บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ</b></p> <p><b>LIS 211 Information Resources Development</b></p> <p>ขบวนการในการจัดหาทรัพยากรสารสนเทศ<br/>ประเภทสิ่งพิมพ์ ประเมินคุณค่า หลักการเลือก<br/>การใช้เครื่องมือช่วยในการเลือก แหล่งผลิตและ<br/>จำหน่าย การจัดสรรงบประมาณ วิธีการจัดหา<br/>และการบำรุงรักษา</p> |                  |          |              |           |                 |
| <p>ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 211 การพัฒนาทรัพยากรสารสนเทศ</p> <p>.....</p> <p>.....</p>                                                                                                                                                                                                                   |                  |          |              |           |                 |
| <p><b>บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ</b></p> <p><b>LIS 302 Psychology and Ethics for Information Profession</b></p> <p>ศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์ ความหมายของ<br/>จริยธรรมในวิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และ<br/>สารสนเทศศาสตร์</p>                                                                                              |                  |          |              |           |                 |
| <p>ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 302 จิตวิทยาและจริยธรรมในวิชาชีพสารสนเทศ</p> <p>.....</p> <p>.....</p>                                                                                                                                                                                                       |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ</b><br><b>LIS 311 Cataloging of Information Resources</b><br>การลงรายการต่าง ๆ ของทรัพยากรสารสนเทศ<br>การทำบัตรรายการและการเรียงบัตรรายการ                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 311 การทำรายการทรัพยากรสารสนเทศ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้</b><br><b>LIS 312 Dewey Decimal Classification</b><br>ความหมาย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ ระบบจัดหมู่ต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยเน้นการจัดหมู่หนังสือระบบทศนิยมของดิวอี้ เกณฑ์การประเมินคุณค่าของระบบจัดหมู่ หลักทั่วไปในการจัดหมู่หนังสือและหลักการวิเคราะห์เนื้อเรื่องของหนังสือ หลักการกำหนดเลขหมู่หนังสือในแต่ละแขนงวิชาของระบบทศนิยม ศึกษาการกำหนดเลขหนังสือ และการกำหนดหัวเรื่องจากคู่มือภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ผูกหัววิเคราะห์เนื้อเรื่องและกำหนดเลขหมู่หนังสือ กำหนดเลขหนังสือและกำหนดหัวเรื่องของหนังสือทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 312 การจัดหมวดหมู่ระบบทศนิยมดิวอี้<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 314 การจัดการสื่อโสตทัศน์</b><br><b>LIS 314 Organization of Audio-visual Media</b><br>ความหมาย ความสำคัญ และบทบาทของสื่อโสตทัศน์ เน้นในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ประเภทและลักษณะของสื่อโสตทัศน์สมัยใหม่ การจัดหา การจัดเก็บ การบำรุงรักษาและการให้บริการ สื่อโสตทัศน์ แนวโน้มของสื่อโสตทัศน์ในอนาคต |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 314 การจัดการสื่อโสตทัศน์<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                           |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 321 บริการอ้างอิง</b><br><b>LIS 321 Reference Services</b><br>ศึกษาความหมาย ลักษณะ ประเภท การประเมินคุณค่า การเลือกทรัพยากรสารสนเทศเพื่อการอ้างอิง การดำเนินงานบริการอ้างอิง คุณลักษณะของผู้ให้บริการ                                                                                              |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 321 บริการอ้างอิง<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                   |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น</b><br><b>LIS 351 Introduction to Database</b><br>องค์ประกอบและโครงสร้างของข้อมูลเบื้องต้น สำหรับการจัดเก็บสารสนเทศ ระบบฐานข้อมูล เน้นฝึกปฏิบัติการสร้างฐานข้อมูล                                                                                                           |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 351 ฐานข้อมูลเบื้องต้น<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                              |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสาร<br/>สนเทศ</b><br><b>LIS 353 Computer in Information Services</b><br>ศึกษาถึงส่วนประกอบ วิธีการทำงาน ระบบคำสั่ง<br>ภาษาและผังงานเบื้องต้น การใช้คอมพิวเตอร์ใน<br>งานพิมพ์ งานบรรณานุกรม และงานสืบค้นข้อมูล                                                                                                                                                                               |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 353 คอมพิวเตอร์กับงานบริการสารสนเทศ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุด<br/>และ ศูนย์สารสนเทศ</b><br><b>LIS 421 Services and Activities in<br/>Information Center</b><br>ความหมายและประเภทของบริการและกิจกรรมที่<br>ควรจัดในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ เช่น<br>บริการยืมรับ บริการสารสนเทศเพื่อการศึกษา<br>ค้นคว้า บริการหนังสือจอง การจัดนิทรรศการ<br>การประชาสัมพันธ์ กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ฯลฯ<br>หลักเกณฑ์ วิธีการจัด ปฏิบัติบริการและกิจกรรม<br>แต่ละประเภท |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 421 บริการและกิจกรรมในห้องสมุดฯ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 431 การจัดการห้องสมุดและศูนย์สาร</b><br><b>สนเทศ</b><br><b>LIS 431 Organization of Library and</b><br><b>Information Center</b><br>ศึกษาหลักการดำเนินงานห้องสมุดและศูนย์สาร<br>สสนเทศในด้านการวางแผน การจัดหน่วยงาน<br>บุคลากร อาคารสถานที่ การจัดและตกแต่ง<br>อาคารสถานที่ ครุภัณฑ์ วัสดุและอุปกรณ์ รว<br>งานและสถิติ และมาตรฐานห้องสมุด                                  |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 431การจัดการห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 451เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น</b><br><b>LIS 451 Introduction to Information</b><br><b>Retrieval</b><br>ความรู้เกี่ยวกับบริการฐานข้อมูลที่สำคัญ เช่น<br>DIALOG, BRS, OCLC, MEDLINE การวิเคราะห์<br>คำถามของผู้ใช้บริการ การสร้างแผนการค้นคืน<br>ตรรววิทยาและเทคนิคในการค้นคืนสารสนเทศ<br>ปฏิบัติการค้นคืนแบบเชื่อมต่อตรง (Online) และ<br>แบบไม่เชื่อมต่อตรง (Offline) |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 451เทคนิคการค้นคืนสารสนเทศเบื้องต้น<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                         |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 471 สัมมนา</b><br><b>LIS 471 Seminar</b><br>ศึกษาและอภิปรายเกี่ยวกับแนวคิด การเปลี่ยนแปลง และพัฒนาการใหม่ ๆ ในสาขาวิชา<br>ประเด็นปัญหาและแนวโน้มในอนาคต                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 471 สัมมนา<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |          |              |           |                 |
| <u>วิชาเอกเลือก</u><br><b>บส 313 การจัดหมวดหมู่ระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน</b><br><b>LIS 313 Library of Congress Classification</b><br>ความหมาย วัตถุประสงค์ และประโยชน์ของการจัดหมวดหมู่ทรัพยากรสารสนเทศ ระบบจัดหมู่ต่าง ๆ ที่สำคัญ โดยเน้นการจัดหมู่หนังสือระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน เกณฑ์การประเมินคุณค่าของระบบจัดหมู่ หลักทั่วไปในการจัดหมู่หนังสือ และหลักการวิเคราะห์เนื้อเรื่องของหนังสือหลัก<br>การกำหนดเลขหมู่หนังสือในแต่ละแขนงวิชาของระบบหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน ศึกษาการกำหนดเลขหนังสือ และการกำหนดหัวเรื่องจากคู่มือภาษาไทยและภาษาอังกฤษของหอสมุดรัฐสภาอเมริกัน |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 313 การจัดหมวดหมู่ระบบรัฐสภาอเมริกัน<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                          | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                   | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 341 ดรรชนีและบรรณานุกรม</b><br><b>LIS 341 Indexing and Bibliographies</b><br>ศึกษาความหมาย ความสำคัญ ประเภท การรวบรวม การจัดทำ การจัดเก็บและการให้บริการ<br>ดรรชนีและบรรณานุกรม                                                                             |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 341 ดรรชนีและบรรณานุกรม<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                      |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 342 แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์</b><br><b>LIS 342 Information Resources in Humanities and Social Sciences</b><br>ศึกษาขอบข่ายของสาขาวิชา วรรณกรรมสำคัญ และแหล่งสารสนเทศในสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ทุกลักษณะ และรูปแบบสารสนเทศที่ให้บริการ |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 342 แหล่งสารสนเทศทางมนุษยศาสตร์ฯ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                             |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 343 แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี</b><br><b>LIS 343 Information Resources in Science and Technology</b><br>ศึกษาขอบข่ายของสาขาวิชา วรรณกรรมสำคัญ และแหล่งสารสนเทศในสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีทุกลักษณะ และรูปแบบสารสนเทศที่ให้บริการ             |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                              | ระดับความเหมาะสม |     |         |      |            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|-----|---------|------|------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | มากที่สุด        | มาก | ปานกลาง | น้อย | น้อยที่สุด |
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 5                | 4   | 3       | 2    | 1          |
| <p>ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 343 แหล่งสารสนเทศทางวิทยาศาสตร์ ฯ</p> <p>.....</p> <p>.....</p>                                                                                                                                                                                 |                  |     |         |      |            |
| <p><b>บส 344 แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม</b></p> <p><b>LIS 344 Information Resources in Business and Industry</b></p> <p>ศึกษาขอบข่ายของสาขาวิชา วรรณกรรมสำคัญ และแหล่งสารสนเทศในสาขาธุรกิจและอุตสาหกรรมทุกลักษณะ และรูปแบบสารสนเทศ ที่ให้บริการ</p>                                          |                  |     |         |      |            |
| <p>ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 344 แหล่งสารสนเทศทางธุรกิจและอุตสาหกรรม</p> <p>.....</p> <p>.....</p>                                                                                                                                                                           |                  |     |         |      |            |
| <p><b>บส 345 วารสารและหนังสือพิมพ์</b></p> <p><b>LIS 345 Periodicals and Newspaper</b></p> <p>ความหมาย ลักษณะ ประเภท และความสำคัญของวารสารและหนังสือพิมพ์ในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ ได้แก่ การคัดเลือก การจัดหา การเตรียม การเก็บรักษา การให้บริการ การทำดัชนีสาระสังเขป กฤตภาค การส่งเสริมการใช้</p> |                  |     |         |      |            |
| <p>ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 345 วารสารและหนังสือพิมพ์</p> <p>.....</p> <p>.....</p>                                                                                                                                                                                         |                  |     |         |      |            |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล</b><br><b>LIS 352 Data Communication Technology</b><br>หลักการ องค์ประกอบ มาตรฐานของการสื่อสารข้อมูล พัฒนาการ แนวโน้ม และเทคโนโลยีที่ใช้ในการสื่อสารข้อมูล เช่น คอมพิวเตอร์ โทรคมนาคม โทรสาร ระบบการรับและส่งข้อมูล การแก้ปัญหาข้อผิดพลาดระหว่างการส่งข้อมูล และการฝึกปฏิบัติการสื่อสารข้อมูล                               |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 352 เทคโนโลยีการสื่อสารข้อมูล<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                              |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ</b><br><b>LIS 354 Information Systems Automation</b><br>การใช้โปรแกรมสำเร็จรูปในการดำเนินงานด้านต่าง ๆ เช่น งานพัฒนาทรัพยากร งานวิเคราะห์ และทำการรายการสารสนเทศในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ การจัดการเข้าถึงรายการสาธารณะด้วยวิธีเชื่อมต่อตรง (Online Public Access Catalogs = OPAC) และระบบควบคุมการยืมคืนทรัพยากรสารสนเทศ |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 354 ระบบอัตโนมัติในงานสารสนเทศ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                             |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์</b><br><b>LIS 355 Computer Language</b><br>โครงสร้างภาษาคอมพิวเตอร์ ไวยากรณ์ นิพจน์<br>การแปลคำสั่ง การสร้างโปรแกรม การประยุกต์ใช้<br>ภาษาใดภาษาหนึ่งในงานพัฒนาโปรแกรม                                                                                                                                                                  |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 355 ภาษาคำสั่งงานคอมพิวเตอร์<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                          |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน</b><br><b>LIS 401 Readings in Daily Life</b><br>ความสำคัญของการอ่าน การอ่านอย่างมีวิจารณ์-<br>ญาณ เพื่อนำมาใช้ประโยชน์ในการพัฒนาตนเอง                                                                                                                                                                                                     |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 401 การอ่านในชีวิตประจำวัน<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                            |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 411 การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศและครุภัณฑ์</b><br><b>LIS 411 Maintenance of Information Resources and Equipment</b><br>ศึกษาสภาพแวดล้อมเพื่อการจัดเก็บ การเตรียม<br>และป้องกันวัสดุครุภัณฑ์ ฝึกฝนให้สามารถบำรุง<br>รักษาหนังสือ สิ่งตีพิมพ์ วัสดุตีพิมพ์ และครุภัณฑ์<br>เครื่องมือเครื่องใช้ในห้องสมุดให้คงทนถาวร<br>ตลอดจนรู้จักวิธีซ่อมแซมวัสดุครุภัณฑ์เบื้องต้น |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 411 การบำรุงรักษาทรัพยากรสารสนเทศ ฯ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                   |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 412 ธุรกิจการพิมพ์</b><br><b>LIS 412 Printing Business</b><br>ความหมายของการพิมพ์ การเตรียมต้นฉบับสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ เทคนิคการพิมพ์ การตลาด และการจัดจำหน่ายสิ่งพิมพ์ กฎหมายเกี่ยวกับการพิมพ์ กิจกรรมโรงพิมพ์และสำนักพิมพ์                                                                                                              |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 412 ธุรกิจการพิมพ์<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                          |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 413 การวิจัยเบื้องต้นในงานบริการสารสนเทศ</b><br><b>LIS 413 Introduction to Research Methodology in Information Services</b><br>ศึกษาระเบียบวิธีการวิจัยแบบต่าง ๆ การอ่านผลวิจัย และการนำผลการวิจัยไปใช้ในงานบริการสารสนเทศ                                                                                                                 |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 413 การวิจัยเบื้องต้นในงานบริการสารสนเทศ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                    |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ</b><br><b>LIS 414 Library Instruction</b><br>ศึกษาแนวคิดและหลักสูตรวิชาการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศต่าง ๆ การกำหนดความมุ่งหมายของการสอน การทำแผนการสอน การเลือกวิธีสอน การกำหนดสื่อการสอน วิธีการวัดและประเมินผลให้เหมาะสมกับเนื้อหา การประยุกต์การสอนการใช้ห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <p>ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 414 หลักสูตรและการสอนการใช้ห้องสมุด ฯ</p> <p>.....</p> <p>.....</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |          |              |           |                 |
| <p><b>บส 422 นิทานและการเล่านิทาน</b><br/> <b>LIS 422 Story and Storytelling</b><br/>           ศึกษารูปแบบ ลักษณะ และโครงสร้างของนิทาน<br/>           ความสัมพันธ์ของนิทานกับสังคม คุณค่าของ<br/>           นิทาน การใช้ประโยชน์จากนิทาน เทคนิคการเล่า<br/>           นิทาน ฝึกปฏิบัติการเล่านิทาน</p>                                                                                                                                                                          |                  |          |              |           |                 |
| <p>ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 422 นิทานและการเล่านิทาน</p> <p>.....</p> <p>.....</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                  |          |              |           |                 |
| <p><b>บส 423 บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์</b><br/> <b>LIS 423 Commercial Information Services</b><br/>           องค์การที่ดำเนินธุรกิจบริการสารสนเทศ<br/>           ฐานข้อมูลที่สำคัญๆ ต่างๆ เช่น DIALOG, BRS,<br/>           OCLC, ORBIT ฯลฯ ทั้งในแบบเชื่อมต่อตรงและ<br/>           ซีดีรอม การเลือกฐานข้อมูล การเข้าถึงระบบ<br/>           การปรับแต่งสารสนเทศ ค่าใช้จ่ายในการใช้<br/>           บริการ การตลาดและการประชาสัมพันธ์บริการ<br/>           สารสนเทศเชิงพาณิชย์</p> |                  |          |              |           |                 |
| <p>ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 423 บริการสารสนเทศเชิงพาณิชย์</p> <p>.....</p> <p>.....</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 432 ห้องสมุดโรงเรียน</b><br><b>LIS 432 School Libraries</b><br>ศึกษาบทบาท วัตถุประสงค์ และมาตรฐานของ<br>ห้องสมุดโรงเรียน การจัดและการดำเนินงานใน<br>ด้านนโยบาย งบประมาณ บุคลากร การประชา-<br>สัมพันธ์ อาคารสถานที่ และทรัพยากรสารสนเทศ<br>การให้บริการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียน<br>การสอน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเครือข่าย<br>และความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุด ปัญหาและ<br>แนวทางแก้ไข แนวโน้มในอนาคต                |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 432 ห้องสมุดโรงเรียน<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 433 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา</b><br><b>LIS 433 Academic Libraries</b><br>ศึกษาบทบาท วัตถุประสงค์ และมาตรฐานของ<br>ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา การจัดและการ<br>ดำเนินงานในด้านนโยบาย งบประมาณ บุคลากร<br>การประชาสัมพันธ์ อาคารสถานที่ และทรัพยากร<br>สารสนเทศ การให้บริการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริม<br>การเรียนการสอน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี<br>เครือข่าย และความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุด<br>ปัญหาและแนวทางแก้ไข แนวโน้มในอนาคต |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 433 ห้องสมุดสถาบันอุดมศึกษา<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 434 ห้องสมุดเฉพาะ</b><br><b>LIS 434 Special Libraries</b><br>ศึกษาบทบาท วัตถุประสงค์ และมาตรฐานของ<br>ห้องสมุดเฉพาะ การจัดและการดำเนินงานใน<br>ด้านนโยบาย งบประมาณ บุคลากร การประชา-<br>สัมพันธ์ อาคารสถานที่ และทรัพยากรสารสนเทศ<br>การให้บริการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียน<br>การสอน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเครือข่าย<br>และความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุด ปัญหาและ<br>แนวทางแก้ไข แนวโน้มในอนาคต    |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 424 ห้องสมุดเฉพาะ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 435 ห้องสมุดประชาชน</b><br><b>LIS 435 Public Libraries</b><br>ศึกษาบทบาท วัตถุประสงค์ และมาตรฐานของ<br>ห้องสมุดประชาชน การจัดและการดำเนินงานใน<br>ด้านนโยบาย งบประมาณ บุคลากร การประชา-<br>สัมพันธ์ อาคารสถานที่ และทรัพยากรสารสนเทศ<br>การให้บริการและกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเรียน<br>การสอน การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีเครือข่าย<br>และความร่วมมือกันระหว่างห้องสมุด ปัญหาและ<br>แนวทางแก้ไข แนวโน้มในอนาคต |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 435 ห้องสมุดประชาชน<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก</b><br><b>LIS 441 Children's Literature</b><br>ศึกษาประวัติและวิวัฒนาการของวรรณกรรม<br>สำหรับเด็กของไทยและต่างประเทศ ลักษณะ<br>ประเภท รูปแบบ เนื้อหา การประเมินคุณค่า การ<br>ใช้ประโยชน์จากวรรณกรรมเพื่อการศึกษาและ<br>การเรียนรู้ของเด็ก                                                                                                                                                                                                         |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 441 วรรณกรรมสำหรับเด็ก<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 442 จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล</b><br><b>LIS 442 Archives and Government Publications</b><br>ศึกษาประวัติ ความสำคัญ รวมถึงพัฒนาการของ<br>จดหมายเหตุที่สำคัญของโลก ลักษณะของ<br>จดหมายเหตุ การจัดเก็บ การอนุรักษ์ การให้<br>บริการ โดยเน้นหอจดหมายเหตุแห่งชาติของไทย<br>และศึกษาประวัติ ความสำคัญ ลักษณะประเภท<br>ของสิ่งพิมพ์รัฐบาล สิ่งพิมพ์องค์การระหว่าง<br>ประเทศ สิ่งพิมพ์สถาบันต่าง ๆ การจัดหา การจัด<br>เก็บรักษา การให้บริการ โดยเน้นสิ่งพิมพ์รัฐบาล<br>ของไทย |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 442 จดหมายเหตุและสิ่งพิมพ์รัฐบาล<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุดและศูนย์สารสนเทศ</b><br><b>LIS 452 Office Automation</b><br>การใช้เทคโนโลยีและโปรแกรมสำเร็จรูป (Software) ในสำนักงาน เช่น การประมวลผลคำ (Word processing) ตารางคำนวณ (Spreadsheet) ระบบการจัดการฐานข้อมูล (Database Management Systems) กราฟิก (Graphic) เทคโนโลยีการสื่อสาร ผลของเทคโนโลยีที่มีต่อการบริหารสำนักงานอัตโนมัติ |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 452 ระบบสำนักงานอัตโนมัติในห้องสมุด ฯ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                             |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 453 ระบบห้องสมุดดิจิทัล</b><br><b>LIS 453 Digital Library System</b><br>ทฤษฎี แนวคิด และวิธีการของระบบห้องสมุดดิจิทัล การวางแผนปฏิบัติ และการใช้ระบบ การจัดการระบบ ตลอดจนปัญหาและแนวโน้มในอนาคต                                                                                                                                                                  |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 453 ระบบห้องสมุดดิจิทัล<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                                                                           |                  |          |              |           |                 |

| ข้อคำถาม                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | ระดับความเหมาะสม |          |              |           |                 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------|----------|--------------|-----------|-----------------|
|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | มากที่สุด<br>5   | มาก<br>4 | ปานกลาง<br>3 | น้อย<br>2 | น้อยที่สุด<br>1 |
| <b>บส 481 การศึกษาอิสระทางบรรณารักษ-<br/>ศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์</b><br><b>LIS 481 Independent Study in Library and<br/>Information Science</b><br>ศึกษาค้นคว้าในหัวข้อที่ผู้เรียนสนใจด้วยตนเองใน<br>สาขาบรรณารักษศาสตร์หรือสารสนเทศศาสตร์<br>โดยศึกษาเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่ม                                    |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 481 การศึกษาอิสระทางบรรณารักษศาสตร์ ฯ<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                         |                  |          |              |           |                 |
| <b>บส 491 การฝึกสอนและ/หรือฝึกงาน</b><br><b>LIS 491 Practicum</b><br>ฝึกสอนหรือฝึกงานในห้องสมุดและศูนย์สาร<br>สนเทศอื่น ๆ โดยนำความรู้ด้านทฤษฎีมาสอน<br>และปฏิบัติเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ภาคเรียน โดย<br>ได้รับการนิเทศจากอาจารย์นิเทศและอาจารย์พี่<br>เลี้ยง สัมมนาก่อน ระหว่าง และหลังการฝึกสอน<br>และ/หรือฝึกงาน |                  |          |              |           |                 |
| ความคิดเห็นและข้อเสนอเพิ่มเติมเกี่ยวกับหลักสูตร บส 491 การฝึกสอนและ / หรือฝึกงาน<br>.....<br>.....                                                                                                                                                                                                                 |                  |          |              |           |                 |

ตอนที่ 3 ความต้องการ ข้อเสนอแนะ และข้อคิดเห็นอื่น ๆ ทัวไปเกี่ยวกับการจัดหลักสูตรวิชาเอกสาขา  
 ศึกษาวรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

**คำชี้แจง** เป็นคำถามแบบปลายเปิดให้เขียนแสดงความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะอื่น ๆ ตามหัวข้อที่ระบุ  
 ไว้ให้

1) วัตถุประสงค์ของหลักสูตร.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2) โครงสร้างของหลักสูตร.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3) เนื้อหารายวิชาของหลักสูตร.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณอย่างยิ่งในความร่วมมือของนิสิต

## ประวัติย่อผู้วิจัย

|                      |                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|----------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ชื่อ                 | นางแววตา เตชาทวีวรรณ                                                                                                                                                                                                                                                     |
| สถานที่เกิด          | อำเภอปะเหลียน จังหวัดตรัง                                                                                                                                                                                                                                                |
| สถานที่อยู่ปัจจุบัน  | 549/210 ถนนจรูญสนิทวงศ์ 37 เขตบางกอกน้อย กทม.10700                                                                                                                                                                                                                       |
| ตำแหน่งหน้าที่การงาน | อาจารย์ ระดับ 8                                                                                                                                                                                                                                                          |
| สถานที่ทำงานปัจจุบัน | ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์<br>คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ                                                                                                                                                                                     |
| ประวัติการศึกษา      | พ.ศ. 2525 ศิลปศาสตรบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์)<br>มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์<br>พ.ศ. 2532 อักษรศาสตรมหาบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์)<br>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย<br>พ.ศ. 2542 วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต<br>(การจัดการเทคโนโลยีสารสนเทศ)<br>สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหาร<br>ลาดกระบัง |

|                      |                                                                                                                                                                     |
|----------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| ชื่อ                 | นางสาวศศิพิมล ประพินพงศกร                                                                                                                                           |
| สถานที่เกิด          | อำเภอตากลี จังหวัดนครสวรรค์                                                                                                                                         |
| สถานที่อยู่ปัจจุบัน  | 597/203 ถ.ลาดพร้าว ซอย 64 เขต วังทองหลาง กทม.10310                                                                                                                  |
| ตำแหน่งหน้าที่การงาน | อาจารย์                                                                                                                                                             |
| สถานที่ทำงานปัจจุบัน | ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์<br>คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ                                                                                |
| ประวัติการศึกษา      | พ.ศ. 2539 ศิลปศาสตรบัณฑิต (บรรณารักษศาสตร์)<br>มหาวิทยาลัยเชียงใหม่<br>พ.ศ. 2543 อักษรศาสตรมหาบัณฑิต<br>(บรรณารักษศาสตร์และสารนิเทศศาสตร์)<br>จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย |